

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. birželio 1 d.
(OR. en)

9645/18

**Tarpinstitucinė byla:
2018/0216 (COD)**

**AGRI 263
AGRIFIN 52
AGRISTR 34
AGRILEG 84
AGRIORG 34
CODEC 941**

PASIŪLYMAS

---

nuo: Europos Komisijos generalinio sekretoriaus,
kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU

gavimo data: 2018 m. birželio 1 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-
MIKKELSENI

Komisijos dok. Nr.: COM(2018) 392 final

Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO,
kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką
rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš
Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio
fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos
Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES)
Nr. 1307/2013

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 392 final.

Priedama: COM(2018) 392 final

Briuselis, 2018 06 01
COM(2018) 392 final

2018/0216 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013

{SEC(2018) 305 final} - {SWD(2018) 301 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP)¹ (DFP pasiūlymas) nustatyta biudžeto sistema ir bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) pagrindinės kryptys. Remdamasi šiuo pagrindu Komisija pateikia reglamentų, kuriais nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio BŽŪP teisės aktų sistema, rinkinį kartu su alternatyvių politikos raidos scenarijų poveikio vertinimu. Šiuose pasiūlymuose nustatyta taikymo diena – nuo 2021 m. sausio 1 d. Pasiūlymai teikiami 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į 2017 m. kovo 29 d. Europos Vadovų Tarybos gautą Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu.

Dėl naujausios BŽŪP reformos buvo nuspręsta 2013 m. ir ji įgyvendinta 2015 m. Nuo tada, kai vykdyta ta reforma, aplinkybės labai pasikeitė; svarbiausi pokyčiai aprašyti toliau.

Labai sumažėjo žemės ūkio produktų kainos – jas mažėti skatino makroekonominiai veiksniai, geopolitinė įtampa ir kitos jėgos.

Pastebimai pakito derybų dėl prekybos akcentai – nuo daugiašalių susitarimų labiau pereita prie dvišalių, taip pat ES tapo atviresnė pasaulio rinkoms.

ES priėmė naujų tarptautinių įsipareigojimų, pavyzdžiui, dėl klimato kaitos švelninimo (21-ojoje Klimato kaitos konferencijoje) ir dėl bendrų tarptautinio vystymosi aspektų (pagal Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, DVT), taip pat patiria kitų geopolitinių pokyčių poveikį, tokį kaip nauja didelio masto migracija.

Šios permainos paskatino viešai diskutuoti, ar 2013 m. reformos pakanka, kad būtų galima tinkamai įvykdyti tolesnius BŽŪP plataus masto uždavinius, susijusius su žemės ūkio sektoriaus ekonomine gerove, aplinkos apsauga, kova su klimato kaita ir tvirta ekonomine bei socialine ES kaimo vietovių struktūra, ypač atsižvelgiant į naujas galimybes imtis veiksmų prekybos, bioekonomikos, žiedinės ekonomikos ir skaitmeninės ekonomikos srityse.

Siekiant įvykdyti šiuos uždavinius, BŽŪP turi būti modernizuota ir reikia ją supaprastinti, kad susijusi administracinė našta būtų kuo mažesnė. Būtina dar labiau suderinti BŽŪP su kitų sričių ES politika, kad jos įnašas siekiant dešimties Komisijos prioritetų ir darnaus vystymosi tikslų būtų kuo didesnis. Ir iš tiesų, kaip Komisija priminė savo neseniai paskelbtame komunikate dėl DFP, modernizuota bendra žemės ūkio politika turės padėti pereiti prie visiškai tvaraus žemės ūkio sektoriaus, kurti gyvybingas kaimo vietas ir daugiau kaip 500 mln. vartotojų patikimai aprūpinti saugiais ir kokybiškais maisto produktais. Pažangus, atsparus, tvarus ir konkurencingas žemės ūkio sektorius – tai, ko reikia Europai, kad piliečiams būtų gaminami saugūs, kokybiški, įperkami, maistingi ir įvairūs maisto produktai, o kaimo vietovėse vyrautų tvirta socialinė ir ekonominė struktūra. Modernizuotos bendros žemės ūkio politikos Europos pridėtinė vertė turi būti dar didesnė – joje turi būti išreikšti didesni aplinkos ir klimato sričių užmojai ir ji turi pateisinti su sveikata, aplinka ir klimatu susijusius piliečių lūkesčius.

---

¹ [COM(2018) 322 *final* – DFP reglamentas].

Komisija, kaip buvo numatyta jos 2017 m. darbo programoje, plačiai konsultavosi dėl BŽŪP supaprastinimo ir modernizavimo, kad jos įnašas siekiant dešimties Komisijos prioritetų ir darnaus vystymosi tikslų (DVT) būtų kuo didesnis. Daugiausia dėmesio skirta konkreitiems ateities politikos prioritetams, nenumatant daryti poveikio BŽŪP finansiniams asignavimams būsimoje DFP. Šio proceso metu plačiai konsultuotasi, taip pat analizuoti turimi BŽŪP rezultatų įrodymai, atsižvelgiant ir į aktualias nuomones, pateiktas naudojantis REFIT platforma.

Gauti rezultatai pateikti 2017 m. lapkričio 29 d. priimtame komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“. Šis komunikatas suteikė galimybę ES institucijose ir su suinteresuotaisiais subjektais pradėti struktūrinį dialogą dėl ateities BŽŪP. Šiame politikos dokumente išdėstyti uždaviniai, tikslai ir galimybės kurti perspektyvią BŽŪP, kuri turi būti paprastesnė, pažangesnė ir šiuolaikiškesnė ir pagal ją turi būti pereinama prie tvaresnio žemės ūkio.

Visų pirma Komisija kaip pagrindinius BŽŪP prioritetus po 2020 m. nurodė didesnio užmojo veiksmus aplinkos ir klimato srityse, tikslingesnę paramos skyrimą ir siekį daugiau naudotis vertinga mokslinių tyrimų, inovacijų ir konsultacijų sąsaja. Ji taip pat pasiūlė, siekiant gerinti BŽŪP rezultatus, sukurti naują jos įgyvendinimo modelį – labiau perkelti politikos dėmesį nuo reikalavimų laikymosi prie veiklos rezultatų ir darniau perskirstyti ES ir valstybių narių atsakomybę, didinant subsidiarumą. Pereinant prie naujojo modelio, tikimasi geriau pasiekti ES tikslus remiantis strateginiu planavimu, plataus masto politikos intervencinėmis priemonėmis ir bendrais veiklos rezultatų rodikliais, taip padidinant būsimos BŽŪP nuoseklumą ir šios politikos suderinimą su kitų ES tikslų siekimu.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 39 straipsnyje nustatyti BŽŪP tikslai:

- didinti žemės ūkio našumą skatinant technikos pažangą bei užtikrinant racionalią žemės ūkio gamybos plėtotę ir kuo geresnę gamybos veiksmų, ypač darbo jėgos, panaudojimą;
- taip užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, ypač didinant žemės ūkyje dirbančių asmenų asmenines pajamas;
- stabilizuoti rinkas;
- garantuoti pakankamą tiekimą;
- užtikrinti vartotojams priimtinas tiekiamos produkcijos kainas.

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Sutarties tikslus dėl BŽŪP. Juo modernizuojamas ir supaprastinamas šių Sutarties nuostatų įgyvendinimo būdas.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Žemės ūkio ir miškininkystės veiklai skirti plotai užima 84 % ES teritorijos. Abu šie sektoriai yra priklausomi nuo aplinkos ir patys daro jai poveikį, todėl pagal kai kuriuos iš siūlomų konkrečių BŽŪP tikslų bus skatinama imtis veiksmų aplinkos ir klimato srityse pagal tų sričių ES politiką.

Gerai žinoma, kad vartojimo tendencijos daro poveikį visuomenės sveikatai. Žemės ūkio politika dėl savo ryšio su maistu, o kartais ir su tuo, kaip maistas gaminamas, yra susijusi su sveikatos politika. Šiais pasiūlymais sustiprinami ryšiai su sveikatos politika, ypač su sveikamityba ir antimikrobinių medžiagų naudojimo mažinimu.

ES yra viena didžiausių prekių importuotojų ir vertingų žemės ūkio bei maisto produktų eksportuotojų, todėl ji daro įtaką už ES ribų veikiančioms maisto sistemoms. Vadovaujantis SESV 208 straipsniu, pasiūlyme atsižvelgiama į ES vystomojo bendradarbiavimo tikslus panaikinti skurdą ir siekti tvaraus vystymosi besivystančiose šalyse, visų pirma užtikrinant, kad ES parama ūkininkams nedarytų poveikio prekybai arba jis būtų minimalus.

Galiausiai žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, kaip ir kituose sektoriuose, galima geriau naudotis naujomis technologijomis ir žiniomis, ypač skaitmeninėmis technologijomis. Šiais pasiūlymais sustiprinami ryšiai su mokslinių tyrimų politika, nustatant, kad keitimosi žiniomis organizavimas yra svarbi politikos įgyvendinimo modelio dalis. Panašiai akcentuojama ir skaitmeninimo svarba, todėl galima susieti politiką ir su ES skaitmenine darbotvarke.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų teisinis pagrindas yra SESV 42 straipsnis ir 43 straipsnio 2 dalis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo yra nustatyta, kad Sąjunga ir valstybės narės pasidalija kompetenciją žemės ūkio srityje; Sutartyje taip pat nustatyta bendra žemės ūkio politika su jos bendrais tikslais ir bendra įgyvendinimo sistema. Dabartinė BŽŪP įgyvendinimo sistema yra pagrįsta išsamiais ES lygmeniu nustatytais reikalavimais, joje taikoma griežta kontrolė, nuobaudos ir audito procedūros. Šios taisyklės dažnai turi labai griežtą norminamąjį poveikį – iki pat pavienių ūkių lygmens. Tačiau norint pasiekti trokštamus rezultatus ir gauti ES pridėtinę vertę labai įvairiomis Sąjungos žemės ūkio aplinkos ir klimato sąlygomis, nei principas „iš viršaus į apačią“, nei vienodas požiūris nėra tinkamas.

Pagal šiame pasiūlyme išdėstytą įgyvendinimo modelį Sąjunga nustato pagrindines politikos nuostatas (BŽŪP tikslus, bendrąsias intervencinių priemonių rūšis, pagrindinius reikalavimus), o valstybės narės prisiima didesnę atsakomybę ir yra atskaitingesnės už tai, kaip jos pasiekia tikslus ir sutartas siektinas rodiklių reikšmes.

Padidinus subsidiarumą bus galima, siekiant šių tikslų ir siektinų reikšmių, geriau atsižvelgti į vietos sąlygas ir poreikius. Valstybės narės pačios derins BŽŪP intervencines priemones taip, kad jų įnašas siekiant ES tikslų būtų kuo didesnis. Nors bus išlaikytos dabartinės valdymo struktūros (kurios turi toliau veikti, kad būtų užtikrinta veiksminga stebėseną ir būtų užtikrinta, kad visi politikos tikslai bus pasiekti), valstybės narės taip pat turės daugiau įtakos kuriant reikalavimų atitikties ir kontrolės sistemą, taikomą paramos gavėjams (įskaitant kontrolės priemones ir nuobaudas).

• Proporcingumo principas

Norint išspręsti ekonomines, aplinkos ir socialines ES žemės ūkio sektoriaus ir kaimo vietovių problemas, reikia suformuluoti pagrįstą atsaką į jas, deramai atsižvelgiant ir į tų problemų mastą ES lygmeniu. Suteikiant valstybėms narėms daugiau galios, siekiant tikslų, rinktis ir derinti galimas BŽŪP politikos priemones pagal labiau rezultatais grindžiamą modelį, turėtų dar labiau sumažėti rizika, kad vykdant BŽŪP gali būti peržengta proporcingų veiksmų riba.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kadangi pirminiai teisės aktai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai, jų pakeitimai turi būti atliekami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

BŽŪP turi gilius šaknis ir yra neatsiejama nuo Europos Sąjungos (ES) sandaros ir raidos. Ji pradėta praėjusio amžiaus 7-ojo dešimtmečio pradžioje, siekiant Sutartyje įtvirtintų tikslų, ir nuo tada kelis kartus reformuota siekiant didinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą, skatinti kaimo plėtrą, spręsti naujus uždavinius ir geriau tenkinti visuomenės poreikius. Naujausia didelė reforma buvo patvirtinta 2013 m. Atliekant **2013 m. reformą bendrieji BŽŪP tikslai** buvo paprasčiau suskirstyti į tris bendras grupes:

- i) perspektyvi maisto produktų gamyba;
- ii) tausius gamtos išteklių valdymas ir klimato politikos veiksmai;
- iii) darnus teritorinis vystymasis.

Siekiant įvertinti pažangą, padarytą siekiant tų tikslų, ir nustatyti ateities uždavinius, buvo pradėtas plataus masto konsultavimosi procesas, paskatinęs sistemingas diskusijas su visomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant ir ne žemės ūkio sričių dalyvius. Be to, iš gausios turimos informacijos apie BŽŪP buvo surinkti BŽŪP rezultatų įrodymai (glaustai apibendrinti toliau 1 intarpe), kuriais remiantis įvertinti BŽŪP pasiekimai ir trūkumai per daugelį metų ir ypač atsižvelgiant į naujausią jos reformą. Tai visų pirma:

- įrodymai, surinkti per bendrą stebėsenos ir vertinimo sistemą (BSVS), kuri naudojama vertinant BŽŪP rezultatus²;
- pagal dabartinę (2014–2020 m.) daugiametę finansinę programą numatytas vertinimo tyrimų ciklas siekiant įvertinti dabartinius BŽŪP tikslus; pirmosios jo išvados pateiktos 2017–2018 m.³;
pažangos, padarytos siekiant siektinų reikšmių, rezultatai ir atitinkami finansiniai paketai, pateikti kaimo plėtros metinėse įgyvendinimo ataskaitose;
- Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato tinklalapyje paskelbti papildomi informaciniai dokumentai, duomenys, faktai ir skaičiai, svarbūs poveikio vertinimui⁴.

---

² Ji sukurta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai ([\(EEB\) Nr. 352/78](#), [\(EB\) Nr. 165/94](#), [\(EB\) Nr. 2799/98](#), [\(EB\) Nr. 814/2000](#), [\(EB\) Nr. 1290/2005](#) ir [\(EB\) Nr. 485/2008](#), 110 straipsniu, taip pat 2014 m. liepos 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 834/2014, kuriuo nustatomos bendros stebėsenos ir vertinimo sistemos taikymo pagal bendrą žemės ūkio politiką taisyklės.

³ Europos Komisija (2017 m.). 2017–2021 m. vertinimo ir tyrimų planas. Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas.

⁴ Žr.:

https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_lt

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Surengus atviras viešas konsultacijas buvo gauta daugiau kaip 322 tūkst. atsakymų, vyko struktūrinis dialogas su suinteresuotosiomis šalimis, surengti penki ekspertų praktiniai seminarai, pateiktos nuomonės naudojantis REFIT platforma, savo įnašus pateikė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas ir nacionaliniai parlamentai. Atliekant šį procesą taip pat atsižvelgta į Žemės ūkio rinkų darbo grupės (AMTF)⁵ ir Korko kaimo plėtros konferencijos (2016 m.)⁶ rekomendacijas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekiant gauti įrodymų ir žinių su BŽŪP susijusiais klausimais iš ekspertų, nuo 2017 m. kovo mėn. iki 2018 m. vasario mėn. buvo surengti keli specializuoti praktiniai seminarai. Šiuose seminaruose Komisijos pareigūnai galėjo pasikeisti nuomonėmis su ekspertais ir iš anksto parengti pagrindines išvadas ir klausimus, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant politikos modernizavimo ir supaprastinimo procesą.

Penki klausimai, svarstyti šiuose seminaruose, buvo pasirinkti siekiant apžvelgti svarbiausias sritis, kuriose yra nustatytų žinių spragų ir nesutarimų dėl politikos metodų. Visi seminarai organizuoti pagal panašią metodiką, pagrįstą:

- (1) naujausių įrodymų, kurių turi ekspertai, mokslininkai, praktinės veiklos specialistai ir tarptautinės institucijos, rinkimu;
- (2) dėmesiu praktinei patirčiai, turimai vietos lygmeniu;
- (3) vertinimu, kokių galimybių gerinti ateities politikos procesą konkrečioje svarstomoje srityje teikia naujos technologijos ir metodai.

Praktinių seminarų apžvalgos ir juose skaityti pranešimai pateikti šiame tinklalapyje.

https://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-have-your-say/workshops_lt

1-asis praktinis seminaras. Turima geriausia patirtis atsižvelgiant į poreikius, susijusius su aplinka ir klimatu (2017 m. kovo 23–24 d.)

Šiame dviejų dienų seminare įvairių sričių ekspertai svarstė su aplinka ir klimatu susijusius uždavinius. Jame nagrinėta:

- turimos priemonės, naudojamos vertinant aplinkos poreikius;
- metodai, kuriais skatinama daugiau naudotis tomis priemonėmis (ypač akcentuota elgesio kaita grindžiamų metodų svarba).

---

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/eco_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/env_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/soc_background_final_en.pdf

⁵ Žemės ūkio rinkų darbo grupės ataskaita (AMTF ataskaita) (2016 m.). Rinkos rezultatų gerinimas, gerinant ūkininkų padėtį tiekimo grandinėje.

⁶ Europos Komisija (2016 m.). Europos kaimo plėtros konferencija (Korko 2.0 konferencija). https://ec.europa.eu/agriculture/events/rural-development-2016lt_lt

2-asis praktinis seminaras. Rizikos valdymas (2017 m. gegužės 18–19 d.)

Šiame dviejų dienų seminare stengtasi surinkti daugiau įrodymų, svarbių diskutuojant dėl paramos žemės ūkiu besiverčiančiai bendruomenei priemonių, kad ji geriau valdytų su gamyba, kainomis ir pajamomis susijusią riziką. Jame nagrinėti:

- ES rinkoje naudojamos apsaugos priemonių sistemos uždaviniai ir naujausi JAV rizikos valdymo sistemos pokyčiai;
- ES ateities rinkų klausimai, ES žemės ūkio draudimo ir perdraudimo sektorius, viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės klausimas ir pasėlių draudimo sistema;
- su elgesiu susiję rizikos valdymo aspektai.

3-iasis praktinis seminaras. Maistas ir susiję klausimai (2017 m. gegužės 31 d.)

Šiame maisto ir susijusiems klausimams skirtame seminare nagrinėtas BŽŪP derėjimas su sveikatos politika ir gebėjimas pagal ją padėti ūkininkams lengviau prisitaikyti prie vartojimo pokyčių. Ypač svarbu skirti daugiau dėmesio atsparumo antimikrobinėms medžiagoms problemai.

4-asis praktinis seminaras. Socialiniai ir ekonominiai klausimai (2017 m. birželio 9 d.)

Šiame socialiniams ir ekonominiams klausimams skirtame seminare daugiausia analizuoti ES žemės ūkio maisto produktų sektoriaus augimo ir jo darbo vietų raidos procesai. Nagrinėtos sąsajos tarp pasaulinio žemės ūkio ir ES maisto vertės grandinių, aptariant jas tiek konceptualių požiūriu, tiek iš praktinės perspektyvos, remiantis konkrečių atvejų tyrimais.

5-asis praktinis seminaras. BŽŪP aplinkos ir klimato sričių veiklos rezultatų vertinimas (2018 m. vasario 26 d.)

Šiame seminare nagrinėta, kokius pagrindinius politikos tikslus galima nustatyti ES lygmeniu, kaip galima juos įgyvendinti valstybių narių lygmeniu ir kaip galima stebėti, kontroliuoti ir vertinti jų siekimą.

• **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimą, kuriuo remiantis pateikti šie pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, ir Reglamentavimo patikros valdybos (toliau – Valdyba) nuomones galima gauti šioje interneto svetainėje.

Poveikio vertinimų ir dėl jų pateiktų Reglamentavimo patikros valdybos nuomonių sąrašas

Iš pradžių Valdyba pateikė nepalankią nuomonę. Ji palankiai įvertino siekį modernizuoti ir supaprastinti BŽŪP, taip pat atliktą išsamią įvairių scenarijų analizę, kurioje naudingai parodyti kompromisai siekiant įvairių politikos tikslų, tačiau manė, kad ataskaitoje derėjo geriau paaiškinti siūlomo naujo įgyvendinimo modelio pagrindimą, perspektyvumą ir veikimą. Jos nurodyti reikiami papildymai buvo įtraukti į poveikio vertinimo ataskaitą, įskaitant specialų priedą dėl pasiūlymų, pateiktų dėl naujo įgyvendinimo modelio. Tuo remdamasi Valdyba pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis. Ji pripažino, kad ataskaita buvo patobulinta, tačiau paprašė tiksliau nurodyti konkrečias apsaugos priemones, kuriomis bus mažinama nustatyta rizika. Tie patikslinimai, kurie atlikti siekiant įvykdyti Valdybos reikalavimus, išdėstyti poveikio vertinimo ataskaitos (Komisijos tarnybų darbinio dokumento) I priede.

Poveikio vertinimo ataskaitoje pateiktos ir aptartos įvairios politikos galimybės. Atliekant poveikio vertinimą nepasirinkta, kuri iš tų galimybių yra tinkamiausia. Vietoj to įvairūs šių pasiūlymų elementų deriniai tirti atsižvelgiant į įvairias galimybes, siekiant nustatyti, kokią geriausią jų derinį būtų galima pasirinkti.

Atsižvelgiant į įvairias galimybes, iš esmės tirti skirtingi būdai pasiekti nustatytus tikslus:

1. skirtingo dydžio aplinkos ir klimato sričių veikslių užmojai – daugiausia siekta nustatyti galimą privalomųjų ir savanoriškųjų įgyvendinimo sistemų poveikį;
2. įvairūs ūkių pajamų rėmimo būdai ir ypač tos paramos paskirstymas įvairiems ūkininkams – daugiausia siekta nustatyti galimą poveikį mažiems ir vidutiniams ūkiams;
3. platesnio masto socialinės ir ekonominės intervencijos, ypač pagal kaimo plėtros politiką, taip pat kompleksiniai modernizavimo metodai.

Nustatant pirmąją galimybę tirtas potencialas taikyti savanorišką ekologinę sistemą, didinant aplinkos ir klimato sričių užmojus. Taip pat iširta galima rizikos valdymo priemonių reikšmė tuo atveju, kai ūkininkų pajamos būtų mažiau remiamos tiesioginėmis išmokomis. Du šios galimybės variantai atitinka skirtingus valstybių narių aplinkos apsaugos užmojus ir požiūrius į tiesiogines išmokas pagal naują įgyvendinimo modelį.

Pasirinkus kitą iš nustatytų galimybių, siekiant bendrai gerinti ekonominius ir su aplinka susijusius BŽŪP rezultatus ir spręsti klimato problemas, būtų tikslingiau skiriamos tiesioginės išmokos ir pažangiau įgyvendinama paramos sąlygų sistema. Taip pat nustatyti keli šios galimybės variantai atsižvelgiant į galimai skirtingus valstybių narių užmojus siekiant aplinkos ir klimato tikslų.

Pasirinkus paskutinę iš galimybių būtų teikiama didelė reikšmė aplinkos apsaugai ir užimtumui ir skiriama daugiau dėmesio smulkiesiems ir vidutiniams ūkininkams, taip siekiant išsaugoti darbo vietas kaimo vietovėse. Valstybės narės privalėtų skirti 30 % pirmojo ramsčio išmokų papildomiems mokėjimams pagal keturias sistemas, kuriose savanoriškai dalyvautų ūkininkai; tai yra ekologinio ūkininkavimo, daugiamečių žolynų, vietovių, kuriose esama gamtinių kliūčių, ir ištisinių kraštovaizdžio elementų sistemos, kuriomis būtų toliau skatinami veiksmai klimato kaitos srityje ir tausius gamtos išteklių valdymas.

Atliekant poveikio vertinimą atkreiptas dėmesys į sudėtingus kompromisus, kurių išvengti neįmanoma, kai vykdoma politika, kuria siekiama tokios daugybės įvairių tikslų, ir iš esmės keičiamos pagrindinės jos nuostatos.

Viena iš pagrindinių nuostatų yra pagal BŽŪP teikiamos paramos dydis. Komisijos 2018 m. gegužės mėn. komunikate dėl 2021–2027 m. DFP pasiūlytas paramos sumažinimas 5 proc. yra vienas iš tų dalykų, kurie svarstyti atliekant poveikio vertinimą.

Ir paramos ūkių pajamoms dydis, ir jos paskirstymas yra svarbus. Garantuoti tinkamo lygio paramą, taigi ir ūkių pajamas, tebėra svarbi ateities užduotis siekiant, kad būtų užtikrintas aprūpinimas maistu, dideli aplinkos ir klimato sričių užmojai ir kaimo gyvybingumas. **Tikslingesniu paramos skyrimu** mažiems ir vidutiniams ūkiams, taip pat vietovėms, kuriose yra gamtinių kliūčių, galima padėti išsaugoti daugiau darbo vietų ūkiuose ir palaikyti ūkininkavimo veiklą visoje teritorijoje, taip stiprinant socialinę ir ekonominę kaimo vietovių struktūrą. Tiesioginių išmokų paskirstymą galima gerinti jų dydžio apribojimu ir konvergencija (vienodiniu). Akivaizdu, kad pasirinkus bet kokią galimybę reikšmingai perskirstyti tiesiogines išmokas, daugiau jų skiriant mažesnio našumo ūkiams ir regionams, dėl to sumažės ES konkurencingumas artimiausiu laikotarpiu, tačiau bus sustiprinta aplinkos

apsauga. Mažiau aišku tai, kokį tinkamą priemonių derinį reikėtų rinktis, kad būtų galima mažinti neigiamą poveikį pajamoms ir kartu geriau spręsti kitus, taip pat svarbius žemės ūkio uždavinius, pavyzdžiui, susijusius su aplinka ir klimatu arba su visuomenės lūkesčiais. Šiuo tikslu reikia skatinti tokias permainas, dėl kurių pagerėtų ir socialiniai bei ekonominiai, ir aplinkos apsaugos veiklos šiame sektoriuje rezultatai.

Iš įnašų, gautų konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais, ir atliktų analizių sužinota, kad yra įmanoma tai pasiekti, jeigu, imantis būtinų papildomų priemonių dėl **didesnio užmojo veiksmų aplinkos ir klimato srityse**, būtų galima pasitelkti geriausią (tiek įprasto, tiek kitokių formų ūkininkavimo) patirtį, įskaitant žinias, inovacijas ir aktualias naujausias technologijas.

Remiantis šios analizės prielaidomis ir tuo, kas pasirinkta ją atliekant, gali reikėti padaryti tam tikrų kompromisų, kad būtų pasiekti BŽŪP ekonominiai, aplinkos ir socialiniai tikslai, taip pat norimas jos modernizavimas ir supaprastinimas. Apskritai numatomas perskirstymas gali padaryti poveikį pajamoms, tačiau tas poveikis būtų valdomas, ir tai padėtų imtis norimų didesnio užmojo veiksmų aplinkos ir klimato srityse bei stiprinti kitas naudingas **BŽŪP sąveikas**. Tačiau šiuo tikslu būtinai reikėtų šiame sektoriuje ir šioje politikoje išnaudoti galimybes, kurių teikia inovacijos ir technologijos, dėl kurių jau yra įmanomas modernizavimas ir supaprastinimas.

Darant kitas prielaidas ir renkantis kitus dalykus, išsamūs rezultatai tikrai būtų kitokie, tačiau tai nepakeistų pagrindinės minties, kad *tinkamiausia galimybė, renkantis būsimą BŽŪP, būtų suderinti pačius perspektyviausius elementus, nustatytus tiriant įvairias galimybes, ir kartu išvengti jų trūkumų, imantis būtinų apsaugos priemonių, kad ES būtų užtikrintos vienodos sąlygos visiems*. Tai reiškia, kad reikia aiškių kriterijų dėl pajamų paramos lygio ir paskirstymo (pvz., jos išmokų dydžio apribojimo ir (arba) proporcingo mažinimo), klimato ir aplinkos apsaugos užmojų, paramos sąlygų, modernizavimo paskatų ir tinkamo subsidiarumo bei supaprastinimo lygio.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Dabartinio politikos įgyvendinimo sudėtingumas yra labai susijęs su tuo, kad sunku laikytis išsamių ES lygmeniu nustatytų taisyklių. Siūlomu nauju įgyvendinimo modeliu bus panaikinti ES lygmeniu nustatyti tinkamumo finansuoti kriterijai skiriant paramą, todėl valstybės narės pačios galės nustatyti savo konkrečiomis aplinkybėmis geriausias tinkamumo finansuoti sąlygas. Taip tikimasi labai supaprastinti sistemą.

Praeityje BŽŪP raida vyko vieną po kitos įgyvendinant įvairių jos priemonių reformas. Kartais tas priemones buvo sunku suderinti. Šiuo pasiūlymu visi įvairūs BŽŪP paramos elementai susiejami į vieną bendrą ir darnią sistemą, kurioje sumažės su BŽŪP įgyvendinimu susijusi administracinė našta.

- **Pagrindinės teisės**

Teikiant šį pasiūlymą gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos (COM(2018) 322 *final*) nustatyta, kad didelė ES biudžeto dalis turėtų būti toliau skiriama žemės ūkiui, kuris yra strateginės svarbos bendros politikos sritis. Taigi, išreiškiant sumas

dabartinėmis kainomis, siūloma daugiausia lėšų skirti pagrindinėms BŽŪP veiklos sritims – 286,2 mlrd. EUR skiriama EŽŪGF ir 78,8 mlrd. EUR – EŽŪFKP.

Kartu su šiomis žemės ūkio fondų lėšomis skiriamas papildomas finansavimas pagal programą „Europos horizontas“: į siūlomą šios programos finansinį paketą įtraukta 10 mlrd. EUR suma, skirta maisto produktų, žemės ūkio, kaimo plėtros ir bioekonomikos sričių moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti. EŽŪGF bus sukurtas naujas žemės ūkio rezervas siekiant finansuoti papildomą paramą žemės ūkio sektoriui. Per vienus metus nepanaudotos šio rezervo lėšų sumos bus perkeltos į kitus metus.

Dėl tiesioginių išmokų paskirstymo tarp valstybių narių siūloma, kad visose valstybėse narėse, kuriose tiesioginių išmokų dydis nesiekia 90 % ES vidurkio, būtų tęsiamas 2014–2020 m. laikotarpiu pradėtas procesas ir būtų panaikinta 50 % likusio skirtumo iki 90 %. Prie šios tiesioginių išmokų dydžių išorės konvergencijos (vienodinimo) finansavimo prisidės visos valstybės narės. Asignavimai, skiriami valstybių narių tiesioginėms išmokoms pagal Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų, yra apskaičiuojami remiantis šiuo pagrindu.

Kaimo plėtros srityje siūloma perbalansuoti finansavimą iš ES ir valstybių narių biudžetų. Kartu su numatomu Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansavimu padidinus bendro finansavimo nacionalines dalis, bus galima tęsti iš esmės nepakitusią viešojo sektoriaus paramą Europos kaimo vietovėms. EŽŪFKP parama yra paskirstoma remiantis objektyviais kriterijais, susietais su politikos tikslais, ir atsižvelgiant į dabartinį jos paskirstymą. Mažiau išsivystę regionai turėtų toliau, kaip ir dabar, naudotis didesnėmis bendro ES finansavimo dalimis, kurios taip pat bus taikomos kai kurioms intervencinėms priemonėms, tokioms kaip LEADER, ir išmokoms už valdymo įsipareigojimus.

Valstybėms narėms bus suteikta galimybė kiek lanksčiau perkelti lėšas tarp įvairių asignavimų. Iki 15 % atitinkamų tiesioginių išmokų lėšų bus galima perkelti į EŽŪFKP asignavimus, ir atvirkščiai. Didensnę procentinę tiesioginių išmokų lėšų dalį bus galima perkelti į EŽŪFKP asignavimus intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama aplinkos ir klimato tikslų, ir dotacijoms, skiriamoms jaunujų ūkininkų įsisteigimui.

Šio BŽŪP pasiūlymo finansinis poveikis išsamiai išdėstytas finansinėje pažymoje, kuri pridedama prie šio pasiūlymo.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pereinant prie labiau į veiklos rezultatus orientuotos politikos reikia sukurti patikimą veiklos rezultatų užtikrinimo sistemą, kurioje, remdamasi bendrų rodiklių rinkiniu, Komisija galės vertinti ir stebėti politikos rezultatus. Dabartinė **bendra stebėsenos ir vertinimo sistema (BSVS)** ir dabartinė tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros stebėsenos sistema būtų naudojamos kaip politikos rezultatų stebėsenos ir vertinimo pagrindas, tačiau jas reikės supaprastinti ir toliau tobulinti (didinant nuoseklumą ir tarp abiejų BŽŪP ramsčių). Reikės daugiau investicijų, kad būtų parengti tinkami rodikliai ir užtikrinti pakankami duomenų šaltiniai.

Nauja **veiklos rezultatų stebėsenos ir vertinimo sistema (RSVS)** apims visas būsimo BŽŪP priemones – BŽŪP strateginius planus ir tuos BŽŪP elementus, kurie neįtraukti į BŽŪP strateginius planus (kai kurias bendro rinkų organizavimo dalis, specialias sistemas). Veiklos rezultatai būtų vertinami pagal nustatytus konkrečius politikos tikslus, naudojant bendrų rodiklių rinkinį.

Naujasis modelis bus sudarytas remiantis šiais principais:

- konteksto rodikliai tebėra svarbūs, nes parodo svarbius bendrųjų ekonomikos, aplinkos ir visuomenės raidos tendencijų aspektus ir, tikėtina, gali turėti įtakos veiklos rezultatams;
- reikėtų sudaryti rodiklių rinkinį iš mažiau, bet tikslingesnių rodiklių, visų pirma renkantis tuos iš jų, kurie kuo tiksliau parodo, ar remiama intervencine priemone padedama pasiekti tikslus, vertinant pagal nustatytą atskaitos tašką ir vartojant aiškias sąvokų apibrėžtis;
- bendrieji politikos rezultatai bus vertinami daugiamečiu pagrindu, remiantis poveikio rodikliais. Metinė politikos rezultatų peržiūra bus atliekama remiantis išsamiu rezultato rodiklių sąrašu;
- naudojant produkto rodiklius kiekvienų metų išlaidos būtų susietos su politikos įgyvendinimo rezultatais. Pastarasis vertinimas atliekamas kasmet ir grindžiamas (daugiausia jau turimų) produkto rodiklių sąrašu;
- atitinkamų veiklos rezultatų rodiklių patikimumą galima didinti susiejant statistinius ir administracinius duomenis, tačiau tam reikia, kad veiktų kokybės kontrolės sistema.

Iš esmės siūloma persikirstyti atsakomybę ir galimybes sukuriant bendrą, aiškiai apibrėžtą ir privalomą sistemą, kurioje būtų pasiektas ne vienas, o daugiau svarbių tikslų vienu metu: supaprastinimas, orientavimasis į rezultatus (o ne vien į reikalavimų laikymąsi) ir politikos efektyvumas bei veiksmingumas.

Numatoma, kad metinė veiklos rezultatų peržiūra bus labai svarbi nuolatinės politikos įgyvendinimo stebėsenos ir valdymo dalis. Kad būtų galima atlikti metinę veiklos rezultatų peržiūrą, tinkamus produkto rodiklius ir rezultato rodiklius reikės kartu pateikti metinėje BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ataskaitoje, kuri bus vadinama *metine rezultatų ataskaita*. Valstybės narės kiekvienais metais teikiamose ataskaitose praneš apie gautus produktus ir faktines išlaidas, taip pat praneš, kiek trūksta iki nustatytų viso laikotarpio siektinų reikšmių, išreikštų rezultato rodiklių reikšmėmis.

Vertinimai bus atliekami pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 dalis, kuriose visos trys institucijos patvirtino, kad galiojančių teisės aktų ir vykdomos politikos vertinimai turėtų būti tolesnių veiksmų pasirinkimo poveikio vertinimų pagrindas. Atliekant vertinimus bus vertinamas vietinis programos poveikis, remiantis šios programos rodikliais, siektinomis reikšmėmis ir išsamia analize, kiek šią programą galima laikyti aktualia, veiksminga, efektyvia, teikiančia pakankamai ES pridėtinės vertės ir derančia su kita ES politika. Remiantis įgyta patirtimi, bus stengiamasi nustatyti bet kokius trūkumus, problemas ar bet kokias galimybes toliau gerinti veiksmus arba jų rezultatus ir padėti kuo labiau padidinti naudojimąsi jais bei jų poveikį.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šis pasiūlymas teikiamas dėl trijų reglamentų:

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš

Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (toliau – Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų);

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 (toliau – BŽŪP horizontalusis reglamentas);
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms (toliau – Pakeitimų reglamentas).

Visais šiais reglamentais keičiama BŽŪP, jos tikslai suderinami su J.-C. Junckerio vadovaujamos Komisijos prioritetais ir su darnaus vystymosi tikslais ir kartu supaprastinamas šios politikos įgyvendinimas. Panaikinus tinkamumo finansuoti sąlygą, taikomą skiriant paramą ES lygmeniu, BŽŪP bus labiau derinama prie vietos aplinkybių. Valstybės narės galės nustatyti daugumą tinkamumo finansuoti sąlygų nacionaliniu lygmeniu, kad tos sąlygos būtų tinkamos jų konkrečiomis aplinkybėmis. Kartu sumažės su kontrole susijusi administracinė našta, nes bus sumažintas tiesioginis ryšys tarp tinkamumo finansuoti sąlygų, nustatytų ES lygmeniu, ir galutinių paramos gavėjų.

Siekiant toliau gerinti darnią žemės ūkio, maisto sektoriaus ir kaimo vietovių plėtrą, BŽŪP bendrieji tikslai siejasi su ūkių ekonominiu gyvybingumu, atsparumu ir pajamomis, geresniais aplinkos ir klimato sričių veiklos rezultatais ir tvirtesne socialine bei ekonomine kaimo vietovių struktūra. Taip pat kompleksinis tikslas – skatinti didinti žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą.

Naująja BŽŪP bus siekiama šių konkrečių tikslų:

- (a) remti perspektyvias ūkio pajamas bei ūkių atsparumą visoje ES teritorijoje ir taip užtikrinti geresnį aprūpinimą maistu;
- (b) labiau orientuotis į rinką ir didinti konkurencingumą, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmeninimui;
- (c) gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje;
- (d) padėti švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos ir plėtoti darniąją energetiką;
- (e) skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, tokių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą;
- (f) padėti apsaugoti biologinę įvairovę, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius;
- (g) pritraukti jaunuosius ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai kaimo vietovėse;
- (h) skatinti užimtumą, augimą, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant bioekonomikos ir darnaus miškų ūkio sektorius;

- (i) siekti, kad ES žemės ūkio sektorius labiau atitiktų visuomenės poreikius, susijusius su maistu bei sveikatos priežiūra (įskaitant saugius, maistingus ir tvarius maisto produktus) ir gyvūnų gerove.

Siekdamos šių tikslų, valstybės narės turi užtikrinti, kad paramos pagal BŽŪP teikimo tvarka būtų paprastesnė ir kad ta parama būtų veiksminga. Jos planuos tokias intervencines priemones, kokios bus tinkamos jų aplinkybėmis, remdamosi šiame reglamente nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis. Valstybės narės turės skirti ypač daug dėmesio konkrečioms aplinkos ir klimato tikslams, kartų kaitai ir politikos įgyvendinimo modernizavimui, dėdamos pastangas, kad būtų geriau naudojamos žiniomis, konsultacijomis ir naujomis (skaitmeninėmis) technologijomis.

Savo siūlomas intervencines priemones, kuriomis sieks konkrečių ES tikslų, valstybės narės pateiks BŽŪP strateginiame plane. Šiuo teisės aktu nustatomos taisyklės dėl tokio BŽŪP strateginio plano turinio, o Komisija patikrins ir patvirtins šiuos planus. BŽŪP strateginiai planai apims daugumą BŽŪP paramos priemonių, finansuojamų iš EŽŪGF (įskaitant sektorines programas, kurios iki šiol buvo nustatomos pagal BRO reglamentą) ir iš EŽŪFKP. Taip valstybėse narėse bus parengta viena nuosekli intervencijos strategija; ją parengs kiekviena valstybė narė. BŽŪP strateginiuose planuose valstybės narės, naudodamos bendrai apibrėžtus rezultato rodiklius, nustatys siektinas reikšmes, ką jos nori pasiekti tuo programavimo laikotarpiu.

Kai BŽŪP strateginiai planai bus patvirtinti, valstybės narės metinėse ataskaitose praneš apie jų įgyvendinimo pažangą, naudodamos bendrųjų rodiklių sistemą. Valstybės narės ir Komisija stebės pažangą ir vertins intervencinių priemonių veiksmingumą.

Tolesniame skirsnyje pateikiama informacija apie konkretų visų trijų reglamentų turinį.

Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų

I antraštinėje dalyje nustatyta šio reglamento taikymo sritis ir pateiktos jame vartojamų terminų apibrėžtys.

II antraštinėje dalyje pateikti BŽŪP bendrieji ir konkretūs tikslai, kurių turi būti siekiama intervencinėmis priemonėmis, valstybių narių nustatytais savo BŽŪP strateginiuose planuose. III antraštinėje dalyje nustatyti tam tikri bendrieji reikalavimai dėl BŽŪP strateginių planų, taip pat kelioms intervencinėms priemonėms bendri elementai. Bendrieji reikalavimai nustatomi dėl bendrųjų principų laikymosi ir pagrindinių teisių, pavyzdžiui, vengimo iškraipyti konkurenciją, pagarbos vidaus rinkai ir nediskriminavimo, taip pat dėl PPO vidaus paramos taisyklių laikymosi. Jie apima ir reikalavimus BŽŪP planuose apibrėžti tam tikras sąvokas, pavyzdžiui, kas yra žemės ūkio paskirties žemė, žemės ūkio veikla, tikrasis ūkininkas, jaunasis ūkininkas. Tame skirsnyje aprašytos prievolės pagal „paramos sąlygų sistemą“ (reikalavimus dėl geros žemės ūkio praktikos, kurių turi laikytis kiekvienas išmokų už plotą gavėjas), taip pat prievolės pagal ES teisės aktus ir būtinybė veiksmingai teikti ūkių konsultavimo paslaugas.

Galiausiai šioje antraštinėje dalyje išdėstyta, kokias intervencinių priemonių rūšis valstybės narės gali naudoti įgyvendinamos savo BŽŪP strateginius planus. Šios intervencinių priemonių rūšys – tai plačios intervencinių priemonių, kurias valstybės narės gali naudoti savo BŽŪP strateginiuose planuose, kategorijos.

IV antraštinėje dalyje pateiktos finansinės nuostatos. Visų pirma nustatyti finansiniai asignavimai kiekvienai valstybei narei ir kiekvienam fondui ir nustatyta, kiek lanksčiai galima perkelti asignavimus tarp fondų. Nustatytos EŽŪFKP įnašų normos finansuojant viešąsias

valstybių narių išlaidas, taip pat nustatyti kai kurie mažiausi arba didžiausi finansiniai asignavimai konkrečioms tikslams.

V antraštinėje dalyje nustatytos taisyklės dėl BŽŪP strateginių planų. Joje nurodyta, į kokius dalykus valstybės narės turi atsižvelgti rengdamos BŽŪP strateginį planą, ir nustatytas būtinas jo turinys, įskaitant siektinas reikšmes ir finansinį planavimą. Šioje antraštinėje dalyje taip pat paaiškinta, pagal kokias taisykles BŽŪP strateginius planus patvirtina Komisija ir kaip tokius planus galima keisti.

VI antraštinėje dalyje pateiktos būtinos koordinavimo ir valdymo nuostatos. Joje nustatyta valstybių narių institucijų atsakomybė už konkrečias su BŽŪP strateginiais planais susijusias užduotis. Įsteigiamas stebėsenos komitetas, kuriame dalyvauja visų suinteresuotųjų šalių atstovai. Taip pat nustatomi tinklai, kurie turi palengvinti sėkmingą BŽŪP strateginių planų įgyvendinimą. Šie tinklai bus sukurti nacionaliniu ir ES lygmenimis. Galiausiai šioje antraštinėje dalyje nustatyta, kad, siekiant skatinti keitimąsi žiniomis ir inovacijomis, pradedama Europos inovacijų partnerystė.

VII antraštinėje dalyje nustatyta veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistema: nustatytos taisyklės, apie ką ir kada valstybės narės turi pranešti teikdamos savo BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo pažangos ataskaitas, ir taisyklės dėl to, kaip ši pažanga bus stebima ir vertinama. Šioje antraštinėje dalyje visų pirma pateiktos taisyklės dėl paskatos už gerus aplinkosaugos ir klimato srities veiklos rezultatus.

Galiausiai VIII ir IX antraštinėse dalyse pateiktos konkurencijos taisyklės, kuriomis paaiškinta, kaip konkrečiai reikia taikyti valstybės pagalbos taisykles, ir pateiktos baigiamosios nuostatos, kuriomis paaiškinta, kurie reglamentai panaikinami ir nuo kada bus pradėtas taikyti šis reglamentas.

BŽŪP horizontalusis reglamentas

Siūloma išlaikyti dabartinę dviejų ramsčių BŽŪP struktūrą, pagal kurią I ramsčio metinės bendrai taikomos priemonės papildomos pagal II ramsčio daugiamečio programavimo metodą taikomomis priemonėmis, kurios atitinka nacionalinius ir regioninius ypatumus. Tačiau pagal naująją BŽŪP struktūrą po 2020 m. bus padidintas subsidiarumas, todėl valstybės narės galės geriau derinti abiejų ramsčių priemonių įgyvendinimą pagal realią savo situaciją ir prie ūkininkų konkrečių aplinkybių. Didelis subsidiarumas reiškia, kad perskirstoma atsakomybė už BŽŪP valdymą ir ieškoma būdų naujai užmegzti ryšius tarp Europos Sąjungos, valstybių narių ir ūkininkų.

Tuo remiantis, dabartinis BŽŪP horizontalusis reglamentas priderinamas prie naujo įgyvendinimo modelio, kad jo nuostatos atitiktų lankstesnę politikos įgyvendinimą valstybėse narėse (pagal jų vietos poreikius), mažesnę biurokratizmą paramos gavėjams ir perėjimą prie veiklos rezultatais grindžiamos politikos.

ES lygmeniu perkeliant dėmesį nuo reikalavimų laikymosi prie veiklos rezultatų, būtina aiškiai nustatyti tikslus, kuriuos reikia pasiekti šia politika; šie tikslai bus ir vėl nustatyti ES lygmeniu. Siekiant pereiti prie labiau rezultatais grindžiamos politikos sistemos, bus pereinama nuo pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo užtikrinimo prie veiklos rezultatų užtikrinimo ir pagrindinių ES reikalavimų laikymosi, kaip antai integruotoje administravimo ir kontrolės sistemoje (IAKS) arba valdymo įstaigose (mokėjimo agentūrose, koordinavimo įstaigose, kompetentingose institucijose ir tvirtinančiose įstaigose). Bus išlaikytos BŽŪP būdingos griežtos ir patikimos valdymo struktūros.

Kartu su finansavimo nuostatomis BŽŪP horizontaliajame reglamente tebėra nuostatos dėl bendrųjų principų, taikomų dėl patikrinimų ir nuobaudų, dėl tikrinimo, ar tenkinamos paramos sąlygos, ir IAKS. Taigi, šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl finansavimo, valdymo ir kontrolės sistemų, patvirtinimo procesų (metinio finansinio patvirtinimo ir metinio veiklos rezultatų patvirtinimo) ir atitikties patvirtinimo procedūros.

Šiame reglamente yra įvairių supaprastinimo nuostatų. Visų pirma, naujoji metinio veiklos rezultatų patvirtinimo procedūra atitinka tai, kad mažiau akcentuojamas atskirų paramos gavėjų reikalavimų laikymasis, o daugiau dėmesio skiriama šios politikos rezultatams valstybėse narėse.

Be to, numatoma mažinti mokėjimo agentūrų skaičių ir didinti koordinavimo įstaigos bei sertifikavimo įstaigos vaidmenį pagal naują įgyvendinimo modelį. Tai padidins sistemos skaidrumą ir sumažins susijusių tiek nacionalinių administracijų, tiek Komisijos našumą. Nustatomas Finansinį reglamentą atitinkantis vieno audito principas ir galima sumažinti Komisijos auditų skaičių.

Pakeitimų reglamentas

Komunikate dėl maisto ir ūkininkavimo ateities patvirtinta, kad orientavimasis į rinką yra vienas pagrindinių BŽŪP elementų, tačiau taip pat akcentuojami su aplinkos tvarumu ir klimato kaita susiję uždaviniai. Be to, kaip pažymima šiame komunikate, žemės ūkio sektorius būtinai turi dalyvauti diskusijoje dėl maisto ir su juo susijusių piliečiams rūpimų klausimų: primenama, kad „svarbiausias šios politikos uždavinys yra padėti ūkininkams numatyti mitybos įpročių pokyčius ir pritaikyti savo produkciją prie rinkos tendencijų ir vartotojų poreikių“. Kadangi ES lygmeniu yra nustatytos išsamios taisyklės, galinčios sukliudyti būtinoms pokyčiams, ši reforma teikia galimybę atlikti būtinus pakeitimus. Be to, vykdant BŽŪP turėtų būti atsižvelgiama ir į piliečiams rūpimus klausimus dėl tvarios žemės ūkio gamybos.

Todėl numatoma išlaikyti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 struktūrą ir palikti pagrindines jo nuostatas, o kartu iš dalies pakeisti nedidelę dalį nuostatų atsižvelgiant į ekonomikos, aplinkos ir socialinius pokyčius, įvykusius po to reglamento įsigaliojimo 2014 m.

Visų pirma numatoma panaikinti ankstesnes Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatas dėl sektorinių intervencinių priemonių, nes pagal būsimą BŽŪP šios intervencinės priemonės bus reglamentuojamos [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] ir bus įtrauktos į valstybių narių strateginius planus, taip užtikrinant didesnę BŽŪP intervencinių priemonių nuoseklumą.

Antra, nors vieną po kitos atlikus vyno politikos 2008 ir 2013 m. reformas, apskritai buvo pasiekti jų tikslai ir sukurtas ekonomiškai gyvybingas vyno sektorius, atsirado naujų ekonominių, su aplinka ir klimatu susijusių problemų. Todėl šiame reglamente numatyti keli konkretūs galiojančių taisyklių pakeitimai siekiant išspręsti tas problemas.

Trečia, Komunikate dėl maisto ir ūkininkavimo ateities paraginta didinti geografinių nuorodų (GN) patrauklumą ūkininkams ir vartotojams ir palengvinti šios sistemos valdymą. Todėl siūloma keisti dabartinės keturiuose pagrindiniuose teisės aktuose nustatytas GN taisykles, siekiant kurti paprastesnę GN sistemą, greičiau registruoti geografines nuorodas ir efektyviau patvirtinti produktų specifikacijų pakeitimus. Šiais pakeitimais siekiama supaprastinti GN sistemą, kad ji būtų suprantamesnė vartotojams, būtų lengviau ją populiarinti ir sumažėtų šios sistemos valdymo administracinės išlaidos.

Keičiant vynu geografinių nuorodų taisykles – apribojant paraiškų tikrinimą ES lygmeniu, kad būtų tikrinama tik ar nėra akivaizdžių klaidų, atskiriant intelektinės nuosavybės taisykles nuo kitų reikalavimų, nustatytų produktų specifikacijose, ir leidžiant valstybėms narėms pačioms nuspręsti dėl tokių pakeitimų, kurie neturi poveikio ES lygmeniu, – patvirtinimai taptų paprastesni, sutrumpėtų terminai ir būtų racionaliau naudojami išteklių. Tai atitiktų abu – ir subsidiarumo, ir proporcingumo – principus. Panašiai numatoma supaprastinti ir kai kurias konkrečias procedūras, pavyzdžiui, prieštaravimo procedūrą, kad patvirtinimo procesas būtų efektyvesnis.

Išaiškinus vynu „saugomos kilmės nuorodos“ apibrėžtį, gamintojų grupės galės naudoti naujas vynuogių veisles, reikalingas ir dėl klimato kaitos, ir teikiamas paraiškas bus galima tinkamai pagrįsti realiais su vynuogininkyste ir vynininkyste susijusiais faktais. Taip pat siūloma stiprinti GN apsaugą nuo GN klastojimo internete ir tranzitu vežant prekes.

Dėl vynu GN siūlomas supaprastinimas turi būti taikomas ir žemės ūkio bei maisto produktams, siekiant užtikrinti pakankamą abiejų sistemų suderinimą, taip pat siekiant, kad pirmiau aprašytą naudą gautų ir pastarojo sektoriaus GN produktų gamintojai. Aromatizuotų vynu GN sistema apima tik 5 iš 3 350 geografinių nuorodų, todėl ji negali veikti ir ją reikėtų prijungti prie kitos sistemos – tam tinka žemės ūkio ir maisto produktų GN sistema, nes joje jau yra ir kitų alkoholinių gėrimų.

Be to, į šį reglamentą numatoma įtraukti ir tokių nuostatų, kuriomis paprasčiausiai į vidaus teisės aktus perkeliama ES ir jos valstybių narių įsipareigojimai, priimti dėl neseniai Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferencijoje priimtų sprendimų, ypač dėl eksporto subsidijų.

Galiausiai siūloma išbraukti kai kurias nebeaktualias nuostatas, *inter alia*, dėl produkcijos reglamentavimo sistemos ir dėl reikalavimų, taikytų cukraus sektoriui, kurie nebegalioja nuo 2016–2017 prekybos metų pabaigos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 42 straipsnį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į 1979 m. Stojimo aktą, ypač į prie jo pridėto Protokolo Nr. 4 dėl medvilnės 6 punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁷,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁸,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2017 m. lapkričio 29 d. Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ nustatyti ateities bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) uždaviniai, tikslai ir kryptys po 2020 m. Šie tikslai apima, *inter alia*, poreikį kurti labiau į rezultatus orientuotą BŽŪP, didinti modernizavimą ir tvarumą, įskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir kaimo vietovių ekonominį, socialinį, aplinkos bei klimato tvarumą, ir padėti mažinti su Sąjungos teisės aktais susijusią paramos gavėjų administracinę naštą;
- (2) kadangi vykdant BŽŪP reikia geriau reaguoti į uždavinius ir galimybes, kurių atsiranda Sąjungos, tarptautiniu, nacionaliniu, regioniniu, vietos ir ūkio lygmenimis, būtina supaprastinti BŽŪP valdymą, gerinti jos įgyvendinimą siekiant Sąjungos tikslų ir gerokai sumažinti administracinę naštą. Pagal veiklos rezultatų pasiekimu grindžiamą BŽŪP („įgyvendinimo modelis“) Sąjunga turėtų nustatyti pagrindines politikos nuostatas, tokias kaip BŽŪP tikslai ir pagrindiniai reikalavimai, o valstybės

---

⁷ OL C , , p. .

⁸ OL C , , p. .

narės turėtų priimti daugiau atsakomybės už tai, kaip jos pasiekia nustatytus tikslus ir siektinas reikšmes. Padidinus subsidiarumą taip pat galima geriau atsižvelgti į vietos sąlygas ir poreikius, derinant paramą taip, kad jos įnašas siekiant Sąjungos tikslų būtų kuo didesnis;

- (3) dėl vartojamų bendrų sąvokų apibrėžčių, nustatytų tik Sąjungos lygmeniu, valstybėms narėms kyla tam tikrų sunkumų, kai jos siekia atsižvelgti į savo nacionalinio, regioninio ir vietos lygmenų ypatumus. Todėl reikėtų suteikti valstybėms narėms daugiau lankstumo, kad jos galėtų nustatyti kai kurias apibrėžtis savo BŽŪP strateginiame plane. Tačiau siekiant užtikrinti bendras visiems vienodas sąlygas, Sąjungos lygmeniu turi būti nustatytas tam tikras pagrindas – būtinos esminės nuostatos, kurias reikia įtraukti į tas apibrėžtis (toliau – pagrindinės apibrėžtys);
- (4) siekiant užtikrinti, kad Sąjunga galėtų laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų dėl vidaus paramos, kurie nustatyti PPO sutartyje dėl žemės ūkio, ir ypač kad apie bazinę pajamų paramą tvarumui didinti ir apie susijusias intervencinių priemonių rūšis būtų toliau pranešama kaip apie „žaliosios dėžės“ paramą, kuri nedaro arba beveik nedaro prekybą iškraipiančio poveikio ar poveikio gamybai, „žemės ūkio veiklos“ pagrindinė apibrėžtis turėtų apimti ir žemės ūkio produktų gamybą, ir žemės ūkio paskirties žemės išlaikymą. Valstybės narės turėtų nustatyti tikslią žemės ūkio veiklos apibrėžtį savo BŽŪP strateginiuose planuose, derindamos ją prie vietos sąlygų;
- (5) siekiant išlaikyti esmines bendras visos Sąjungos nuostatas, užtikrinant, kad valstybių narių sprendimus būtų galima palyginti, tačiau nebūtų ribojamos valstybių narių galimybės siekti Sąjungos tikslų, turėtų būti nustatyta „žemės ūkio paskirties žemės“ pagrindinė apibrėžtis. Susijusios „ariamiosios žemės“, „daugiamečių pasėlių“ ir „daugiamečių žolynų“ pagrindinės apibrėžtys turėtų būti plačios, kad valstybės narės galėtų konkrečiau patikslinti šias apibrėžtis pagal vietos sąlygas. Turėtų būti nustatyta tokia „ariamiosios žemės“ pagrindinė apibrėžtis, kad valstybės narės galėtų į ją įtraukti įvairių formų gamybą, įskaitant tokias sistemas kaip agrarinė miškininkystė ir ariamosios žemės plotus, kuriuose yra krūmų ir medžių; į ją būtų privaloma įtraukti ir pūdymo plotus, taip užtikrinant nuo gamybos atsietą intervencinių priemonių pobūdį. „Daugiamečių pasėlių“ pagrindinė apibrėžtis turėtų apimti ir tuos plotus, kurie iš tiesų naudojami produkcijai gaminti, ir tuos, kurie tam nenaudojami, taip pat daigynus ir trumpos rotacijos želdinius, kaip juos apibrėžia valstybės narės. Turėtų būti nustatyta tokia „daugiamečių žolynų“ pagrindinė apibrėžtis, kad valstybės narės galėtų nustatyti papildomus kriterijus ir galėtų į šią apibrėžtį įtraukti ne tik žolę ar kitus žolinius pašarus, bet ir kitų rūšių augalus, kuriuos galima naudoti gyvūnams ganyti arba šerti, nesvarbu, ar tie plotai faktiškai naudojami gamybai, ar ne;
- (6) EŽŪFKP ir programos „Europos horizontas“ sąveika turėtų suteikti EŽŪFKP postūmį kuo geriau naudotis mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais, ypač gautais įgyvendinant projektus, finansuojamus pagal programą „Europos horizontas“, ir per Europos inovacijų partnerystę žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, kad būtų diegiamos inovacijos žemės ūkio sektoriuje ir kaimo vietovėse;
- (7) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, kad paramos išmokos bus skiriamos už žemės ūkio paskirties žemės plotą, kurį turi ūkininkas ir kuriame vykdoma žemės ūkio veikla, turėtų būti nustatyta „reikalavimus atitinkančio hektaro“ pagrindinė apibrėžtis su esminėmis nuostatomis. Visų pirma, kad būtų išvengta paramos prašymų teikimo du kartus, valstybės narės turėtų nustatyti sąlygas, pagal kurias būtų nustatoma, ar ūkininkas iš tiesų turi tą žemę. Kadangi tikėtina, jog žemės ūkio paskirties žemė gali būti kartais ir laikinai naudojama tokiais veiksiais, kuri nėra vien žemės ūkio veikla, ir

atsižvelgiant į kai kurios ne žemės ūkio veiklos teikiamas galimybes padėti įvairinti žemės ūkio valdų pajamas, valstybės narės turėtų nustatyti tinkamas sąlygas, pagal kurias ir tie plotai, kurie naudojami ne žemės ūkio veiklai, būtų priskiriami prie reikalavimus atitinkančių hektarų;

- (8) siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ir užtikrinti suderinimą su kitais teisės aktais, į reikalavimus atitinkančio hektaro apibrėžtį dėl tų plotų, kurie naudojami kanapėms auginti, turėtų būti įtrauktas reikalavimas naudoti sėjai skirtų veislių kanapes, kuriose yra ne daugiau kaip 0,2 % tetrahidrokanabinolio;
- (9) siekiant toliau gerinti BŽŪP rezultatus, pajamų rėmimas turėtų būti tikslingesnis, remiant tikrųjų ūkininkų pajamas. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos lygmeniu būtų laikomasi bendro požiūrio į tokį tikslingą paramos skyrimą, reikėtų nustatyti „tikrojo ūkininko“ pagrindinę apibrėžtį su esminėmis nuostatomis. Remdamosi šiuo pagrindu valstybės narės turėtų savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatyti, kurie ūkininkai nelaikomi tikraisiais ūkininkais, pagal tokias sąlygas kaip pajamų vertinimo rezultatai, darbo jėgos sąnaudos ūkyje, įmonės tikslas ir įtraukimas į registrus. Taip pat dėl to neturėtų būti atimta galimybė remti kelių rūšių veiklą vykdančius ūkininkus, kurie aktyviai ūkininkauja, bet kartu užsiima ir ne žemės ūkio veikla ne savo ūkyje, nes įvairia jų veikla dažnai padedama stiprinti socialinę ir ekonominę kaimo vietovių struktūrą;
- (10) siekiant kartų kaitos tikslo, kad būtų užtikrintas nuoseklumas tarp tiesioginių išmokų intervencinių priemonių ir kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšių, turėtų būti Sąjungos lygmeniu nustatyta „jaunojo ūkininko“ pagrindinė apibrėžtis su esminėmis nuostatomis;
- (11) siekiant tinkamai pagrįsti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 39 straipsnyje nustatytus BŽŪP tikslus ir užtikrinti, kad Sąjunga tinkamai spręstų savo pastarojo meto uždavinius, reikėtų nustatyti bendruosius tikslus, atitinkančius komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ pateiktas gaires. Papildomai reikėtų Sąjungos lygmeniu nustatyti konkrečius tikslus, kuriais valstybės narės vadovautųsi savo BŽŪP strateginiuose planuose. Palaikant įvairių darnaus vystymosi aspektų pusiausvyrą, remiantis poveikio vertinimu, nustatant šiuos konkrečius tikslus turėtų būti suformuluoti konkretesni prioritetai pagal bendruosius BŽŪP tikslus ir atsižvelgiant į susijusius, ypač klimato, energijos ir aplinkos apsaugos sričių Sąjungos teisės aktus;
- (12) pažangesnė, modernizuota ir tvaresnė BŽŪP turi apimti mokslinius tyrimus ir inovacijas, kad būtų remiamas Sąjungos žemės ūkio, miškininkystės ir aprūpinimo maistu sistemų daugiafunkciškumas, investuojant į technologinę plėtrą ir skaitmeninimą, taip pat didinant galimybes gauti objektyvių, patikimų, aktualių ir naujų žinių;
- (13) nors pagal BŽŪP įgyvendinimo modelį Sąjunga turėtų nustatyti Sąjungos tikslus ir apibrėžti intervencinių priemonių rūšis, taip pat nustatyti pagrindinius Sąjungos reikalavimus, taikytinus valstybėms narėms, valstybės narės turėtų būti įgaliotos pagal šį Sąjungos nustatytą pagrindą parengti paramos nuostatas, taikomas paramos gavėjams. Imdamosi veiksmų šiomis aplinkybėmis, valstybės narės turėtų laikytis Pagrindinių teisių chartijos ir bendrųjų Sąjungos teisės principų ir užtikrinti, kad Sąjungos paramos teikimo gavėjams teisinė sistema būtų pagrįsta jų BŽŪP strateginiais planais ir atitiktų šiame reglamente ir [*Horizontaliajame reglamente*] nustatytus principus ir reikalavimus;

- (14) siekiant puoselėti pažangų ir atsparų žemės ūkio sektorių, tiesioginės išmokos tebėra labai svarbios užtikrinant teisingą paramą ūkininkų pajamoms. Taip pat, siekiant didinti rinkos paskatas ūkininkams, būtina investuoti į ūkių restruktūrizavimą, modernizavimą, inovacijas, įvairinimą ir naujų technologijų diegimą;
- (15) esant didesnei BŽŪP orientacijai į rinką, kaip išdėstyta komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“, dėl rinkos poveikio, klimato kaitos ir susijusių dažnesnių ekstremalių orų reiškinių bei sunkesnių jų padarinių, taip pat dėl sanitarinių ir fitosanitarinių krizių gali kilti kainų nepastovumo rizika ir didėti neigiama įtaka pajamoms. Taigi, nors ūkininkai galiausiai yra atsakingi už savo pačių parengtas ūkių strategijas, reikėtų nustatyti patikimą planą, kaip bus užtikrintas tinkamas rizikos valdymas. Šiuo tikslu valstybės narės ir ūkininkai gali turėti galimybę remtis Sąjungos lygmeniu sukurta rizikos valdymo platforma, skirta pajėgumams stiprinti, kad ūkininkai turėtų pakankamai finansinių priemonių investicijoms ir galimybių gauti apyvartinio kapitalo, naudotis mokymu, žinių perdavimu ir konsultacijomis;
- (16) labai svarbus Sąjungos žemės ūkio ir miškininkystės ateities prioritetas yra stiprinti aplinkos apsaugos ir klimato srities veiksmus ir padėti pasiekti su aplinka ir klimatu susijusius Sąjungos tikslus. Todėl BŽŪP struktūra turėtų atitikti didesnę šių tikslų užmojį. Pagal jos įgyvendinimo modelį tie veiksmai, kurių imamasi siekiant įveikti aplinkos būklės blogėjimo ir klimato kaitos problemas, turėtų būti orientuoti į rezultatus, ir SESV 11 straipsnis turėtų būti šiuo tikslu laikomas įpareigojimu pasiekti rezultatų;
- kadangi daugelyje Sąjungos kaimo vietovių yra struktūrinių problemų, tokių kaip patrauklių užimtumo galimybių stoka, įgūdžių trūkumai, nepakankamas investavimas į ryšius, infrastruktūrą ir pagrindines paslaugas, taip pat jaunimo išvykimo problema, būtina iš esmės stiprinti tų vietovių socialinę ir ekonominę struktūrą, remiantis Korko 2.0. deklaracija, visų pirma kuriant darbo vietas ir skatinant kartų kaitą pagal kaimo vietovėse įgyvendinamą Komisijos darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategiją, skatinant socialinę įtrauktį, kartų kaitą ir pažangiųjų kaimų plėtrą visoje Europoje. Kaip pažymima komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“, gerų ekonomikos augimo ir darbo perspektyvų kaimo vietovėse gali teikti naujos kaimo vertės grandinės, tokios kaip atsinaujinančiųjų išteklių energetika, kuriama bioekonomika, žiedinė ekonomika ir ekologinis turizmas. Šiomis aplinkybėmis finansinės priemonės ir naudojimas „InvestEU“ garantija gali būti ypač svarbūs užtikrinant galimybes gauti finansavimą ir didinant ūkių ir įmonių augimo pajėgumus. Kaimo vietovėse yra užimtumo galimybių teisėtai šalyje esantiems trečiųjų šalių piliečiams; tai paskatintų jų socialinę ir ekonominę integraciją, visų pirma pagal bendruomenės inicijuotas vietos plėtros strategijas;
- (17) pagal BŽŪP turėtų būti toliau užtikrinamas aprūpinimas maistu, kuris turėtų būti suprantamas taip: visada turi pakakti maisto produktų ir jie turi būti saugūs ir maistingi. Be to, reikėtų padėti Sąjungos žemės ūkiui geriau reaguoti į naujus su maistu ir sveikata susijusius visuomenės poreikius, be kita ko, dėl tvarios žemės ūkio produktų gamybos, sveikesnės mitybos, maisto atliekų ir gyvūnų gerovės. BŽŪP turėtų būti toliau skatinama išskirtinių ir vertingų savybių turinčių produktų gamyba, kartu padedant ūkininkams aktyviai derinti savo produkciją prie rinkos tendencijų ir vartotojų poreikių;
- (18) atsižvelgiant į tai, kokio didelio masto reformą reikia įvykdyti norint pasiekti tikslus ir spręsti aktualias problemas, reikėtų nustatyti naują teisinę sistemą vienu bendru reglamentu, kuris apimtų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš

Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) finansuojamą Sąjungos paramą ir juo būtų pakeistos dabartinės Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013⁹ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1307/2013¹⁰ nuostatos;

- (19) šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos taisyklės, taikomos iš EŽŪGF ir EŽŪFKP finansuojamai Sąjungos paramai, teikiamai tų rūšių intervencinėmis priemonėmis, kurios nustatytos valstybės narės parengtame ir Komisijos patvirtintame BŽŪP strateginiame plane;
- (20) siekiant užtikrinti, kad Sąjunga galėtų laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų dėl vidaus paramos, kurie nustatyti PPO sutartimi dėl žemės ūkio, apie tam tikras šiame reglamente numatytas intervencinių priemonių rūšis turėtų būti toliau pranešama kaip apie „žaliosios dėžės“ paramą, kuri nedaro arba beveik nedaro prekybą iškraipancio poveikio ar poveikio gamybai, arba kaip apie „mėlynosios dėžės“ paramą pagal gamybos ribojimo programas, kuriai netaikomi mažinimo įpareigojimai. Nors šio reglamento nuostatos dėl tokių intervencinių priemonių rūšių jau atitinka „žaliosios dėžės“ paramos reikalavimus, nustatytus PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priede, arba „mėlynosios dėžės“ paramos reikalavimus, nustatytus jos 6 straipsnio 5 dalyje, reikėtų užtikrinti, kad intervencinės priemonės, valstybių narių planuojamos savo BŽŪP strateginiuose planuose kaip tų rūšių intervencinės priemonės, toliau atitiktų šiuos reikalavimus;
- (21) remiantis ankstesne kompleksinės paramos sistema, įgyvendinama iki 2020 m., pagal naująją paramos sąlygų sistemą visos BŽŪP paramos gavimas susiejamas su jos gavėjų prievole laikytis pagrindinių su aplinka, klimato kaita, visuomenės sveikata, gyvūnų sveikata, augalų sveikata ir gyvūnų gerove susijusių standartų. Šie pagrindiniai standartai apima supaprastintą teisės aktų nustatytų valdymo reikalavimų (toliau – VR) ir žemės geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) standartų sąrašą. Pagal šiuos pagrindinius standartus turėtų būti labiau atsižvelgiama į aplinkos ir klimato sričių uždavinius ir į naująją BŽŪP aplinkos apsaugos struktūrą, taip įgyvendinant didesnius aplinkos ir klimato sričių užmojus, apie kuriuos Komisija paskelbė savo komunikatuose dėl maisto ir ūkininkavimo ateities ir dėl daugiametės finansinės programos (DFP). Paramos sąlygų sistema siekiama padėti vystyti tvarų žemės ūkį, didinant paramos gavėjų informuotumą apie tai, kad reikia laikytis tų pagrindinių standartų. Taip pat siekiama, kad BŽŪP labiau atitiktų visuomenės lūkesčius, sistemingiau derinant šią politiką su aplinkos, visuomenės sveikatos, gyvūnų sveikatos, augalų sveikatos ir gyvūnų gerovės tikslų siekimu. Paramos sąlygų sistema turėtų būti svarbi BŽŪP aplinkos apsaugos struktūros dalis, kaip atskaitos taškas, kuriuo būtų remiamasi siekiant įvykdyti didesnio užmojo įsipareigojimus aplinkos ir klimato srityse, ir turėtų būti visapusiškai taikoma visoje Sąjungoje. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tiems ūkininkams, kurie nesilaiko reikalavimų,

---

⁹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

¹⁰ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL L 347, 2013 12 20, p. 608).

būtų taikomos proporcingos, veiksmingos ir atgrasomos nuobaudos pagal [*Horizontalųjį reglamentą*];

- (22) GAAB standartų sistema siekiama padėti švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti, spręsti su vandeniu susijusias problemas, gerinti dirvožemio apsaugą ir kokybę ir prisidėti prie biologinės įvairovės apsaugos bei jos kokybės gerinimo. Šią sistemą reikia tobulinti, visų pirma atsižvelgiant į esamą praktiką iki 2020 m. skiriant tiesiogines žalinimo išmokas, į klimato kaitos švelninimo pastangas ir į poreikį didinti ūkių tvarumą, ypač gerinti maisto medžiagų naudojimo valdymą. Pripažįstama, kad kiekvienu GAAB standartu padedama siekti kelių tikslų. Įgyvendinant šią sistemą, valstybės narės turėtų nustatyti nacionalinį standartą pagal kiekvieną iš Sąjungos lygmeniu nustatytų standartų, atsižvelgdamos į konkrečius atitinkamos teritorijos ypatumus, įskaitant dirvožemio ir klimato sąlygas, esamas ūkininkavimo sąlygas, žemės naudojimą, sėjomainą, ūkininkavimo praktiką ir ūkių struktūrą. Valstybės narės gali papildomai nustatyti ir kitus nacionalinius standartus, susijusius su III priede nustatytais pagrindiniais tikslais, kad būtų geriau įgyvendinami GAAB sistemos uždaviniai aplinkos ir klimato srityse. GAAB sistemoje, siekiant padėti gerinti tiek ūkių agronominės veiklos, tiek jų aplinkos apsaugos rezultatus, bus parengti maisto medžiagų naudojimo valdymo planai, tam skiriant specialią pagalbinę elektroninę ūkių tvarumo priemonę, kurią valstybės narės pateiks naudotis pavieniams ūkininkams. Šia priemone turėtų būti padedama priimti sprendimus ūkiuose, pradedant nuo būtiniausių maisto medžiagų naudojimo valdymo užduočių. Dėl didelio šios priemonės sąveikumo ir moduliškumo turėtų būti įmanoma ją papildyti ir kitomis elektroninėmis ūkių ir e. valdymo taikomosiomis programomis. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ūkininkams ir vienodas sąlygas visoje Sąjungoje, Komisija gali padėti valstybėms narėms sukurti šią priemonę, taip pat teikti reikiamas duomenų saugojimo ir tvarkymo paslaugas;
- (23) valstybės narės turi visiškai įgyvendinti VR, kad jie būtų taikomi ūkio lygmeniu ir būtų užtikrintos vienodos sąlygos ūkininkams. Siekiant užtikrinti, kad taisyklėmis dėl paramos sąlygų būtų nuosekliai didinamas šios politikos tvarumas, VR turėtų apimti pagrindinius Sąjungos aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, gyvūnų sveikatos, augalų sveikatos ir gyvūnų gerovės teisės aktus, kuriuos įgyvendinant nacionaliniu lygmeniu nustatomos konkrečios prievolės pavieniams ūkininkams, įskaitant prievoles pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB¹¹ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB¹² arba Tarybos direktyvą 91/676/EEB¹³. Siekiant imtis tolesnių veiksmų po Europos Parlamento ir Tarybos bendro pareiškimo, pridėto prie Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013¹⁴, atitinkamos Europos

---

¹¹ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

¹² 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

¹³ 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

¹⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB¹⁵ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/128/EB¹⁶ nuostatos, kaip teisės aktų nustatyti valdymo reikalavimai, yra įtraukiamos į paramos sąlygų sistemą ir atitinkamai pakeičiamas GAAB standartų sąrašas;

- (24) valstybės narės turėtų numatyti teikti ūkių konsultavimo paslaugas, kuriomis siekiama gerinti darnų žemės ūkio valdą ir kaimo verslo valdymą ir bendrus jų veiklos rezultatus, įskaitant ekonominius, aplinkos bei socialinius aspektus, ir nustatyti, ką būtina patobulinti dėl visų BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų priemonių, taikomų ūkio lygmeniu. Šiomis ūkių konsultavimo paslaugomis reikėtų padėti ūkininkams ir kitiems BŽŪP paramos gavėjams geriau suprasti, kaip ūkio valdymas ir žemės valdymas siejasi su tam tikrais standartais, reikalavimais ir informacija, be kita ko, ir dėl aplinkos bei klimato. Į pastarųjų dalykų sąrašą įeina ir tie standartai, kurie yra taikomi arba būtini ūkininkams ir kitiems BŽŪP paramos gavėjams ir nustatyti BŽŪP strateginiame plane, taip pat tie standartai, kurie nustatyti pagal teisės aktus dėl vandens, dėl tausiojo pesticidų naudojimo, taip pat dėl iniciatyvų kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir dėl rizikos valdymo. Siekdamas, kad šis konsultavimas būtų kokybiškesnis ir veiksmingesnis, valstybės narės turėtų įtraukti konsultantus į žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemas (ŽŪŽIS), kad jie galėtų teikti naujausią moksliniais tyrimais ir inovacijomis pagrįstą technologijų ir mokslo sričių informaciją;
- (25) siekiant užtikrinti teisingesnį pajamų paramos paskirstymą, reikėtų sumažinti tiesioginių išmokų sumas, kurios yra didesnės už tam tikrą ribą, o taip gautas papildomas lėšas reikėtų arba naudoti atsietosioms tiesioginėms išmokoms ir visų pirma teikiant papildomą pajamų perskirstymo paramą tvarumui didinti, arba pervesti jas į EŽŪFKP. Siekiant išvengti neigiamo poveikio užimtumui, taikant šį mechanizmą reikėtų atsižvelgti į darbo jėgą;
- (26) Sąjungos teisės aktais reikėtų nustatyti, kad valstybės narės turėtų savo BŽŪP strateginiame plane nustatyti reikalavimus dėl mažiausio ploto, už kurį galima gauti atsietąsias išmokas. Tokius reikalavimus reikėtų nustatyti todėl, kad reikia vengti pernelyg didelės administracinės naštos, kuri atsirastų tvarkant daug mažų išmokų sumų, ir užtikrinti, kad šia parama būtų iš tiesų veiksmingai prisidėta siekiant tų BŽŪP tikslų, kurie remiami atsietosiomis tiesioginėmis išmokomis. Siekiant užtikrinti bent minimalaus dydžio paramą visų tikrųjų ūkininkų žemės ūkio pajamoms, taip pat laikantis Sutartyje įtvirtinto tikslo užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, turėtų būti nustatyta metinė atsietoji išmoka už plotą, kaip intervencinių priemonių rūšis „bazinė pajamų parama tvarumui didinti“. Siekiant tikslingiau skirti šią paramą, išmokų sumas galima diferencijuoti pagal teritorijų grupes, nustatomas remiantis socialinėmis, ekonominėmis ir (arba) agronominėmis sąlygomis. Siekdamas išvengti neigiamo poveikio ūkininkų pajamoms, valstybės narės gali rinktis įgyvendinti bazinę pajamų paramą tvarumui didinti remdamosi turimomis teisėmis į išmokas. Šiuo atveju teisių į išmokas vertė prieš bet kokią tolesnę konvergenciją turėtų būti proporcinga jų vertei, nustatyta pagal bazinės išmokos

---

¹⁵ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

¹⁶ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL L 309, 2009 11 24, p. 71).

sistemą, pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013, atsižvelgiant ir į išmokas už klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio praktiką. Valstybės narės taip pat turėtų siekti tolesnės konvergencijos, kad būtų toliau laipsniškai tolstama nuo ankstesnių verčių;

- (27) kai atsietoji tiesioginė parama teikiama remiantis teisių į išmokas sistema, valstybės narės turėtų toliau tvarkyti nacionalinį rezervą arba rezervus, skirtus kiekvienai teritorijų grupei. Tokie rezervai turėtų būti naudojami visų pirma jaunesiems ūkininkams ir žemės ūkio veiklą pradėjusiems ūkininkams. Siekiant užtikrinti sklandų šios sistemos veikimą, taip pat būtina nustatyti naudojimosi teisėmis į išmokas ir tų teisių perleidimo taisykles;
- (28) mažieji ūkiai tebėra Sąjungos žemės ūkio pagrindas, nes jie atlieka ypač svarbų vaidmenį remiant kaimo užimtumą ir prisideda prie teritorinio vystymosi. Siekiant skatinti tolygiau paskirstyti paramą ir mažinti administracinę naštą mažų sumų gavėjams, valstybės narės turėtų gebėti suteikti smulkiesiems ūkininkams galimybę pakeisti kitas tiesiogines išmokas suapvalinta išmokos suma, skiriama smulkiesiems ūkininkams;
- (29) atsižvelgiant į pripažintą poreikį skatinti tolygiau paskirstyti paramą smulkiesiems ir (arba) vidutiniams ūkininkams, kad tai būtų daroma skaidriai ir išmatuojamai, turėtų būti Sąjungos lygmeniu nustatyta speciali atsietoji išmoka už hektarą – papildoma pajamų perskirstymo parama tvarumui didinti. Kad būtų galima tikslingiau skirti šią papildomą paramą, taip pat pripažįstant ūkių struktūros skirtumus visoje Sąjungoje, valstybės narės turėtų turėti galimybę už skirtingą hektarų skaičių mokėti skirtingas papildomos paramos sumas;
- (30) jaunesiems ūkininkams yra sunku gauti reikiamų finansinių išteklių naujai ekonominei veiklai pradėti ir plėtoti žemės ūkio sektoriuje, todėl reikėtų į tai atsižvelgti paskirstant ir tikslingai skiriant tiesiogines išmokas. Šios veiklos plėtra yra ypač svarbi Sąjungos žemės ūkio sektoriaus konkurencingumui, ir dėl šios priežasties valstybės narės gali skirti papildomą pajamų paramą jaunesiems ūkininkams. Šią intervencijos rūšį reikėtų nustatyti siekiant teikti papildomą pajamų paramą jaunesiems ūkininkams po pradinio įsisteigimo;
- (31) BŽŪP turėtų būti užtikrinama, kad valstybės narės didintų aplinkos apsaugos srityje pasiekiamus rezultatus, atsižvelgdamos į vietos poreikius ir į realias ūkininkų aplinkybes. Valstybės narės turėtų, skirdamos tiesiogines išmokas pagal BŽŪP strateginį planą, sukurti ekologines sistemas, kuriose savanoriškai dalyvautų ūkininkai ir kurios turėtų būti visiškai suderintos su kitomis susijusiomis intervencinėmis priemonėmis. Valstybės narės turėtų jas apibrėžti kaip išmokas, skiriamas skatinant teikti viešąsias gėrybes arba atlyginant už jų teikimą laikantis aplinkai ir klimatui naudingos žemės ūkio praktikos, arba kaip kompensaciją už tai, kad pradėdama laikytis šios praktikos. Abiem atvejais jomis reikėtų siekti gerinti BŽŪP aplinkos ir klimato sričių veiklos rezultatus, todėl pagal jas turėtų būti siekiama daugiau negu vien laikytis privalomųjų reikalavimų, kurie jau nustatyti paramos sąlygų sistemoje. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti ekologines sistemas, kuriomis būtų remiama tokia žemės ūkio praktika kaip geresnis daugiamečių ganyklų ir kraštovaizdžio elementų tvarkymas, taip pat ekologinis ūkininkavimas. Šios sistemos gali apimti ir pradinio lygio sistemas, kurios gali būti taikomos su sąlyga, kad bus priimi didesnio užmojo kaimo plėtros įsipareigojimai;
- (32) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama panaudoti dalį savo didžiausios finansavimo sumos, galimos skirti tiesioginėms išmokoms, susietajai pajamų paramai teikti siekiant didinti tam tikrų sektorių ir kai kurių rūšių produkcijos, kurie yra ypač svarbūs dėl

socialinių, ekonominių ar aplinkos priežasčių ir dėl kurių patiriama tam tikrų sunkumų, konkurencingumą, tvarumą ir (arba) gerinti kokybę. Be to, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama panaudoti papildomą savo didžiausios finansavimo sumos, galimos skirti tiesioginėms išmokoms, dalį susietajai pajamų paramai konkrečiai remiant baltyminių augalų auginimą, kad sumažėtų šios produkcijos stoka visoje Sąjungoje;

- (33) reikėtų užtikrinti, kad teikiant susietąją pajamų paramą būtų laikomasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų. Tai visų pirma reikalavimai pagal Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo memorandumą dėl aliejingųjų sėklų pagal GATT¹⁷, taikytini atsižvelgiant į ES atskiro bazinio ploto, skirto aliejingųjų sėklų augalų auginimui, pokyčius po ES sudėties pasikeitimo. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai šiuo tikslu priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatytos išsamios tam skirtos taisyklės;
- (34) pagal 1979 m. Stojimo akto Protokole Nr. 4 dėl medvilnės nustatytus tikslus būtina toliau skirti „specialiąją išmoką“ už reikalavimus atitinkantį hektarą, susietą su medvilnės auginimu, taip pat remti tarpšakines organizacijas medvilnės auginimo regionuose. Tačiau kadangi biudžeto asignavimai medvilnei yra fiksuoto dydžio ir jų negalima naudoti kitais tikslais ir kadangi šios programos įgyvendinimo teisinis pagrindas yra nustatytas Sutartyje, išmokos už medvilnę neturėtų būti priskiriamos prie BŽŪP strateginiame plane patvirtintų intervencinių priemonių. Siekiant užtikrinti, kad specialioji išmoka už medvilnę būtų efektyviai taikoma ir valdoma, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus;
- (35) sektorinės intervencinės priemonės yra reikalingos, nes jomis padedama siekti BŽŪP tikslų ir stiprinamos sąveikos su kitomis BŽŪP priemonėmis. Pagal taikomą įgyvendinimo modelį būtiniausi reikalavimai dėl tokių sektorialių intervencinių priemonių turinio ir tikslų turėtų būti nustatyti Sąjungos lygmeniu, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas vidaus rinkoje ir neleisti susiklostyti nelygios ir nesąžiningos konkurencijos sąlygoms. Valstybės narės turėtų pagrįsti jų įtraukimą į savo BŽŪP strateginius planus ir užtikrinti, kad jos derėtų su kitomis intervencinėmis priemonėmis sektoriaus lygmeniu. Bendrosios intervencinių priemonių rūšys, nustatomos Sąjungos lygmeniu, turėtų būti skirtos šiems sektoriams: vaisių ir daržovių, vyno, bitininkystės produktų, alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių, apynių ir kitų produktų, kurie bus nustatyti ir kuriems skirtų sektorialių programų parengimas, manoma, turėtų teigiamą poveikį siekiant kai kurių arba visų bendrųjų ir konkrečių BŽŪP tikslų, kurių siekiama šiuo reglamentu;
- (36) nacionalinių finansinių paketų arba kiti apribojimai, nustatomi kaip viršutinės ribos, yra reikalingi siekiant išlaikyti intervencinių priemonių konkretumą ir palengvinti sektorialių intervencinių priemonių, kurios bus nustatytos šiuo reglamentu, programavimą dėl vyno, alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių, apynių ir kitų žemės ūkio produktų. Tačiau vaisių ir daržovių sektoriuje ir bitininkystės sektoriuje Sąjungos finansinė parama turėtų būti toliau teikiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013¹⁸ nustatytas taisykles, kad nebūtų sutrukdyta

---

¹⁷ Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo memorandumas dėl aliejingųjų sėklų pagal GATT (OL L 147, 1993 6 18).

¹⁸ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai

pasiekti konkrečius papildomus šių rūšių intervencinių priemonių tikslus. Jeigu valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtrauktų paramą „kitoms sektorinėms intervencinėms priemonėms“, atitinkamas finansinis asignavimas turėtų būti atskaitytas iš asignavimo tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms toje valstybėje narėje, siekiant išlaikyti finansinį neutralumą. Jeigu valstybė narė pasirinktų neįgyvendinti sektorių intervencinių priemonių dėl apynių ir alyvuogių aliejaus, susiję asignavimai tai valstybei narei turėtų būti skirti kaip papildomi asignavimai tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms;

- (37) kaimo plėtros intervencinių principai nustatomi Sąjungos lygmeniu, ypač pagrindiniai reikalavimai valstybėms narėms dėl atrankos kriterijų taikymo. Tačiau valstybės narės turėtų turėti pakankamai laisvės nustatyti konkrečias sąlygas pagal savo poreikius. Kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšys apima išmokas už aplinkos, klimato ir kitus valdymo įsipareigojimus, kuriuos valstybės narės turėtų skatinti prisiimti savo teritorijose pagal savo nacionalinius, regionų ar vietos konkrečius poreikius. Valstybės narės turėtų skirti išmokas ūkininkams ir kitiems žemės valdytojams, savanoriškai prisiimantiems valdymo įsipareigojimus, kuriais padedama švelninti klimato kaitą, prie jos prisitaikyti ir saugoti aplinką bei gerinti jos būklę, įskaitant vandens kokybę ir kiekį, oro kokybę, dirvožemį, biologinę įvairovę ir ekosistemines paslaugas, be kita ko, prisiimant savanoriškus įsipareigojimus „Natura 2000“ teritorijose ir remiant genetinę įvairovę. Parama išmokomis už valdymo įsipareigojimus gali būti teikiama ir pagal vietos iniciatyvas, integruotus ar bendradarbiavimo metodus bei rezultatais grindžiamas intervencines priemones;
- (38) parama už prisiimamus valdymo įsipareigojimus gali apimti priemokas už ekologinį ūkininkavimą, skiriamas už ekologiškai gamybai skirtų žemės plotų išlaikymą ir kūrimą; išmokas kitų rūšių intervencinėms priemonėms, kuriomis remiamos aplinkai palankios gamybos sistemos, tokios kaip agroekologija, tausasis žemės ūkis ir integruota gamyba; miškų aplinkosaugos ir klimato srities paslaugas bei miškų išsaugojimą; priemokas už miškus ir agrarinės miškininkystės sistemų kūrimą; gyvūnų gerovę; genetinių išteklių išsaugojimą, tausų naudojimą ir vystymą. Valstybės narės gali pagal savo poreikius kurti ir kitas šios rūšies intervencinių priemonių sistemas. Šios rūšies išmokomis turėtų būti padengiamos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos tik dėl tokių įsipareigojimų, kurie viršija būtinajį atitikties lygį pagal privalomus standartus ir reikalavimus, nustatytus Sąjungos bei nacionalinės teisės aktais, taip pat BŽŪP strateginiame plane nustatytas paramos sąlygas. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susiję įsipareigojimai gali būti prisiimami iš anksto nustatytu metiniu arba daugiamečiu laikotarpiu, o tinkamai pagrįstais atvejais – daugiau kaip septyneriems metams;
- (39) miškininkystės priemonėmis turėtų būti padedama įgyvendinti Sąjungos miškų strategiją ir jos turėtų būti grindžiamos valstybių narių nacionalinėmis ar mažesnės apimties miškų programomis arba lygiavertėmis priemonėmis, kurios turėtų būti pagrįstos įsipareigojimais pagal Reglamentą dėl šiltnamio efekto sukeliančių dujų, išmetamų ir šalinamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo [*LULUCF reglamentas*], taip pat Ministrų

(EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

konferencijose dėl Europos miškų apsaugos priimtais įsipareigojimais. Intervencinės priemonės turėtų būti grindžiamos miškotvarkos planais arba lygiavertėmis priemonėmis ir gali apimti miško plotų plėtrą ir tvarią miškotvarką, įskaitant miško veisimą ir agrarinės miškininkystės sistemų kūrimą bei atkūrimą; miškų išteklių apsaugą, atkūrimą ir gerinimą, atsižvelgiant į prisitaikymo poreikius; investicijas, daromas siekiant užtikrinti ir didinti miškų išsaugojimą ir atsparumą, taip pat miško ekosisteminių ir klimato srities paslaugų teikimą; paramos atsinaujinančiųjų išteklių energetikai ir bioekonomikai priemonės ir investicijas;

- (40) siekiant užtikrinti teisingas pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungos teritorijoje, valstybės narės gali teikti paramą ūkininkams tose vietovėse, kuriose esama gamtinių ir kitokių vietovei būdingų kliūčių. Išmokoms už gamtines ar kitokias vietovei būdingas kliūtis turėtų būti toliau taikoma 2014–2020 m. nustatyta kaimo plėtros politika. Siekiant didinti BŽŪP kuriamą Sąjungos pridėtinę vertę aplinkai ir stiprinti BŽŪP sąveikas su gamtai ir biologinei įvairovei skirtų investicijų finansavimu, būtina toliau taikyti atskirą priemonę, kuria siekiama kompensuoti paramos gavėjams už nepalankias sąlygas, susidariusias dėl „Natura 2000“ direktyvų ir Vandens pagrindų direktyvos įgyvendinimo. Todėl reikėtų toliau teikti paramą ūkininkams ir miškų valdytojams, padedant jiems įveikti konkrečias nepalankias sąlygas, susidariusias dėl Direktyvos 2009/147/EB ir Direktyvos 92/43/EEB įgyvendinimo, ir kad jie prisidėtų prie veiksmingo „Natura 2000“ teritorijų valdymo. Taip pat reikėtų teikti paramą ūkininkams siekiant padėti įveikti nepalankias sąlygas upių baseinų teritorijose dėl Vandens pagrindų direktyvos įgyvendinimo. Parama turėtų būti siejama su konkrečiais BŽŪP strateginiuose planuose aprašytais reikalavimais, kurie turi būti griežtesni negu atitinkami privalomi standartai ir reikalavimai. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad dėl tokių išmokų ūkininkai negautų dvigubo finansavimo kartu su parama pagal ekologines sistemas. Be to, į konkrečius „Natura 2000“ teritorijų poreikius valstybės narės turėtų atsižvelgti visame savo BŽŪP strateginiame plane;
- (41) BŽŪP tikslų taip pat reikėtų siekti parama investicijoms – gamybinėms ir negamybinėms investicijoms ūkiuose ir ne tik ūkiuose. Tokios investicijos gali būti, *inter alia*, skirtos su žemės ūkio ir miškininkystės plėtra, modernizavimu ar prisitaikymu prie klimato kaitos susijusiai infrastruktūrai, įskaitant prieigą prie ūkių ir miškų žemės, žemės konsolidavimą ir gerinimą, agrarinės miškininkystės praktiką, energijos ir vandens tiekimą ir taupymą. Siekiant geriau užtikrinti, kad BŽŪP strateginiai planai derėtų su Sąjungos tikslais, taip pat užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms, į šį reglamentą įtraukiamas vengtinų investicijų sričių sąrašas;
- (42) atsižvelgiant į tai, kad reikia išspręsti investicijų stokos problemą Sąjungos žemės ūkio sektoriuje ir gerinti prioritetinių grupių, ypač jaunųjų ūkininkų ir naujų žemės ūkio sektoriaus dalyvių, kurių rizika didesnė, galimybes naudotis finansinėmis priemonėmis, reikėtų skatinti naudotis „InvestEU“ garantija ir derinti dotacijas su finansinėmis priemonėmis. Kadangi finansinių priemonių naudojimas įvairiose valstybėse narėse nemažai skiriasi dėl skirtumų, susijusių su galimybėmis gauti finansavimą, bankų sektoriaus raida, rizikos kapitalo prieinamumu, viešojo administravimo institucijų informuotumu ir galimų paramos gavėjų buvimu, valstybės narės turėtų BŽŪP strateginiame plane nustatyti tinkamas siektinas reikšmes, paramos gavėjus ir lengvatines sąlygas, taip pat kitas galimas tinkamumo finansuoti taisykles;
- (43) jauniems ūkininkams ir naujiems žemės ūkio sektoriaus dalyviams vis dar kyla nemažai kliūčių dėl sunkumų gauti žemės, didelių kainų ir ribotų galimybių gauti kreditą. Jų verslui didesnę grėsmę kelia kainų (tiek žaliavų, tiek produkcijos kainų)

nepastovumas, jie taip pat turi didelių poreikių mokytis, įgyti verslumo ir rizikos valdymo įgūdžių. Todėl būtina toliau remti naujo verslo ir naujų ūkių kūrimą. Valstybės narės turėtų vadovautis strateginiu požiūriu ir nustatyti aiškia ir nuoseklią intervencinių priemonių grupę, skirtą kartu kaitai remti pagal konkretų tam skirtą tikslą. Šiuo tikslu valstybės narės gali savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatyti lengvatines sąlygas, kuriomis finansinėmis priemonėmis gali naudotis jaunieji ūkininkai ir nauji žemės ūkio sektoriaus dalyviai, ir turėtų savo BŽŪP strateginiame plane rezervuoti tam skirtą bent 2 % metinio tiesioginių išmokų paketo dydžio sumą. Reikėtų iki 100 000 EUR padidinti didžiausią galimą jaunųjų ūkininkų įsisteigimo ir kaimo verslo kūrimo paramos sumą ir numatyti, kad šią paramą galima gauti ir pagal finansinę priemonę arba kartu naudojantis ir šia paramos forma;

- (44) atsižvelgiant į poreikį užtikrinti tinkamas rizikos valdymo priemones, turėtų būti išlaikytas draudimo įmokų kompensavimas ir savitarpio pagalbos fondai, finansuojami iš EŽŪFKP. Savitarpio pagalbos fondų kategorija apima ir tuos fondus, kurių veikla susijusi su gamybos nuostolių kompensavimu, ir bendras bei konkrečių sektorių pajamų stabilizavimo priemonės, siejamas su pajamų praradimu;
- (45) teikiama parama turėtų suteikti galimybę pradėti ir įgyvendinti bent dviejų subjektų bendradarbiavimą siekiant BŽŪP tikslų. Parama gali apimti visus tokio bendradarbiavimo aspektus, tokius kaip kokybės sistemų kūrimas; kolektyviniai veiksmai aplinkos ir klimato srityse; trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų skatinimas; bandomieji projektai; veiklos grupių projektai pagal Europos inovacijų partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP) vietos plėtros projektus, pažangieji kaimai, pirkėjų klubai ir kolektyvai, kuriuose keičiamasi žemės ūkio technika; ūkių partnerystės grupės; miškotvarkos planai; tinklai ir grupės; socialinis ūkininkavimas, bendruomenių remiama žemės ūkio veikla; veiksmai pagal LEADER; gamintojų grupių ir gamintojų organizacijų steigimas, taip pat kitų formų bendradarbiavimas, kuris laikomas reikalingu konkrečioms BŽŪP tikslams pasiekti;
- (46) komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ keitimasis žiniomis ir dėmesys inovacijoms minimi kaip bendras kompleksinis tikslas pagal naująją BŽŪP. Pagal BŽŪP turėtų būti toliau remiamas sąveikusias inovacijų modelis, kuriuo stiprinamas bendradarbiavimas tarp dalyvių, siekiant optimaliai naudotis įvairių viena kitą papildančių sričių žiniomis, kad būtų galima skleisti praktinius problemų sprendimo būdus. Turėtų būti gerinamas ŽŪŽIS ūkių konsultavimo paslaugų teikimas. BŽŪP strateginiame plane turėtų būti pateikta informacijos apie tai, koks bus bendradarbiavimas tarp konsultavimo paslaugų, mokslinių tyrimų ir kaimo tinklų. Kiekviena valstybė narė arba regionas, kai tinka, gali finansuoti įvairius keitimuisi žiniomis ir inovacijoms skirtus veiksmus, naudodami šiame reglamente nustatytą rūšių intervencijas;
- (47) EŽŪGF lėšomis turėtų būti toliau finansuojamos tiesioginių išmokų intervencinės priemonės ir sektorinės intervencinės priemonės, o iš EŽŪFKP turėtų būti toliau finansuojamos kaimo plėtros intervencinės priemonės, kaip apibūdinta šiame reglamente. BŽŪP finansinio valdymo taisyklės turėtų būti atskirai nustatytos abiem fondams ir kiekvieno iš jų remiamai veiklai, atsižvelgiant į tai, kad nauju įgyvendinimo modeliu valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo ir subsidiarumo siekiant savų tikslų. Šiame reglamente nustatytą rūšių intervencinės priemonės turėtų apimti laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.;
- (48) parama tiesioginėms išmokoms pagal BŽŪP strateginius planus turėtų būti skiriama neviršijant šiuo reglamentu nustatytą nacionalinių asignavimų dydžio. Šie

nacionaliniai asignavimai turėtų atitikti tolesnius pokyčius laipsniškai didinant asignavimus toms valstybėms narėms, kuriose paramos už hektarą dydis yra mažiausias, iki bus panaikinta 50 % likusio skirtumo iki 90 % Sąjungos vidurkio. Siekiant atsižvelgti į išmokų mažinimo mechanizmą ir jį taikant gautų lėšų panaudojimą valstybėje narėje, reikėtų leisti, kad bendri preliminarūs finansiniai asignavimai per metus pagal valstybės narės BŽŪP strateginį planą galėtų būti didesni už nacionalinį asignavimą;

- (49) siekiant palengvinti EŽŪFKP lėšų valdymą, turėtų būti nustatyta su valstybių narių viešosiomis išlaidomis susieta bendra EŽŪFKP paramos įnašo norma. Konkrečios įnašų normos turėtų būti nustatomos tam tikrų rūšių veiksmams, atsižvelgiant į ypatingą tų veiksmų svarbą arba jų pobūdį. Siekiant sumažinti konkrečias kliūtis, atsiradusias dėl išsivystymo lygio, atokumo ir izoliuotumo, turėtų būti nustatyta atitinkama EŽŪFKP įnašo norma mažiau išsivysčiusiems regionams, SESV 349 straipsnyje nurodytiems atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms;
- (50) EŽŪFKP neturėtų teikti paramos tokioms investicijoms, kurios pakenktų aplinkai. Todėl būtina šiame reglamente nustatyti tam tikras paramos neskyrimo taisykles, taip pat galimybę išsamiau nustatyti šias garantijas deleguotaisiais aktais. Visų pirma EŽŪFKP neturėtų finansuoti tokių investicijų į drėkinimą, kuriomis nepadedama pasiekti ar išlaikyti geros susijusio vandens telkinio ar telkinių būklės, ir tokių investicijų į miško veisimą, kurios neatitinka klimato ir aplinkos apsaugos tikslų pagal tvarios miškotvarkos principus;
- (51) siekiant užtikrinti pakankamą tam tikrų prioritetų finansavimą, turėtų būti nustatytos taisyklės dėl mažiausių finansinių asignavimų šiems prioritetams teikiant EŽŪFKP paramą. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ūkininkams, taip pat turėtų būti nustatytas didžiausias susietajai paramai, teikiamai tiesioginėmis išmokomis, skiriamų asignavimų dydis. Be to, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama panaudoti papildomą savo didžiausios finansavimo sumos, galimos skirti tiesioginėms išmokoms, dalį susietajai pajamų paramai teikti konkrečiai siekiant didinti konkurencingumą, tvarumą ir (arba) gerinti baltyminių augalų produkcijos kokybę;
- (52) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu kovoti su klimato kaita pagal Sąjungos įsipareigojimus įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir siekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų, šia programa bus padedama integruoti veiksmus klimato kaitos srityje į Sąjungos politiką ir pasiekti bendrąjį tikslą, kad 25 % ES biudžeto išlaidų būtų patiriama padedant siekti klimato tikslų. Prognozuojama, kad pagal BŽŪP imantis veiksmų 40 % BŽŪP bendro finansinio paketo bus skirta su klimatu susijusiems tikslams siekti. Atitinkami veiksmai bus nustatyti rengiant ir įgyvendinant programą, o dar kartą įvertinti atliekant atitinkamus vertinimus ir peržiūras;
- (53) perduodant valstybėms narėms atsakomybę už poreikių vertinimą ir už tai, kad būtų pasiektos siektinos reikšmės, kartu joms suteikiama daugiau lankstumo derinti ir tiesioginių išmokų intervencines priemones, ir sektorines intervencines priemones bei kaimo plėtros intervencines priemones. Papildomai turėtų būti suteikta šiek tiek lankstumo, kad būtų galima koreguoti atitinkamus nacionalinius lėšų asignavimus. Taigi, kai valstybė narė įvertina, kad išankstinių asignavimų paketas yra per mažas ir jo nepakanka visoms numatomoms priemonėms, jai pagrįstai suteikiama šiek tiek daugiau lankstumo, o kartu išvengiama didesnių metinės tiesioginės pajamų paramos dydžio svyravimų, palyginti su daugiametėmis intervencinėms priemonėms skiriamomis sumomis iš EŽŪFKP;

- (54) siekiant didinti Sąjungos pridėtinę vertę ir išsaugoti veikiančią žemės ūkio vidaus rinką, taip pat siekiant minėtų bendrųjų ir konkrečių tikslų, valstybės narės pagal šį reglamentą neturėtų priimti sprendimų pavieniui, o turėtų tai daryti pagal sistemingą procesą, kurį atliekant turėtų būti parengtas BŽŪP strateginis planas. Sąjungos taisyklėmis „iš viršaus į apačią“ turėtų būti nustatyti konkretūs visos ES BŽŪP tikslai, pagrindinės intervencinių priemonių rūšys, veiklos rezultatų planas ir valdymo struktūra. Tokiu užduočių paskirstymu siekiama užtikrinti, kad investuotus finansinius išteklius visiškai atitiktų pasiekti rezultatai;
- (55) siekiant užtikrinti aiškų strateginį šių BŽŪP strateginių planų pobūdį ir palengvinti ryšius su kita Sąjungos politika ir ypač su nustatytais ilgalaikiais nacionaliniais uždaviniais pagal Sąjungos teisės aktus arba tarptautinius susitarimus, kaip antai dėl klimato kaitos, miškų, biologinės įvairovės ir vandens, kiekvienoje valstybėje narėje turėtų būti parengtas tik vienas bendras BŽŪP strateginis planas;
- (56) per savo BŽŪP strateginių planų rengimo procesą valstybės narės turėtų analizuoti savo konkrečią padėtį ir poreikius, nustatyti siektinas reikšmes, susietas su BŽŪP tikslų pasiekimu, ir planuoti intervencines priemones, kuriomis bus galima pasiekti tas siektinas reikšmes, kartu jas derinant prie nacionalinių ir konkrečių regioninių aplinkybių, be kita ko, ir atokiausiuose regionuose pagal SESV 349 straipsnį. Tokiu procesu turėtų būti skatinamas didesnis subsidiarumas bendroje Sąjungos sistemoje ir kartu reikėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi bendrųjų Sąjungos teisės principų ir nustatytų BŽŪP tikslų. Todėl reikėtų nustatyti taisykles dėl BŽŪP strateginių planų struktūros ir turinio;
- (57) siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai nustatytos valstybių narių siektinos reikšmės, būtų tinkamai suplanuotos intervencinės priemonės ir jų įnašas siekiant BŽŪP tikslų būtų kuo didesnis, būtina pagrįsti strategiją, pagal kurią rengiami BŽŪP strateginiai planai, išankstine vietos aplinkybių analize ir su BŽŪP tikslais susijusių poreikių vertinimu;
- (58) BŽŪP strateginiais planais turėtų būti siekiama užtikrinti didesnę daugelio įvairių BŽŪP priemonių nuoseklumą, nes į juos turėtų būti įtrauktos tiesioginių išmokų intervencinės priemonės, sektorinės intervencinės priemonės ir kaimo plėtros intervencinės priemonės. Jais taip pat turėtų būti užtikrintas ir įrodytas valstybių narių pasirinktų sprendimų suderinimas ir tinkamumas, atsižvelgiant į Sąjungos prioritetus ir tikslus. Todėl juose turėtų būti nustatyta ir rezultatus orientuota intervencijos strategija, grindžiama konkrečių BŽŪP tikslų, įskaitant su tais tikslais susietas kiekybiškai išreikštas siektinas reikšmes, siekimu. Šios siektinos reikšmės, kad jas būtų galima stebėti kiekvienais metais, turėtų būti pagrįstos rezultato rodikliais;
- (59) pagal pasirinktą strategiją taip pat turėtų būti akcentuojamas ir pačių BŽŪP priemonių tarpusavio papildomumas, ir suderinamumas su kitų sričių Sąjungos politika. Visų pirma, kiekviename BŽŪP strateginiame plane reikėtų, kai tinka, atsižvelgti į aplinkos ir klimato teisės aktus ir apibūdinti tais teisės aktais pagrįstus nacionalinius planus; tai turėtų būti daroma atliekant dabartinės padėties analizę (SSGG analizę). Reikėtų sudaryti teisės aktų, į kuriuos reikėtų daryti konkrečias nuorodas BŽŪP strateginiame plane, sąrašą;
- (60) kadangi valstybėms narėms turėtų būti suteikta lankstumo, kad būtų galima, remiantis nustatytu nacionaliniu pagrindu, rinktis perduoti dalį BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo užduočių regioniniam lygmeniui siekiant lengviau koordinuoti darbą tarp regionų sprendžiant visos šalies problemas, BŽŪP strateginiuose planuose turėtų būti aprašyta nacionalinių ir regioninių intervencinių priemonių sąveika;

- (61) kadangi, parengus BŽŪP strateginius planus, Komisija turėtų gebėti prisiimti atsakomybę už Sąjungos biudžeto valdymą ir suteikti valstybėms narėms teisinį tikrumą dėl kai kurių plano aspektų, šiuose planuose turėtų būti konkrečiai aprašytos atskiros intervencinės priemonės, įskaitant tinkamumo finansuoti sąlygas, biudžeto asignavimus, planuojamus gauti produktus ir vieneto įkainius. Būtina parengti finansinį planą, jame apžvelgiant visus biudžeto ir kiekvienos intervencinės priemonės aspektus, kartu su siektinų reikšmių planu;
- (62) siekiant užtikrinti, kad BŽŪP strateginiai planai būtų nedelsiant pradėti įgyvendinti ir efektyviai įgyvendinami, EŽŪGF ir EŽŪFKP parama turėtų būti grindžiama patikimos administracinės sistemos sąlygomis. Todėl kiekviename BŽŪP strateginiame plane turėtų būti nustatytos visos BŽŪP strateginio plano valdymo ir koordinavimo struktūros, įskaitant kontrolės sistemas ir nuobaudas, ir stebėsenos bei ataskaitų teikimo tvarka;
- (63) atsižvelgiant į tai, koks svarbus yra bendrasis tikslas modernizuoti žemės ūkio sektorių, ir į kompleksinį šio tikslo pobūdį, valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus turėtų įtraukti išsamų aprašymą, kaip tuo planu bus padedama pasiekti šį tikslą;
- (64) atsižvelgiant į sunkumus, susijusius su administracine našta pagal pasidalijamojo valdymo sistemą, BŽŪP strateginiame plane taip pat reikėtų daugiau dėmesio skirti supaprastinimui;
- (65) atsižvelgiant į tai, kad Komisijai nedera patvirtinti informacijos, kuri gali būti laikoma informacija apie aplinkybes ar ankstesnę padėtį arba už kurią atsako valstybės narės, kai kurią informaciją reikėtų pateikti BŽŪP strateginio plano prieduose;
- (66) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 dalis reikia vertinti fondus, remiantis pagal konkrečius stebėsenos reikalavimus surinkta informacija, ir kartu išvengti pernelyg didelio reguliavimo ir administracinės naštos, ypač valstybėms narėms. Į šiuos reikalavimus, kai tinka, gali būti įtrauktas išmatuojamų rodiklių naudojimas kaip vietinio fondų poveikio vertinimo pagrindas;
- (67) Komisijos atliekamas BŽŪP strateginio plano patvirtinimas yra labai svarbus etapas siekiant užtikrinti, kad politika būtų įgyvendinama siekiant bendrų tikslų. Pagal subsidiarumo principą Komisija turėtų suteikti valstybėms narėms tinkamų gairių, kaip pateikti nuoseklų ir dideliu užmoju pagrįstą savo intervencinių priemonių pagrindimą;
- (68) būtina suteikti galimybę atlikti programavimą ir peržiūrėti BŽŪP strateginius planus pagal šiame reglamente nustatytas sąlygas;
- (69) už kiekvieno BŽŪP strateginio plano valdymą ir įgyvendinimą turėtų būti atsakinga vadovaujančioji institucija. Jos pareigos turėtų būti nustatytos šiame reglamente. Vadovaujančioji institucija turėtų gebėti perduoti dalį savo pareigų, kartu išlaikydama atsakomybę už valdymo efektyvumą ir tinkamumą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad valdant ir įgyvendinant BŽŪP strateginius planus būtų apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai, pagal Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentą (ES, Euratomas) X] [*naujas Finansinis reglamentas*] ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) X [*naujas Horizontalusis reglamentas*];
- (70) pagal pasidalijamojo valdymo principą Komisijai įgyvendinti BŽŪP padeda iš valstybių narių atstovų sudaryti komitetai. Siekiant supaprastinti sistemą ir suvienyti valstybių narių poziciją, šio reglamento įgyvendinimo tikslu įsteigiamas tik vienas Stebėsenos komitetas, sujungiant Kaimo plėtros komitetą ir Tiesioginių išmokų komitetą, kurie buvo įsteigti 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu. Vadovaujančioji institucija ir šis Stebėsenos komitetas dalijasi atsakomybę už pagalbą

valstybėms narėms įgyvendinti BŽŪP strateginius planus. Komisijai taip pat turėtų padėti Bendros žemės ūkio politikos komitetas pagal šio reglamento nuostatas;

- (71) Komisijos iniciatyva skiriamomis EŽŪFKP techninės paramos lėšomis turėtų būti remiami su [*Horizontaliojo reglamento 7 straipsnyje*] nurodytų užduočių vykdymu susiję veiksmai. Taip pat gali būti teikiama techninė parama valstybių narių iniciatyva, kad būtų įvykdytos užduotys, būtinos veiksmingam paramos administravimui ir įgyvendinimui pagal BŽŪP strateginį planą. Techninę paramą, kuri teikiama valstybių narių iniciatyva, numatoma didinti tik Malta;
- (72) tokiomis aplinkybėmis, kai valstybės narės, planuodamos intervencines priemones, turės kur kas daugiau lankstumo ir subsidiarumo, tinklai yra labai svarbi priemonė siekiant vadovauti politikai, ją valdyti ir užtikrinti, kad tam būtų skiriama pakankamai dėmesio ir pajėgumų valstybėse narėse. Vienas bendras tinklas turėtų užtikrinti geresnį koordinavimą tarp tinklų veiklos Sąjungos ir nacionaliniu bei regioniniu lygmenimis. Šiuo Europos ir nacionaliniu BŽŪP tinklu pakeičiamas dabartinis Europos kaimo plėtros tinklas ir Europos inovacijų partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje tinklai bei nacionaliniai kaimo tinklai: tai bus tokia platforma, kuri teiks galimybę daugiau keistis žiniomis, siekiant gauti rezultatų ir pridėtinės vertės, kurių teikia politika Europos lygmeniu, ypač politika pagal programą „Europos horizontas“. Dėl to paties siekio gerinti keitimąsi žiniomis ir inovacijomis pradedama Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, įgyvendinant sąveikų inovacijų modelį pagal šiame reglamente nustatytą metodiką;
- (73) kiekvieno BŽŪP plano įgyvendinimas ir pažanga, padaryta siekiant nustatytų siektinų reikšmių, turėtų būti reguliariai stebimi. Tokią BŽŪP rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistemą reikėtų sukurti siekiant parodyti padarytą pažangą ir įvertinti politikos įgyvendinimo poveikį ir efektyvumą;
- (74) orientuojantis į rezultatus pagal tokį įgyvendinimo modelį reikia patikimo veiklos rezultatų plano, ypač kadangi pagal BŽŪP strateginius planus būtų padedama siekti ir platesnių bendrų kitų bendrai valdomų politikos sričių tikslų. Vykdamas veiklos rezultatais grindžiamą politiką reikia atlikti metinį ir daugiamečių vertinimą, remiantis pasirinktais produkto, rezultato ir poveikio rodikliais, kaip apibrėžta veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistemoje. Šiuo tikslu turėtų būti sudarytas toks ribotų ir tikslingų rodiklių rinkinys, kad juo remiantis būtų galima kuo tiksliau nustatyti, ar remiama intervencine priemone padedama pasiekti numatytus tikslus. Rezultato ir produkto rodikliai, taikomi dėl su klimatu ir aplinka susijusių tikslų, gali apimti ir nacionalinėmis aplinkos ir klimato sričių planavimo priemonėmis, parengtomis pagal Sąjungos teisės aktus, nustatytas intervencines priemones;
- (75) pagal veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistemą valstybės narės turėtų stebėti daromą pažangą ir kasmet dėl jos teikti ataskaitas Komisijai. Komisija, remdamasi valstybių narių pateikta informacija, turėtų ataskaitose pranešti apie pažangą siekiant konkrečių tikslų visu programavimo laikotarpiu, nustatytą naudojant tam skirtus pagrindinius rodiklius;
- (76) turėtų būti nustatyti mechanizmai, pagal kuriuos būtų imamasi veiksmų siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus tuo atveju, jeigu įgyvendinant BŽŪP strateginį planą būtų labai nukrypta nuo nustatytų siektinų reikšmių. Todėl, jeigu veiklos rezultatai būtų labai ir nepagrįstai prasti, valstybių narių gali būti paprašyta pateikti veiksmų planus. Dėl šios priežasties gali būti laikinai sustabdytas, o galiausiai ir sumažintas finansavimas Sąjungos lėšomis, jeigu planuoti rezultatai nebūtų pasiekti. Taip pat nustatoma bendra paskata už gerus rezultatus, kuri bus naudojama kaip

paskatų už gerus rezultatus taikymu grindžiamos paskatų sistemos dalis skatinant siekti gerų aplinkosaugos ir klimato srities veiklos rezultatų;

- (77) pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybės narės turėtų būti atsakingos už savo BŽŪP strateginių planų vertinimą, o Komisija yra atsakinga už valstybių narių *ex-ante* vertinimų ir Sąjungos lygmeniu atliekamų *ex post* vertinimų apibendrinamųjų ataskaitų rengimą ES lygmeniu;
- (78) šio reglamento taikymo ir finansinių išmokų stebėsenos, analizavimo bei valdymo tikslais valstybės narės turi teikti pranešimus. Siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai taikomos šiame reglamente nustatytos taisyklės, ir teikti tokius pranešimus greitai, efektyviai, tiksliai, ekonomiškai efektyviai ir laikantis asmens duomenų apsaugos nuostatų, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus, be kita ko, dėl pranešimo reikalavimų pagal atitinkamus susitarimus, taip pat dėl papildomų taisyklių dėl pranešamos informacijos pobūdžio ir rūšies, tvarkomų duomenų kategorijų ir ilgiausio duomenų saugojimo laikotarpio, teisių gauti informaciją arba prieigos prie informacinių sistemų ir viešo informacijos skelbimo sąlygų;
- (79) SESV 107, 108 ir 109 straipsniai turėtų būti taikomi paramai šiame reglamente nustatytų rūšių intervencinėms priemonėms. Nepaisant to, dėl konkrečių žemės ūkio sektoriaus ypatumų tos SESV nuostatos neturėtų būti taikomos tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims ir kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšims dėl veiksmų, priskirtų SESV 42 straipsnio taikymo sričiai, vykdomų pagal šį reglamentą ir laikantis jo nuostatų, ir valstybių narių išmokoms, kuriomis siekiama skirti papildomą nacionalinį finansavimą kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšims, kurioms teikiama Sąjungos parama ir kurio priskirtos SESV 42 straipsnio taikymo sričiai;
- (80) ūkininkai patiria vis didesnę pajamų nepastovumo riziką, iš dalies dėl rinkos poveikio ir iš dalies dėl ekstremalių orų reiškinių ir dažnų sanitarinių bei fitosanitarinių krizių, darančių poveikį Sąjungos gyvulininkystės ir žemdirbystės sektorių turtui. Siekiant sušvelninti pajamų nepastovumo poveikį, raginant ūkininkus gerais metais taupyti, kad būtų galima lengviau išverti prastus metus, valstybės pagalbos taisyklės neturėtų būti taikomos toms nacionalinėms mokestinėms priemonėms, pagal kurias ūkininkų pajamų mokesčio bazė skaičiuojama daugiamečiu laikotarpiu;
- (81) asmens duomenų, surinktų bet kurios šio reglamento nuostatos taikymo tikslais, tvarkymo būdas turėtų derėti su tais tikslais. Jie taip pat turėtų būti nuasmeninti ir apibendrinti, kai tvarkomi stebėsenos arba vertinimo tikslais, ir turėtų būti saugomi pagal Sąjungos teisę dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001¹⁹ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679²⁰. Duomenų subjektams turėtų būti pranešama apie tokį duomenų tvarkymą ir apie jų teises į duomenų apsaugą;

---

¹⁹ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

²⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (82) siekiant papildyti kai kurias neesmines šio reglamento nuostatas, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros²¹ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (83) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, apsaugoti ūkininkų teises ir užtikrinti sklandų, nuoseklų ir efektyvų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšių taikymą, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus dėl taisyklių, pagal kurias išmokos bus skiriamos su sąlyga, kad būtų naudojamos tam tikrų kanapių veislių sertifikuotos sėklos, ir dėl kanapių veislių nustatymo bei jose esančio tetrahidrokanabinolio kiekio tikrinimo procedūrų; taisyklių dėl geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės ir tam tikrų susijusių nuostatų dėl tinkamumo finansuoti reikalavimų; taip pat dėl deklaracijos turinio ir reikalavimų, kuriuos reikia atitikti, kad būtų galima pasinaudoti teisėmis į išmokas; papildomų taisyklių dėl ekologinių sistemų; priemonių, kuriomis siekiama, kad susietosios pajamų paramos gavėjai nenukentėtų dėl struktūrinių tam tikro sektoriaus rinkos pusiausvyros sutrikimų, įskaitant sprendimą, kad tokios paramos išmokos gali būti toliau mokamos iki 2027 m., remiantis gamybos vienetais, kuriems tos išmokos skirtos ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu; taisyklių ir sąlygų dėl žemės sklypų ir veislių patvirtinimo skiriant specialiąją išmoką už medvilnę, taip pat taisyklių dėl tos išmokos skyrimo sąlygų;
- (84) siekiant užtikrinti, kad sektorinėmis intervencinėmis priemonėmis būtų padedama siekti BŽŪP tikslų ir būtų stiprinamos sąveikos su kitomis BŽŪP priemonėmis, ir užtikrinti vienodas sąlygas vidaus rinkoje bei išvengti nelygios ar nesąžiningos konkurencijos, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus dėl kriterijų, pagal kuriuos patvirtinamos tarpšakinės organizacijos, ir taisyklių, taikomų tuo atveju, kai patvirtinta tarpšakinė organizacija neatitinka tokių kriterijų ir prievolių gamintojams; taisyklių dėl tinkamo sektorinių intervencinių priemonių taikymo, Sąjungos finansinės paramos apskaičiavimo pagrindo, įskaitant ataskaitinius laikotarpius ir parduodamos produkcijos vertės apskaičiavimą, ir didžiausio Sąjungos finansinės paramos, teikiamos už pašalinimą iš rinkos, dydžio; taisyklių dėl vynuogynų atsodinimo išlaidų finansavimo viršutinės ribos nustatymo; taip pat taisyklių, pagal kurias gamintojai įpareigojami pašalinti vyno gamybos šalutinius produktus, ir tos prievolės išimčių, siekiant išvengti papildomos administracinės naštos, bei savanoriško distiliuotojų sertifikavimo taisyklių. Visų pirma, siekiant užtikrinti veiksmingą ir efektyvą Sąjungos lėšų naudojimą intervencinėms priemonėms bitininkystės sektoriuje, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus dėl papildomų reikalavimų dėl pareigos pranešti ir nustatomo mažiausio Sąjungos įnašo finansuojant tų rūšių intervencines priemones įgyvendinimo išlaidas;

---

²¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (85) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir garantuoti, kad kaimo plėtros intervencinėmis priemonėmis bus pasiekti jų tikslai, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus dėl paramos, teikiamos valdymo išpareigojimams, investicijoms ir bendradarbiavimui;
- (86) siekiant iš dalies pakeisti kai kurias neesmines šio reglamento nuostatas, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl valstybių narių asignavimų tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms ir dėl taisyklių dėl BŽŪP strateginio plano turinio;
- (87) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir išvengti nesąžiningos ūkininkų konkurencijos ar jų diskriminavimo, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl bazinių plotų nustatymo teikiant paramą aliejingųjų sėklų augalų auginimui, taisyklių dėl žemės sklypų ir veislių patvirtinimo, skiriant specialiąją išmoką už medvilnę, ir susijusių pranešimų teikimo, išmokos sumažinimo apskaičiavimo tuo atveju, kai tinkamas finansuoti medvilnės plotas yra didesnis nei bazinis plotas, Sąjungos finansinės paramos vyno gamybos šalutinių produktų distiliavimui, metinio visos Sąjungos paramos sumos, skiriamos kaimo plėtros intervencinėms priemonėms, išskaidymo kiekvienai valstybei narei, į BŽŪP strateginį planą įtraukiamų elementų pateikimo taisyklių, taisyklių dėl procedūros ir terminų, taikomų patvirtinant BŽŪP strateginius planus ir teikiant bei patenkinant prašymus leisti iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus, vienodų sąlygų taikant reikalavimus dėl informacijos teikimo ir viešinimo, susijusio su informavimu apie galimybes, kurių teikia BŽŪP strateginiai planai, taisyklių dėl veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistemos, metinės rezultatų ataskaitos turinio pateikimo taisyklių, taisyklių dėl valstybių narių siunčiamos informacijos, kad Komisija galėtų atlikti veiklos rezultatų analizę, ir taisyklių dėl su duomenimis susijusių poreikių bei sąveikų tarp galimų duomenų šaltinių, taip pat dėl tvarkos, pagal kurią užtikrinamas nuoseklus požiūris nustatant paskatos už gerus rezultatus taikymą valstybėms narėms. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011²²;
- (88) Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su konkrečių problemų sprendimu kartu užtikrinant tiesioginių išmokų sistemos tęstinumą tam tikromis susiklosčiusiomis ypatingomis aplinkybėmis, yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti. Be to, siekiant išspręsti vienoje arba daugiau valstybių narių kilusias neatidėliotinas problemas, kartu užtikrinant tiesioginių išmokų sistemos tęstinumą, Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais ypatingos aplinkybės turi neigiamos įtakos paramos teikimui ir kelia pavojų veiksmingam išmokų mokėjimo įgyvendinimui pagal paramos sistemas, išvardytas šiame reglamente;

---

²² 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (89) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 228/2013²³ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 229/2013²⁴ nuostatos neturėtų įeiti į šio reglamento taikymo sritį, nebent kai kurios iš jų nuostatų būtų jame aiškiai nurodytos;
- (90) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl skirtumų tarp įvairių kaimo vietovių ir dėl ribotų valstybių narių finansinių išteklių tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, naudojantis daugiamete Sąjungos finansavimo garantija ir finansavimą skiriant aiškiai nustatytiems prioritetams, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (91) todėl reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 turėtų būti panaikinti;
- (92) siekiant, kad būtų sklandžiai pereita nuo reglamentuose (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 nustatytos tvarkos prie šiame reglamente nustatytos tvarkos, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti tam tikrus aktus dėl bet kokių paramos gavėjų įgytų teisių ir teisėtų lūkesčių apsaugos priemonių;
- (93) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir tęstinumą, specialiosios nuostatos Kroatijai dėl laipsniško tiesioginių išmokų įvedimo ir papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų pagal laipsniško išmokų įvedimo mechanizmą turėtų būti toliau taikomos iki 2021 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

---

²³ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams (OL L 78, 2013 3 20, p. 23).

²⁴ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms (OL L 78, 2013 3 20, p. 41).

I ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYKAS IR TAIKYMO SRITIS, TAIKYTINOS NUOSTATOS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl:
  - (a) bendrųjų ir konkrečių tikslų, kurių turi būti siekiama naudojantis Sąjungos parama, finansuojama iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP), ir atitinkamų rodiklių;
  - (b) intervencinių priemonių rūšių ir bendrųjų reikalavimų, kurių valstybės narės turi laikytis siekdamas minėtų tikslų, ir atitinkamų finansinių priemonių;
  - (c) BŽŪP strateginių planų, kuriuos, atsižvelgdamos į konkrečius tikslus ir nustatytus poreikius, turi parengti valstybės narės ir kuriuose nustatomi tikslai, apibrėžiamos intervencinės priemonės ir paskirstomi finansiniai ištekliai;
  - (d) koordinavimo bei valdymo ir stebėsenos, ataskaitų teikimo bei vertinimo.
2. Šis reglamentas taikomas iš EŽŪGF ir EŽŪFKP finansuojamai Sąjungos paramai, skirtai valstybių narių parengtuose ir Komisijos patvirtintuose BŽŪP strateginiuose planuose, apimančiuose laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d., nurodytoms intervencinėms priemonėms įgyvendinti.

2 straipsnis

Taikytinos nuostatos

1. Pagal šį reglamentą teikiamai paramai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [HzR]²⁵ ir pagal tą reglamentą priimtos nuostatos.
2. Pagal šį reglamentą teikiamai paramai, finansuojamai iš EŽŪFKP, taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) [BNR]²⁶ II antraštinės dalies III skyrius, III antraštinės dalies II skyrius ir 41 bei 43 straipsniai.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Teikiant Sąjungos paramą pagal šį reglamentą vartojami taip apibrėžti terminai:

- (a) ūkininkas – fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, nepriklausomai nuo tai grupei ir jos nariams pagal nacionalinę teisę suteikto teisinio statuso, kurių valda yra Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 52 straipsnyje kartu su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 349 ir 355 straipsniais

---

²⁵ [Data] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [.../...] [visas pavadinimas] (OL L...).

²⁶ [Data] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [.../...] [visas pavadinimas] (OL L...).

apibrėžtoje teritorinėje Sutarčių taikymo srityje ir kurie verčiasi valstybių narių apibrėžta žemės ūkio veikla;

- (b) valda – visi vienos valstybės narės teritorijoje esantys ūkininko valdomi vienetai, kuriuose vykdoma žemės ūkio veikla;
- (c) intervencinė priemonė – paramos priemonė, kurią kartu su tinkamumo finansuoti sąlygomis pagal šiame reglamente numatytas intervencinių priemonių rūšis valstybės narės nustato BŽŪP strateginiuose planuose;
- (d) paramos norma – viešojo įnašo į veiksmą dalis. Finansinių priemonių atveju ši norma reiškia Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014²⁷ 2 straipsnio 20 punkte apibrėžtą paramos bendrąjį subsidijos ekvivalentą;
- (e) savitarpio pagalbos fondas – valstybės narės pagal nacionalinę teisę akredituota ūkininkų, kurie yra fondo nariai, savidraudos sistema, pagal kurią fondui priklausantiems ūkininkams, patyrusiems ekonominių nuostolių, skiriamos kompensacinės išmokos;
- (f) veiksmas –
  - i) projektas, sutartis, veiksmas arba projektų grupė, atrinkti pagal atitinkamas programas;
  - ii) finansinių priemonių atveju – programos įnašas finansinei priemonei ir vėlesnė finansinė parama, pagal tą finansinę priemonę teikiama galutiniams gavėjams;
- (g) tarpinė institucija – viešosios ar privatinės teisės subjektas, kuris yra pavaldus vadovaujančiajai institucijai arba atlieka funkcijas ir užduotis tokios institucijos vardu.
- (h) Kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšių atveju paramos gavėju laikomas:
  - i) viešosios arba privatinės teisės subjektas, juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas arba fizinis asmuo, atsakingas už veiksmų inicijavimą arba jų inicijavimą ir įgyvendinimą;
  - ii) valstybės pagalbos schemų atveju – pagalbą gaunantis ūkio subjektas;
  - iii) finansinių priemonių atveju – kontroliuojantįjį fondą valdantis subjektas arba, jeigu kontroliuojančiojo fondo struktūros nėra, specialųjį fondą valdantis subjektas, arba, jei finansinę priemonę administruoja vadovaujančioji institucija, ta vadovaujančioji institucija;
- (i) siektinos reikšmės – iš anksto sutartos reikšmės, kurios, atsižvelgiant į rezultatų rodiklius, susijusius su konkrečiu tikslu, turi būti pasiektos laikotarpio pabaigoje;

---

²⁷ 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193/1, 2014 7 1, p. 1).

- (j) tarpinės reikšmės – tarpinės siektinos reikšmės, kurios, atsižvelgiant į rodiklius, susijusius su konkrečiu tikslu, turi būti pasiektos tam tikru BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio momentu.

4 straipsnis

BŽŪP strateginiuose planuose apibrėžtini terminai

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose apibrėžia terminus „žemės ūkio veikla“, „žemės ūkio paskirties žemė“, „reikalavimus atitinkantis hektaras“, „tikrasis ūkininkas“ ir „jaunasis ūkininkas“.
- (a) Terminas „žemės ūkio veikla“ apibrėžiamas taip, kad jis apimtų tiek SESV I priede išvardytų žemės ūkio produktų, įskaitant medvilnę ir trumpos rotacijos želdinius, gamybą, tiek žemės ūkio paskirties žemės būklės, kurios ji būtų tinkama ganyti arba kultivuoti be parengiamosios veiklos, vykdomos ne tik įprastais žemės ūkio metodais bei įrenginiais, išlaikymą.
- (b) Terminas „žemės ūkio paskirties žemė“ apibrėžiamas taip, kad jis apimtų ariamąją žemę, daugiamečius pasėlius ir daugiamečius žolynus. Terminus „ariamoji žemė“, „daugiamečiai pasėliai“ ir „daugiametis žolynas“ valstybės narės konkrečiau apibrėžia vadovaudamosi šiomis bendrosiomis apibrėžtimis:
- i) ariamoji žemė – pasėliams auginti naudojama žemė arba žemės plotai, kuriuose gali būti auginami pasėliai, bet kurie palikti pūdymui, įskaitant pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999²⁸ 22, 23 ir 24 straipsnius, Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005²⁹ 39 straipsnį, Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 28 straipsnį arba šio reglamento 65 straipsnį atidėtus plotus;
  - ii) daugiamečiai pasėliai – ne sėjomainos būdu auginami pasėliai (išskyrus daugiamečius žolynus ir daugiameses ganyklas), kuriais žemė apsėta ne trumpiau kaip penkerius metus ir iš kurių pakartotinai gaunamas derlius, įskaitant daigynus ir trumpos rotacijos želdinius;
  - iii) daugiametis žolynas ir daugiametė ganykla (drauge laikomi daugiamečiu žolynu) – žemė, neįtraukta į valdos sėjomainą ne trumpiau kaip penkerius metus, kurioje natūraliai (t. y. nesėjama) auga arba specialiai (t. y. pasėta) auginama žolė ar kiti žoliniai pašarai. Joje gali augti ir kitų rūšių augalų, pavyzdžiui, krūmų ir (arba) medžių, kurie gali būti panaudoti gyvūnams ganyti arba šerti.
- (c) Kai taikomos tiesioginių išmokų intervencinės priemonės, terminas „reikalavimus atitinkantis hektaras“ apibrėžiamas taip, kad jis apimtų visą valdoje esančią žemės ūkio paskirties žemę:

---

²⁸ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiantis bei panaikinantį tam tikrus reglamentus (OL L 160, 1999 6 26, p. 80).

²⁹ 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005 10 21, p. 1).

- i) kuria disponuoja ūkininkas ir kuri tais metais, kuriems prašoma paramos, yra naudojama žemės ūkio veiklai arba, jei ji naudojama ir kitokiai veiklai, daugiausia yra naudojama žemės ūkio veiklai. Deramai pagrįstais atvejais dėl aplinkosaugos priežasčių reikalavimus atitinkančiais hektarais taip pat gali būti laikomas tam tikras žemės plotas, žemės ūkio veiklai naudojamas tik kas antrus metus;
- ii) dėl kurios suteikta teisė į išmokas pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnį arba pagal bazinės išmokos sistemą ar vienkartinės išmokos už plotus sistemą, nustatytą Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinėje dalyje, ir:
  - kuri, įgyvendinus direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB arba Direktyvą 2000/60/EB, nebeatitinka Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 a punkte pateiktos termino „reikalavimus atitinkantis hektaras“ apibrėžties;
  - kurioje tam tikro ūkininko atitinkamo įsipareigojimo galiojimo laikotarpiu yra įveisiamas miškas pagal Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 31 straipsnį, Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 43 straipsnį, Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 22 straipsnį arba nacionalinę sistemą, kurios sąlygos atitinka Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 43 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 22 straipsnį arba šio reglamento 65 ir 67 straipsnius;
  - kuri tam tikro ūkininko atitinkamo įsipareigojimo galiojimo laikotarpiu yra atidedama pagal Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 22, 23 ir 24 straipsnius, Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 39 straipsnį, Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 28 straipsnį arba šio reglamento 65 straipsnį.

Plotai, naudojami kanapėms auginti, laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais tik tuo atveju, jei auginamų veislių kanapėse tetrahidrokanabinolio kiekis sudaro ne daugiau kaip 0,2 %.

- (d) Terminas „tikrasis ūkininkas“ apibrėžtimi turi būti užtikrinama, kad parama nebūtų skiriama asmenims, kurių žemės ūkio veikla sudaro tik nedidelę visos jų ekonominės veiklos dalį arba kurių pagrindinė verslo veikla nėra žemės ūkio veikla, ir kad paramą galėtų gauti ūkininkai, kurių veiklą sudaro ne tik žemės ūkio veikla. Pagal šią apibrėžtį, remiantis tokiais parametrais kaip pajamų vertinimo rezultatai, darbo jėgos sąnaudos ūkyje, įmonės tikslas ir (arba) įtraukimas į registrus, turi būti galima nustatyti, kurie ūkininkai nėra laikomi tikraisiais ūkininkais.
- (e) Terminas „jaunasis ūkininkas“ apibrėžiamas taip, kad jis apimtų:
  - i) didžiausią amžiaus ribą, kuri negali viršyti 40 metų,
  - ii) buvimo valdos valdytoju sąlygas,
  - iii) reikiamą atitinkamą mokymą ir (arba) įgūdžius.

2. Siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas išmokų skyrimo nustatant reikalavimą, kad būtų naudojama sertifikuota tam tikrų veislių kanapių sėkla, taisyklėmis ir kanapių veislių nustatymo bei 1 dalies c punkte nurodyto jose esančio tetrahidrokanabinolio kiekio tikrinimo tvarka.

II ANTRAŠTINĖ DALIS TIKSLAI IR RODIKLIAI

5 straipsnis Bendrieji tikslai

Parama iš EŽŪGF ir EŽŪFKP turi būti siekiama toliau gerinti darnųjį ūkininkavimo, maisto produktų gamybos ir kaimo vietovių vystymąsi ir ji turi padėti siekti šių bendrųjų tikslų:

- (a) skatinti, kad žemės ūkio sektorius būtų pažangus, atsparus bei įvairialypis ir užtikrintų aprūpinimą maistu;
- (b) remti aplinkos apsaugos bei klimato srities veiksmus ir padėti siekti su aplinka bei klimatu susijusių Sąjungos tikslų;
- (c) stiprinti kaimo vietovių socialinę ir ekonominę struktūrą.

Tuos tikslus papildo kompleksinis tikslas – modernizuoti sektorių kaupiant žinias ir keičiantis jomis, diegiant inovacijas ir gerinant skaitmeninį žemės ūkyje bei kaimo vietovėse, taip pat skatinant praktinį jų taikymą.

6 straipsnis Konkretūs tikslai

1. Bendrųjų tikslų turi būti siekiama įgyvendinant šiuos konkrečius tikslus:
  - (a) remti perspektyvias ūkio pajamas bei ūkių atsparumą visoje Sąjungoje ir taip užtikrinti geresnį aprūpinimą maistu;
  - (b) labiau orientuotis į rinką ir didinti konkurencingumą, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmeninimui;
  - (c) gerinti ūkininkų padėti vertės grandinėje;
  - (d) padėti švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos ir plėtoti darniąją energetiką;
  - (e) skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, tokių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą;
  - (f) padėti apsaugoti biologinę įvairovę, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius;
  - (g) pritraukti jaunuosius ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai kaimo vietovėse;
  - (h) skatinti užimtumą, augimą, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant bioekonomikos ir darnaus miškų ūkio sektorius;
  - (i) siekti, kad ES žemės ūkio sektorius labiau atitiktų visuomenės poreikius, susijusius su maistu, sveikatos priežiūra (įskaitant saugius, maistingus ir tvarius maisto produktus), maisto atliekomis ir gyvūnų gerove.
2. Siekdamas šių konkrečių tikslų, valstybės narės turi užtikrinti, kad paramos pagal BŽŪP teikimo tvarka būtų paprastesnė ir kad ta parama būtų veiksminga.

7 straipsnis
Rodikliai

1. 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų pasiekimo lygis vertinamas pagal bendruosius rodiklius, susijusius su produktu, rezultatu ir poveikiu. Bendruosius rodiklius sudaro:
  - (a) produkto rodikliai, rodantys taikant remiamas intervencines priemones gautą produktą;
  - (b) rezultato rodikliai, susiję su atitinkamais konkrečiais tikslais ir naudojami su tais konkrečiais tikslais susijusioms kiekybinėms tarpinėms reikšmėms bei siektinoms reikšmėms nustatyti BŽŪP strateginiuose planuose ir pažangai, padarytai siekiant siektinų reikšmių, vertinti. Su aplinkos ir klimato srities tikslais susiję rodikliai gali būti naudojami taikant atitinkamose nacionalinėse aplinkos ir klimato srities planavimo priemonėse, priimtose pagal XI priede išvardytus Sąjungos teisės aktus, nustatytas intervencines priemones;
  - (c) poveikio rodikliai, susiję su 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais ir naudojami įgyvendinant BŽŪP strateginius planus ir BŽŪP.

Bendrieji produkto, rezultato ir poveikio rodikliai nustatyti I priede.

2. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priedas – bendrieji produkto, rezultato ir poveikio rodikliai patikslinami atsižvelgiant į jų taikymo patirtį ir prireikus įtraukiama naujų rodiklių.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI IR INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS

I SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1 SKIRSNIS

BENDRIEJI PRINCIPAI

8 straipsnis

Intervencinių priemonių pasirinkimas

Valstybės narės siekia II antraštinėje dalyje nustatytų tikslų nustatydamos šios antraštinės dalies II, III ir IV skyriuose nurodytų rūšių intervencines priemones ir laikydamosi šiame skyriuje nustatytų bendrųjų reikalavimų.

9 straipsnis

Bendrieji principai

Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nurodytas intervencines priemones rengia vadovaudamosi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija ir bendraisiais Sąjungos teisės principais.

Valstybės narės užtikrina, kad intervencinės priemonės būtų nustatytos remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, būtų suderinamos su vidaus rinka ir neiškraipytų konkurencijos.

Valstybės narės, vadovaudamosi BŽŪP strateginiu planu ir šiame reglamente bei Reglamente (ES) [HzR] nustatytais principais bei reikalavimais, nustato teisinę sistemą, pagal kurią Sąjungos parama teikiama paramos gavėjams.

10 straipsnis

PPO vidaus parama

1. Valstybės narės užtikrina, kad šio reglamento II priede išvardytų rūšių intervencinės priemonės, įskaitant 3 straipsnyje nustatytas apibrėžtis ir 4 straipsnyje nustatytas BŽŪP strateginiuose planuose pateiktinas apibrėžtis, atitiktų PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo 1 dalies nuostatas.

Tos intervencinės priemonės taip pat turi atitikti PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo papildomos dalies, nurodytos šio reglamento II priede, nuostatas. Intervencinės priemonės, kurios nėra priskiriamos prie bazinės pajamų paramos tvarumui didinti, papildomos pajamų perskirstymo paramos tvarumui didinti, papildomos pajamų paramos jauniems ūkininkams ir klimatui bei aplinkai naudingų sistemų, gali vietoj pirmiau nurodytos dalies atitikti kitą PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalį, jei tai yra pagrindžiama BŽŪP strateginiame plane.

2. Valstybės narės užtikrina, kad šios antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnyje numatytos specialiosios išmokos už medvilnę intervencinė priemonė atitiktų PPO sutarties dėl žemės ūkio 6 straipsnio 5 dalies nuostatas.

2 SKIRSNIS

PARAMOS SĄLYGOS

11 straipsnis

Principas ir taikymo sritis

1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtraukia paramos sąlygų sistemą, pagal kurią skiriamos administracinės nuobaudos paramos gavėjams, gaunantiems tiesiogines išmokas pagal šios antraštinės dalies II skyrių arba metines išmokas pagal 65, 66 ir 67 straipsnius, bet nesilaikantiems BŽŪP strateginiame plane nustatytų III priede išvardytų Sąjungos teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų ir žemės geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų, susijusių su šiomis konkrečiomis sritimis:
  - (a) klimatu ir aplinka;
  - (b) visuomenės, gyvūnų ir augalų sveikata;
  - (c) gyvūnų gerove.
2. Į BŽŪP strateginį planą įtrauktinos taisyklės dėl administracinių nuobaudų turi atitikti Reglamento (ES) [HzR] IV antraštinės dalies IV skyriuje nustatytus reikalavimus.
3. Turi būti vadovaujamosi III priede nurodytų teisės aktų, kuriuose nustatyti valdymo reikalavimai, taikytinomis versijomis, o direktyvų atveju – ir valstybių narių įgyvendinamomis nuostatomis.
4. Šiame skirsnyje teisės aktu nustatytu valdymo reikalavimu laikomas kiekvienas atskiras III priede išdėstytas tame priede nurodytu Sąjungos teisės aktu nustatytas valdymo reikalavimas, iš esmės besiskiriantis nuo visų kitų to paties teisės akto reikalavimų.

12 straipsnis

Su gera agrarine ir aplinkosaugos būkle susijusios valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų išlaikoma visos žemės ūkio paskirties žemės, įskaitant žemę, kuri nebėra naudojama gamybos tikslais, gera agrarinė ir aplinkosaugos būklė. Valstybės narės, atsižvelgdamos į pagrindinį III priede nurodytų standartų tikslą ir į konkrečius atitinkamų vietovių ypatumus, įskaitant dirvožemio būklę ir klimato sąlygas, taikomas ūkininkavimo sistemas, žemėnaudą, sėjomainą, ūkininkavimo praktiką ir ūkių struktūras, nacionaliniu arba regionų lygmeniu nustato būtinuosius žemės geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartus, kurių privalo laikytis paramos gavėjai.
2. Siekdamos III priede nustatytų pagrindinių tikslų, valstybės narės gali nustatyti standartus, papildančius nustatytuosius tame priede, kuriais siekiama tų pagrindinių tikslų. Tačiau valstybės narės nenustato būtinųjų standartų, kuriais siekiama kitų nei III priede nustatytų pagrindinių tikslų.

3. Valstybės narės nustato sistemą, pagal kurią paramos gavėjai naudojami III priede nurodyta Ūkių tvarumo priemone maisto medžiagų naudojimui valdyti, laikydamosi tame priede nustatytų būtinųjų su turiniu ir funkcijomis susijusių reikalavimų.

Komisija gali teikti valstybėms narėms paramą tai priemonei parengti ir duomenų saugojimo bei tvarkymo paslaugų reikalavimams įvykdyti.

4. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės, kuriomis, be kita ko, pagal III priede nurodytą GAAB 1 nustatomi santykinę daugiamečių žolynų dalį reglamentuojančios sistemos elementai, ataskaitiniai metai bei konversijos koeficientas ir Ūkių tvarumo priemonės maisto medžiagų naudojimui valdyti forma, papildomi būtinieji elementai bei funkcijos.

3 SKIRSNIS

ŪKIŲ KONSULTAVIMO PASLAUGOS

13 straipsnis

Ūkių konsultavimo paslaugos

1. Valstybės narės į BŽŪP strateginį planą įtraukia sistemą, pagal kurią ūkininkams ir kitiems pagal BŽŪP teikiamos paramos gavėjams teikiamos konsultavimo dėl žemėtvarkos ir ūkių valdymo paslaugos (toliau – ūkių konsultavimo paslaugos).
2. Ūkių konsultavimo paslaugos turi apimti ekonominį, aplinkosaugos bei socialinį aspektus ir jas teikiant turi būti pateikiama naujausia atliekant mokslinius tyrimus ir diegiant inovacijas gauta technologinė ir mokslinė informacija. Tos paslaugos turi būti integruotos į tarpusavyje susijusias ūkio konsultantų, mokslininkų, ūkininkų organizacijų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teikiamas paslaugas, kurios sudaro Žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemas (angl. santr. AKIS).
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų teikiamos nešališkos ūkių konsultavimo paslaugos ir kad konsultantai nebūtų įsivėlę į jokių interesų konfliktą.
4. Ūkių konsultavimo paslaugos turi apimti bent:
  - (a) visus BŽŪP strateginiame plane nustatytus ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams taikomus reikalavimus, sąlygas ir valdymo išsipareigojimus, įskaitant pagal paramos sąlygų sistemą taikomus reikalavimus bei standartus ir paramos sistemų taikymo sąlygas, taip pat informaciją apie finansines priemones ir verslo planus, nustatytus pagal BŽŪP strateginį planą;
  - (b) valstybių narių nustatytus Direktyvos 2000/60/EB, Direktyvos 92/43/EEB, Direktyvos 2009/147/EB, Direktyvos 2008/50/EB, Direktyvos (ES) 2016/2284, Reglamento (ES) 2016/2031, Reglamento (ES) 2016/429, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009³⁰ 55 straipsnio ir Direktyvos 2009/128/EB įgyvendinimo reikalavimus;

---

³⁰ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

- (c) ūkininkavimo praktiką, kuria vengiama atsparumo antimikrobinėms medžiagoms, kaip nustatyta Komunikate „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms veiksmų planas“³¹;
- (d) 70 straipsnyje nurodytą rizikos valdymą;
- (e) paramą inovacijoms diegti, visų pirma 114 straipsnyje nurodytos Europos inovacijų partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje veiklos grupių projektams rengti ir įgyvendinti;
- (f) skaitmeninių technologijų plėtrą žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, kaip nurodyta 102 straipsnio b punkte.

II SKYRIUS

TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS

1 SKIRSNIS

INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS IR IŠMOKŲ SUMAŽINIMAS

14 straipsnis

Tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšys

- 5. Šiame skyriuje intervencinės priemonės gali būti atsietosios ir susietosios tiesioginės išmokos.
- 6. Atsietosios tiesioginės išmokos yra šios:
  - (a) bazinė pajamų parama tvarumui didinti;
  - (b) papildoma pajamų perskirstymo parama tvarumui didinti;
  - (c) papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams;
  - (d) klimatui ir aplinkai naudingos sistemos.
- 7. Susietosios tiesioginės išmokos yra šios:
  - (a) susietoji pajamų parama;
  - (b) specialioji išmoka už medvilnę.

15 straipsnis

Išmokų sumažinimas

- 1. Tiesioginių išmokų sumą, skirtiną ūkininkui pagal šį skyrių konkrečiais kalendoriniais metais ir viršijančią 60 000 EUR, valstybės narės sumažina taip:
  - (a) ne mažiau kaip 25 %, jei skirtina suma yra nuo 60 000 EUR iki 75 000 EUR;
  - (b) ne mažiau kaip 50 %, jei skirtina suma yra nuo 75 000 EUR iki 90 000 EUR;

---

³¹ „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“ (COM(2017) 339 *final*).

- (c) ne mažiau kaip 75 %, jei skirtina suma yra nuo 90 000 EUR iki 100 000 EUR;
  - (d) 100 %, jei skirtina suma viršija 100 000 EUR.
2. Prieš taikydamos 1 dalį, valstybės narės iš tiesioginių išmokų sumos, skirtinos ūkininkui pagal šį skyrių konkrečiais kalendoriniais metais, atima:
- (a) su ūkininko deklaruota žemės ūkio veikla susijusius darbo užmokesčius, įskaitant su įdarbinimu susijusius mokesčius bei socialines įmokas, ir
  - (b) lygiavertes reguliaraus ir neapmokamo darbo sąnaudas, susijusias su žemės ūkio veikla, kurią vykdo atitinkamame ūkyje dirbantys asmenys, negaunantys darbo užmokesčio arba gaunantys mažesnę atlygį nei paprastai už suteiktas paslaugas mokama suma, tačiau besinaudojantys ekonominiais ūkio verslo rezultatais.

Valstybės narės a ir b punktuose nurodytas sumas apskaičiuoja su nacionaliniu ar regiono lygmeniu vykdoma žemės ūkio veikla susijusius vidutinius standartinius darbo užmokesčius padauginamos iš atitinkamo ūkininko deklaruotų metinių darbo vienetų.

3. Sumažinus išmokas numatomomis gauti lėšomis pirmiausia turi būti finansuojama papildoma pajamų perskirstymo parama tvarumui didinti, o paskui – kitos prie atsietųjų tiesioginių išmokų priskiriamos intervencinės priemonės.

Valstybės narės taip pat gali visas tas lėšas arba jų dalį perkelti į EŽŪFKP ir panaudoti IV skyriuje nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms finansuoti. Toks lėšų perkėlimas į EŽŪFKP įtraukiamas į BŽŪP strateginio plano finansines lenteles ir 2023 m. gali būti peržiūrėtas pagal 90 straipsnį. Tokiam perkėlimui netaikomos 90 straipsnyje nustatytos didžiausios lėšų perkėlimo iš EŽŪGF į EŽŪFKP ribos.

4. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis, kuriomis nustatomas suderintas 1 dalyje nustatyto išmokų sumažinimo apskaičiavimo pagrindas, taip siekiant užtikrinti, kad lėšos būtų tinkamai paskirstytos teisę į jas turintiems paramos gavėjams.

2 SKIRSNIS

ATSJETOSIOS TIESIOGINĖS IŠMOKOS

1 POSKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Būtinieji reikalavimai, kuriuos įvykdžius skiriamos atsietosios tiesioginės išmokos

1. Valstybės narės skiria atsietąsias tiesiogines išmokas laikydamosi šiame skirsnyje nustatytą ir jų BŽŪP strateginiuose planuose patikslintą sąlygą.
2. Valstybės narės nustato ribinį ploto dydį ir atsietąsias tiesiogines išmokas skiria tik tikriesiems ūkininkams, kuriems priklausantis reikalavimus atitinkantis valdos plotas, dėl kurio prašoma atsietųjų tiesioginių išmokų, viršija tą ribinį dydį.

Nustatydamos ribinį ploto dydį valstybės narės siekia užtikrinti, kad atsietosios tiesioginės išmokos būtų skiriamos tikriesiems ūkininkams tik tuo atveju, jei:

- (a) atitinkamų išmokų administravimas nesudaro pernelyg didelės administracinės naštos ir
  - (b) atitinkamos sumos veiksmingai padeda siekti 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų, kurių siekiama atsietosiomis tiesioginėmis išmokomis.
3. Atitinkamos valstybės narės gali nuspręsti 1 dalies netaikyti atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms.

2 POSKIRSNIS

BAZINĖ PAJAMŲ PARAMA TVARUMUI DIDINTI

17 straipsnis

Bendrosios taisyklės

1. Valstybės narės bazinę pajamų paramą tvarumui didinti (toliau – bazinė pajamų parama) teikia laikydamosi šiame poskirsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose patikslintų sąlygų.
2. Valstybės narės bazinę pajamų paramą skiria kaip metinę atsietąją išmoką už reikalavimus atitinkantį hektarą.
3. Nedarant poveikio 19–24 straipsnių taikymui, bazinė pajamų parama skiriama už kiekvieną tikrojo ūkininko deklaruotą reikalavimus atitinkantį hektarą.

18 straipsnis

Paramos už hektarą suma

1. Bazinė pajamų parama skiriama kaip vienoda suma už hektarą, išskyrus tuo atveju, kai valstybės narės nusprendžia tą paramą skirti remdamosi 19 straipsnyje nurodytomis teisėmis į išmokas.
2. Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti skirtingą bazinės pajamų paramos už hektarą sumą skirtingoms teritorijų, kuriose esama panašių socialinių ir ekonominių arba agronominių sąlygų, grupėms.

19 straipsnis

Teisės į išmokas

1. Valstybės narės, taikančios Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinės dalies I skyriaus 1 skirsnyje nustatytą bazinės išmokos sistemą, gali nuspręsti bazinę pajamų paramą skirti remdamosi teisėmis į išmokas pagal šio reglamento 20–24 straipsnius.
2. Jei valstybės narės, taikančios Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinės dalies I skyriaus 1 skirsnyje nustatytą bazinės išmokos sistemą, nusprendžia bazinės pajamų paramos neskirti remiantis teisėmis į išmokas, teisės į išmokas, suteiktos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013, nustoja galioti 2020 m. gruodžio 31 d.

20 straipsnis

Teisių į išmokas vertė ir konvergencija

1. Valstybės narės nustato teisių į išmokas vieneto vertę prieš atlikdamos konvergenciją pagal šį straipsnį – teisių į išmokas vertę proporcingai priderindamos prie jų vertės, nustatytos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 2020 paraiškų teikimo metams, ir

susijusios išmokos už klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio praktiką, numatytą to reglamento III antraštinės dalies III skyriuje 2020 paraiškų teikimo metams.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti skirtingą teisių į išmokas vertę pagal 18 straipsnio 2 dalį.
3. Valstybės narės ne vėliau kaip 2026 paraiškų teikimo metais nustato kiekvienos valstybės narės arba teritorijų grupės, apibrėžtos pagal 18 straipsnio 2 dalį, didžiausią teisių į išmokas vertę.
4. Kai pagal 1 dalį nustatyta teisių į išmokas vertė skiriasi valstybėje narėje arba pagal 18 straipsnio 2 dalį apibrėžtoje teritorijų grupėje, valstybės narės užtikrina, kad teisių į išmokas vertės ir vienodos vieneto vertės konvergencija būtų atlikta ne vėliau kaip 2026 paraiškų teikimo metais.
5. Taikydamos 4 dalį, valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip 2026 paraiškų teikimo metais visų teisių į išmokas vertė sudarytų ne mažiau kaip 75 % vidutinės planuojamos valstybės narės arba teritorijų, apibrėžtų pagal 18 straipsnio 2 dalį, 2026 paraiškų teikimo metų bazinės pajamų paramos vieneto sumos, nustatytos pagal 106 straipsnio 1 dalį pateiktame BŽŪP strateginiame plane.
6. Valstybės narės finansuoja teisių į išmokas vertės padidėjimą, kuris būtinas siekiant laikytis 4 ir 5 dalių, panaudodamos visas įmanomas lėšas, gautas taikant 3 dalį, ir, jei būtina, sumažindamos teisių į išmokas vieneto vertės, nustatytos pagal 1 dalį, ir vidutinės planuojamos valstybės narės arba teritorijų, apibrėžtų pagal 18 straipsnio 2 dalį, 2026 paraiškų teikimo metų bazinės pajamų paramos vieneto sumos, nustatytos pagal 106 straipsnio 1 dalį pateiktame BŽŪP strateginiame plane, skirtumą.
Valstybės narės gali nuspręsti taikyti sumažinimą visoms teisėms į išmokas, kurių vertė nustatoma pagal 1 dalį, viršijančioms vidutinę planuojamą valstybės narės arba teritorijų, apibrėžtų pagal 18 straipsnio 2 dalį, 2026 paraiškų teikimo metų bazinės pajamų paramos vieneto sumą, nustatytą pagal 106 straipsnio 1 dalį pateiktame BŽŪP strateginiame plane, arba jų daliai.
7. 6 dalyje nurodytas sumažinimas grindžiamas objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Nedarant poveikio pagal 5 dalį nustatytų būtinųjų reikalavimų taikymui, toks kriterijus, pvz., gali būti maksimalus sumažinimas, kuris negali būti mažesnis kaip 30 %.

21 straipsnis

Naudojimas teisėmis į išmokas

1. Valstybės narės tikriesiems ūkininkams, turintiems nuosavybės teise arba nuomos pagrindais jiems priklausančių teisių į išmokas, skiria bazinę pajamų paramą, kai tie ūkininkai nusprendžia tomis teisėmis pasinaudoti. Valstybės narės užtikrina, jog tam, kad galėtų pasinaudoti teisėmis į išmokas, tikrieji ūkininkai deklaruotų su teise į išmokas susijusius reikalavimus atitinkančius hektarus.
2. Valstybės narės užtikrina, kad teisėmis į išmokas, įskaitant faktinio ar numatyto paveldėjimo atvejus, būtų naudojamosi tik toje valstybėje narėje arba pagal 18 straipsnio 2 dalį apibrėžtoje teritorijų grupėje, kurioje jos buvo suteiktos.
3. Valstybės narės užtikrina, kad teisėmis į išmokas besinaudojantiems ūkininkams būtų išmokama pagal tas teises nustatyta suma.

22 straipsnis
Teisių į išmokas rezervas

1. Kiekviena valstybė narė, nusprendusi skirti bazinę pajamų paramą remdamasi teisėmis į išmokas, administruoja nacionalinį rezervą.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, tais atvejais, kai valstybės narės nusprendžia nustatyti skirtingą bazinės pajamų paramos sumą pagal 18 straipsnio 2 dalį, jos gali nuspręsti sukurti kiekvienai pagal tą straipsnį apibrėžtai teritorijų grupei skirtą rezervą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad teisės į išmokas iš rezervo būtų suteikiamos tik tikriesiems ūkininkams.
4. Valstybės narės naudoja savo rezervą visų pirma suteikdamos teises į išmokas šiems ūkininkams:
  - (a) jaunesiems ūkininkams, pirmą kartą įkūrusiems naują valdą;
  - (b) ūkininkams, pirmą kartą įkūrusiems naują valdą, kurie yra tos valdos valdytojai ir yra baigę tinkamą mokymą arba įgiję būtinų įgūdžių, valstybės narės nustatytų jaunesiems ūkininkams.
5. Valstybės narės suteikia teises į išmokas arba padidina esamų teisių į išmokas vertę tikriesiems ūkininkams, kuriems tos teisės priklauso pagal galutinį teismo sprendimą arba galutinį valstybės narės kompetentingos institucijos administracinį aktą. Valstybės narės užtikrina, kad iki jų nustatytos dienos tie tikrieji ūkininkai sužinotų tame sprendime arba akte nustatytų teisių į išmokas skaičių ir vertę.
6. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai rezervo nepakanka teisėms suteikti pagal 4 ir 5 dalis, jis būtų papildomas taikant linijinį visų teisių į išmokas vertės sumažinimą.
7. Valstybės narės gali nustatyti papildomas rezervo naudojimo taisykles ir atvejus, kuriais jis papildomas taikant linijinį visų teisių į išmokas vertės sumažinimą.
8. Valstybės narės nustato iš rezervo suteikiamų naujų teisių į išmokas vertę, atitinkančią nacionalinę vidutinę teisių į išmokas vertę teisių į išmokas suteikimo metais arba vidutinę kiekvienai teritorijų grupei, apibrėžtai pagal 18 straipsnio 2 dalį, nustatytą teisių į išmokas vertę teisių į išmokas suteikimo metais.
9. Valstybės narės gali nuspręsti padidinti esamų teisių į išmokas vertę iki nacionalinės vidutinės vertės teisių į išmokas suteikimo metais arba iki kiekvienai teritorijų grupei, apibrėžtai pagal 18 straipsnio 2 dalį, nustatytos vidutinės teisių į išmokas vertės.

23 straipsnis
Deleguotieji įgaliojimai

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:

- (a) rezervo sukūrimo;
- (b) galimybės pasinaudoti rezervu;
- (c) deklaracijos turinio ir reikalavimų, kurių reikia laikytis norint pasinaudoti teisėmis į išmokas.

24 straipsnis
Teisių į išmokas perleidimas

1. Teisės į išmokas perleidžiamos tik tikrajam ūkininkui, išskyrus faktinio ar numanomo paveldėjimo atvejus.
2. Jeigu valstybės narės nusprendžia nustatyti skirtingas bazinės paramos sumas pagal 18 straipsnio 2 dalį, teisės į išmokas perleidžiamos tik toje teritorijų grupėje, kurioje jos buvo suteiktos.

25 straipsnis
Smulkiesiems ūkininkams mokama vienkartinė išmoka

Valstybės narės gali skirti valstybių narių apibrėžtiems smulkiesiems ūkininkams skirti vienkartinę išmoką vietoj tiesioginių išmokų pagal šio skyriaus šį ir 3 skirsnius. Valstybės narės į BŽŪP strateginį planą įtraukia atitinkamą intervencinę priemonę, kurią gali pasirinkti ūkininkai.

3 POSKIRSNIS
PAPILDOMA PAJAMŲ PARAMA

26 straipsnis
Papildoma pajamų perskirstymo parama tvarumui didinti;

1. Valstybės narės papildomą pajamų perskirstymo paramą tvarumui didinti (pajamų perskirstymo parama) teikia laikydamosi šiame straipsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose patikslintų sąlygų.
2. Valstybės narės užtikrina, kad parama būtų perskirstyta nuo didesnių ūkių iki mažesnių ar vidutinių ūkių, metinę atsietąją išmoką už reikalavimus atitinkantį hektarą skirdamos ūkininkams, turintiems teisę į 17 straipsnyje nurodytos bazinės pajamų paramos išmoką.
3. Valstybės narės nustato sumą už hektarą arba skirtingas sumas už skirtingą hektarų skaičių, taip pat didžiausią vienam ūkininkui priklausančių hektarų, už kuriuos mokama pajamų perskirstymo parama, skaičių.
4. Suma už hektarą, kurią numatoma skirti konkrečiais paraiškų teikimo metais, turi neviršyti tų paraiškų teikimo metų nacionalinės vidutinės tiesioginių išmokų už hektarą sumos.
5. Nacionalinė vidutinė tiesioginių išmokų už hektarą suma apibrėžiama kaip konkrečiais paraiškų teikimo metais tiesioginėms išmokoms taikomų nacionalinių viršutinių ribų, nustatytų IV priede, ir visų tais paraiškų teikimo metais numatomų skirti bazinės pajamų paramos lėšų santykis, išreikštas hektarų skaičiumi.

27 straipsnis
Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams

1. Valstybės narės papildomą pajamų paramą jauniems ūkininkams teikia laikydamosi šiame straipsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose patikslintų sąlygų.
2. Vykdydamos savo pareigas siekti 6 straipsnio 1 dalies g punkte nustatyto konkretaus tikslo „pritraukti jaunuosius ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai kaimo vietovėse“ ir tam pagal 86 straipsnio 4 dalį skirti ne mažiau kaip 2 %

tiesioginėms išmokoms skirtų savo asignavimų, valstybės narės papildomą pajamų paramą gali skirti pirmą kartą įsisteigusiems naujiems jauniems ūkininkams, turintiems teisę į 17 straipsnyje nurodytos bazinės pajamų paramos išmoką.

3. Ši papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams skiriama kaip metinė atsietoji išmoka už reikalavimus atitinkantį hektarą.

4 POSKIRSNIS

KLIMATUI IR APLINKAI NAUDINGOS SISTEMOS

28 straipsnis

Klimatui ir aplinkai naudingos sistemos

1. Valstybės narės teikia paramą savanoriškoms klimatui ir aplinkai naudingoms sistemoms (toliau – ekologinės sistemos) įgyvendinti, laikydamosi šiame straipsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose patikslintų sąlygų.
2. Valstybės narės, taikydamos šios rūšies intervencines priemones, remia tikruosius ūkininkus, įsipareigojusius reikalavimus atitinkančiame hektarais išreikštame plote taikyti klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio praktiką.
3. Valstybės narės sudaro klimatui ir aplinkai naudingos žemės ūkio praktikos rūšių sąrašą.
4. Tokia praktika turi būti siekiama vieno ar daugiau konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų, nustatytų 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose.
5. Taikydamos šios rūšies intervencines priemones valstybės narės skiria tik išmokas už įsipareigojimus, kurie:
  - (a) viršija atitinkamus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus ir geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartus, nustatytus pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį;
  - (b) viršija būtiniausius trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo, gyvūnų gerovės reikalavimus ir kitus nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus privalomus reikalavimus;
  - (c) viršija žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygas;
  - (d) skiriasi nuo įsipareigojimų, už kuriuos išmokos skiriamos pagal 65 straipsnį.
6. Parama ekologinėms sistemoms įgyvendinti skiriama kaip metinė išmoka už reikalavimus atitinkantį hektarą ir ji mokama kaip:
  - (a) šio skirsnio 2 poskirsnyje nustatytą bazinę pajamų paramą papildančios išmokos arba
  - (b) išmokos, kuriomis kompensuojamos visos paramos gavėjų laikantis įsipareigojimų, nustatytų pagal 65 straipsnį, patirtos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos arba jų dalis.
7. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį taikomos intervencinės priemonės derėtų su intervencinėmis priemonėmis, taikomomis pagal 65 straipsnį.
8. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas išsamesnėmis taisyklėmis dėl ekologinių sistemų.

3 SKIRSNIS SUSIETOSIOS TIESIOGINĖS IŠMOKOS

1 POSKIRSNIS SUSIETOJI PAJAMŲ PARAMA

29 straipsnis Bendrosios taisyklės

1. Valstybės narės susietąją pajamų paramą gali skirti tikriesiems ūkininkams laikydamosi šiame poskirsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose patikslintų sąlygų.
2. Valstybių narių taikomos intervencinės priemonės turi padėti sunkumų patiriantiems 30 straipsnyje išvardytiems remiamiems sektoriams ir atitinkamą gamybą arba konkrečią ūkininkavimo veiklą vykdančioms subjektams didinti savo konkurencingumą, tvarumą arba gerinti kokybę.
3. Susietoji pajamų parama skiriama kaip metinė išmoka už hektarą arba gyvūną.

30 straipsnis Taikymo sritis

Susietoji pajamų parama gali būti skiriama tik šiems sektoriams ir gamybai arba konkrečiai ūkininkavimo veiklai (jei jie svarbūs dėl ekonominių, socialinių arba aplinkosaugos priežasčių): javų, aliejinių augalų, baltyminių augalų, ankštinių javų, linų, kanapių, ryžių, riešutų, krakmolinių bulvių, pieno ir pieno produktų, sėklų, avienos ir ožkienos, galvijienos, alyvuogių aliejaus, šilkaverpių, sausųjų pašarų, apynių, cukrinių runkelių, cukranendrių ir paprastųjų trūkažolių, vaisių bei daržovių, trumpos rotacijos želdinių ir kitų nemaistinių kultūrų, išskyrus medžius, naudojamų produktams, galintiems pakeisti iškastines medžiagas, gaminti.

31 straipsnis Tinkamumas finansuoti

1. Valstybės narės gali susietąją pajamų paramą skirti kaip išmoką už hektarą tik už plotą, išreikštą jų apibrėžtais reikalavimus atitinkančiais hektarais.
2. Jeigu susietoji pajamų parama skiriama už galvijus arba avis ir ožkas, valstybės narės nustato, kad tinkamumo finansuoti sąlygos yra reikalavimai identifikuoti ir įregistruoti gyvūnus pagal atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1760/2000³² arba Tarybos reglamentą (EB) Nr. 21/2004³³. Tačiau, nedarant poveikio kitų taikytinų tinkamumo finansuoti sąlygų taikymui, galvijai arba avys ir

---

³² 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1760/2000 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 820/97 (OL L 204, 2000 8 11, p. 1).

³³ 2003 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 21/2004, nustatantis avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistemą ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 ir direktyvas 92/102/EEB ir 64/432/EEB (OL L 5, 2004 1 9, p. 8)

ožkos laikomi atitinkančiais paramos skyrimo reikalavimus, jeigu identifikavimo ir registravimo reikalavimai įvykdomi iki tam tikros valstybių narių nustatytinos atitinkamų paraiškų teikimo metų dienos.

32 straipsnis

Priemonės, kuriomis siekiama, kad susietosios pajamų paramos gavėjai nenukentėtų nuo struktūrinio sektoriaus rinkos pusiausvyros sutrikimo

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas priemonėmis, kuriomis siekiama, kad savanoriškos pajamų paramos gavėjai nenukentėtų nuo struktūrinio sektoriaus rinkos pusiausvyros sutrikimo. Tais deleguotaisiais aktais valstybėms narėms gali būti leidžiama iki 2027 m. toliau mokėti susietąją pajamų paramą remiantis gamybos vienetais, už kuriuos tokia parama buvo skiriama praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu.

33 straipsnis

Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo memorandumo dėl aliejinių augalų sėklos įgyvendinimas

1. Jeigu susietosios pajamų paramos intervencinė priemonė yra susijusi su kai kuriais arba visais Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo memorandumo dėl aliejinių augalų sėklos³⁴ priede nurodytais aliejiniais augalais, bendras remiamas plotas, grindžiamas atitinkamų valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose nurodytu numatomu remti plotu, turi neviršyti didžiausio remiamo Sąjungos ploto, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų.

Ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas orientacinis referencinis remiamas kiekvienos valstybės narės plotas, apskaičiuojamas remiantis kiekvienai valstybei narei penkerius metus iki šio reglamento įsigaliojimo metų priklausiusia Sąjungos vidutinio dirbamojo ploto dalimi. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Kiekviena valstybė narė, ketinanti skirti susietąją pajamų paramą už aliejinius augalus pagal 1 dalyje paminėtą Susitarimo memorandumą, 106 straipsnio 1 dalyje paminėtame BŽŪP strateginio plano pasiūlyme nurodo atitinkamą numatomą remti plotą, išreikštą hektarų skaičiumi.

Jeigu visas valstybių narių praneštas numatomas remti plotas viršija didžiausią remiamą Sąjungos plotą, Komisija apskaičiuoja kiekvienai valstybei narei, pranešusiai apie didesnę plotą nei jos referencinis plotas, taikytiną sumažinimo koeficientą, proporcingą jos numatomo remti ploto perviršiui. Taip turi būti prisiderinama prie 1 dalyje nurodyto didžiausio remiamo Sąjungos ploto. Komisija kiekvieną atitinkamą valstybę narę informuoja apie šį sumažinimo koeficientą teikdama pastabas apie BŽŪP strateginį planą pagal 106 straipsnio 3 dalį. Kiekvienai valstybei narei taikytinas sumažinimo koeficientas nustatomas 106 straipsnio 6

---

³⁴ Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų pagal GATT sudaryto susitarimo memorandumas dėl aliejinių augalų sėklos (OL L 147, 1993 6 18).

dalyje nurodytu įgyvendinimo aktu, kuriuo Komisija patvirtina tos valstybės narės BŽŪP strateginį planą.

Valstybės narės po 106 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos savo iniciatyva nebegali keisti savo remiamo ploto.

3. Valstybės narės, ketinančios padidinti 1 dalyje nurodytą numatomą remti plotą, nurodytą Komisijos patvirtintuose jų BŽŪP strateginiuose planuose, apie pakeistą numatomą remti plotą Komisijai praneša teikdamos prašymą pagal 107 straipsnį iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus iki metų, einančių prieš atitinkamus paraiškų teikimo metus, sausio 1 d.

Kad nebūtų viršytas 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas didžiausias remiamas Sąjungos plotas, Komisija prirėikus patikslina toje pačioje pastraipoje nurodytus visoms valstybėms narėms, kurių BŽŪP strateginiuose planuose nurodytas plotas viršijo jų referencinį plotą, taikytinus sumažinimo koeficientus.

Komisija atitinkamas valstybes nares informuoja apie patikslintą sumažinimo koeficientą ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš atitinkamus paraiškų teikimo metus, vasario 1 d.

Kiekviena atitinkama valstybė narė iki metų, einančių prieš atitinkamus paraiškų teikimo metus, balandžio 1 d. pateikia atitinkamą prašymą iš dalies pakeisti jos BŽŪP strateginį planą, kartu nurodydama antroje pastraipoje minimą patikslintą sumažinimo koeficientą. Patikslintas sumažinimo koeficientas nustatomas 107 straipsnio 8 dalyje nurodytu įgyvendinimo aktu, kuriuo patvirtinamas BŽŪP strateginio plano pakeitimas.

4. Valstybės narės metinėse 121 straipsnyje nurodytose rezultatų ataskaitose praneša Komisijai bendrą ploto, kuriame auginami 1 dalies pirmoje pastraipoje minimame Susitarimo memorandume nurodyti aliejiniai augalai, hektarų, už kuriuos buvo faktiškai sumokėta parama, skaičių.

2 POSKIRSNIS

SPECIALIOJI IŠMOKA UŽ MEDVILNĘ

34 straipsnis

Taikymo sritis

Valstybės narės specialiąją išmoką už medvilnę skiria tikriesiems ūkininkams, auginantiems medvilnę, kuriai priskiriamas KN kodas 5201 00, laikydamosi šiame poskirsnyje nustatytų sąlygų.

35 straipsnis

Bendrosios taisyklės

1. Specialioji išmoka už medvilnę skiriama už reikalavimus atitinkančio medvilnės ploto hektarą. Reikalavimus atitinkančiu plotu laikomas tik žemės ūkio paskirties žemės, kurioje valstybė narė leidžia auginti medvilnę, plotas, apsėtas valstybės narės leidžiamų veislių medvilne, kuriame užaugintas derlius faktiškai nuimamas įprastomis auginimo sąlygomis.
2. Specialioji išmoka mokama už geros ir tinkamos prekinės kokybės medvilnę.
3. Valstybės narės leidžia auginti 1 dalyje nurodytų veislių medvilnę toje dalyje nurodytame žemės plote laikydamosi pagal 4 dalį priimsimų taisyklių ir sąlygų.

4. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas leidimo auginti tam tikrų veislių medvilnę tam tikrame žemės plote specialiosios išmokos už medvilnę tikslais suteikimo taisyklėmis ir sąlygomis.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl leidimo tam tikrame žemės plote auginti tam tikrų veislių medvilnę specialiosios išmokos už medvilnę tikslais suteikimo ir pranešimų su tuo leidimu susijusiems gamintojams teikimo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

36 straipsnis

Baziniai plotai, nustatytieji derlingumo dydžiai ir referencinės sumos

1. Nustatomi tokie nacionaliniai baziniai plotai:
  - Bulgarija – 3 342 ha;
  - Graikija – 250 000 ha;
  - Ispanija – 48 000 ha;
  - Portugalija – 360 ha.
2. Nustatomi tokie ataskaitinio laikotarpio nustatytieji derlingumo dydžiai:
  - Bulgarija – 1,2 t / ha;
  - Graikija – 3,2 t / ha;
  - Ispanija – 3,5 t / ha;
  - Portugalija – 2,2 t / ha.
3. Specialiosios išmokos už reikalavimus atitinkančio medvilnės ploto hektarą suma apskaičiuojama 2 dalyje nustatytą derlingumo dydį padauginus iš šių referencinių sumų:
  - Bulgarija – 624,11 EUR;
  - Graikija – 225,04 EUR;
  - Ispanija – 348,03 EUR;
  - Portugalija – 219,09 EUR.
4. Jei konkrečioje valstybėje narėje reikalavimus atitinkantis medvilnės plotas konkrečiais metais viršija 1 dalyje nustatytą bazinį plotą, tai valstybei narei 3 dalyje nustatyta suma sumažinama proporcingai bazinio ploto perviršiui.
5. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl specialiosios išmokos už medvilnę skyrimo sąlygų, tinkamumo finansuoti reikalavimų ir agronominės praktikos.
6. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 4 dalyje numatyto sumažinimo apskaičiavimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

37 straipsnis
Patvirtintos tarpšakinės organizacijos

1. Šiame poskirsnyje patvirtinta tarpšakine organizacija laikomas juridinis asmuo, kurį sudaro medvilnę auginantys ūkininkai ir bent viena medvilnės valymo įmonė ir kuris vykdo, pvz., tokią veiklą:
  - (a) padeda geriau koordinuoti medvilnės tiekimą rinkai, visų pirma atlikdamas mokslinius ir rinkos tyrimus,
  - (b) rengia Sąjungos taisykles atitinkančias tipines sutarčių formas,
  - (c) gamybą orientuoja į produktus, geriau pritaikytus prie rinkos ir vartotojų poreikių, visų pirma kokybės ir vartotojų apsaugos atžvilgiu,
  - (d) atnaujina produktų kokybės gerinimo metodus ir priemones,
  - (e) pasinaudodamas kokybės sertifikavimo sistemomis kuria rinkodaros strategijas medvilnės pardavimui skatinti.
2. Valstybė narė, kurioje įsisteigusios medvilnės valymo įmonės, patvirtina pagal 3 dalį nustatytinus kriterijus atitinkančias tarpšakines organizacijas.
3. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:
  - (a) tarpšakinių organizacijų patvirtinimo kriterijų;
  - (b) gamintojų pareigų;
  - (c) atvejų, kai patvirtinta tarpšakinė organizacija neatitinka a punkte nurodytų kriterijų.

38 straipsnis
Išmokos skyrimas

1. Specialioji išmoka už medvilnę ūkininkams skiriama už reikalavimus atitinkantį hektarą, kaip nustatyta 36 straipsnyje.
2. Jei ūkininkai yra patvirtintos tarpšakinės organizacijos nariai, specialiosios išmokos už medvilnę, skiriamos už reikalavimus atitinkantį 36 straipsnio 1 dalyje nustatyto bazinio ploto hektarą, suma padidinama 2 EUR.

III SKYRIUS

SEKTORINIŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

39 straipsnis
Taikymo sritis

Šiame skyriuje nustatomos taisyklės dėl intervencinių priemonių, taikomų šiuose sektoriuose:

- (a) vaisių ir daržovių sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies i punkte;

- (b) bitininkystės produktų sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies v punkte;
- (c) vyno sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies l punkte;
- (d) apynių sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies f punkte;
- (e) alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies g punkte;
- (f) kituose sektoriuose, nurodytuose Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies a–h, k, m, o–t ir w punktuose.

40 straipsnis

Privalomosios ir neprivalomosios sektorinės intervencinės priemonės

1. Visos valstybės narės sektorines intervencines priemones privalo taikyti 39 straipsnio a punkte nurodytame vaisių ir daržovių sektoriuje ir 39 straipsnio b punkte nurodytame bitininkystės sektoriuje.
2. V priede išvardytos valstybės narės sektorines intervencines priemones privalo taikyti 39 straipsnio c punkte nurodytame vyno sektoriuje.
3. Valstybės narės gali savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirinkti taikyti 39 straipsnio d, e ir f punktuose nurodytas sektorines intervencines priemones.
4. 82 straipsnio 3 dalyje nurodyta valstybė narė gali apynių sektoriuje taikyti 39 straipsnio f punkte nurodytą sektorinę intervencinę priemonę tik tuo atveju, jei ji savo BŽŪP strateginiame plane pasirenka netaikyti 39 straipsnio d punkte nurodytos sektorinės intervencinės priemonės.
5. 82 straipsnio 4 dalyje nurodytos valstybės narės gali alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje taikyti 39 straipsnio f punkte nurodytą sektorinę intervencinę priemonę tik tuo atveju, jei jos savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka netaikyti 39 straipsnio e punkte nurodytos sektorinės intervencinės priemonės.

41 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai nustatyti papildomus su sektorinių intervencinių priemonių rūšimis susijusius reikalavimus

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais į šį reglamentą įtraukiami reikalavimai, papildantys nustatytuosius šiame skyriuje, visų pirma reikalavimai dėl:

- (a) tinkamo šiame skyriuje nustatytų rūšių intervencinių priemonių veikimo užtikrinimo;
- (b) šiame skyriuje nurodytos Sąjungos finansinės paramos apskaičiavimo pagrindo, įskaitant ataskaitinius laikotarpius ir parduodamos produkcijos vertės apskaičiavimą;
- (c) didžiausios Sąjungos finansinės paramos, skiriamos už 46 straipsnio 4 dalies a punkte nurodytą iš rinkos pašalinamų produktų kiekį ir už 52 straipsnio 3 dalyje nurodytų rūšių intervencines priemones;
- (d) viršutinės ribos, taikomos 52 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto vynuogynų atsodinimo išlaidoms, nustatymo taisyklių;

- (e) taisyklių, kuriomis gamintojai įpareigojami pašalinti vyno gamybos šalutinius produktus, ir to įpareigojimo išimčių, kuriomis siekiama išvengti papildomos administracinės naštos, ir savanoriško distiliavimo gamyklų sertifikavimo taisyklių.

2 SKIRSNIS VAISIŲ IR DARŽOVIŲ SEKTORIUS

42 straipsnis

Vaisių ir daržovių sektoriuje siektini tikslai

Vaisių ir daržovių sektoriuje turi būti siekiama šių tikslų:

- (a) planuoti gamybą, ją pritaikyti prie paklausos, ypač kokybės ir kiekio atžvilgiu, optimizuoti gamybos išlaidas bei investicijų grąžą ir stabilizuoti gamintojo kainas; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (b) koncentruoti pasiūlą ir vaisių bei daržovių sektoriaus produktų tiekimą rinkai, be kita ko, naudojant tiesioginę rinkodarą; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (c) vykdyti tvarios gamybos metodų, įskaitant atsparumą kenkėjams, mokslinius tyrimus ir tuos metodus plėtoti, taikyti novatorišką praktiką, kuria skatinamas ekonominis konkurencingumas ir rinkos pokyčiai; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, c ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (d) kurti, taikyti ir skatinti taikyti aplinką tausojančius gamybos metodus, aplinkai naudingą auginimo praktiką bei gamybos metodus, tausiai naudoti gamtos išteklius, visų pirma saugoti vandenį, dirvožemį, orą, biologinę įvairovę ir kitus gamtos išteklius; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies e ir f punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (e) padėti švelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos, kaip nustatyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte;
- (f) didinti produktų komercinę vertę ir gerinti jų kokybę, be kita ko, kurti produktus su saugoma kilmės vietos nuoroda, saugoma geografinė nuoroda arba produktus, kuriems taikomos nacionalinės kokybės sistemos; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- (g) skatinti parduoti šviežius ar perdirbtus vaisių ir daržovių sektoriaus produktus ir vykdyti susijusią rinkodarą; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (h) didinti suvartojamų šviežių ar perdirbtų vaisių ir daržovių sektoriaus produktų kiekį; tie tikslai susiję su 6 straipsnio i punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- (i) užkirsti kelią krizėms ir jas valdyti, taip siekiant išvengti krizių vaisių ir daržovių rinkose arba reaguoti į jas; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais.

43 straipsnis

Vaisių ir daržovių sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšys

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka taikyti vienos ar kelių toliau išvardytų rūšių intervencines priemones, kuriomis siekia 42 straipsnio a–h punktuose nurodytų tikslų:
  - (a) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, ypatingą dėmesį skiriant vandens ir energijos taupymui, ekologinėms pakuotėms ir atliekų kiekių mažinimui;
  - (b) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė gamyba, ypatingą dėmesį skiriant vandens ir energijos taupymui, ekologinėms pakuotėms, atliekų kiekių mažinimui, atsparumui kenkėjams, rizikos ir pesticidų naudojimo poveikio mažinimui, nepalankių klimato reiškinių daromos žalos prevencijai ir prie besikeičiančių klimato sąlygų prisitaikiusių vaisių bei daržovių veislių naudojimo skatinimui;
  - (c) ekologinė gamyba;
  - (d) integruota gamyba;
  - (e) dirvožemio išsaugojimo ir jame esančios anglies kiekio didinimo veiksmai;
  - (f) veiksmai, kuriais siekiama sukurti ir išlaikyti buveines, kuriose vyrauja biologinei įvairovei palankios sąlygos, arba išsaugoti kraštovaizdį, įskaitant jo istorines vertybes;
  - (g) veiksmai, kuriais siekiama taupyti energiją, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą;
  - (h) veiksmai, kuriais siekiama didinti atsparumą kenkėjams;
  - (i) veiksmai, kuriais siekiama gerinti vandens naudojimą ir vandentvarką, įskaitant vandens taupymą ir vandens nutekėjimo sistemas;
  - (j) veiksmai ir priemonės, kuriais siekiama mažinti susidarančių atliekų kiekį ir gerinti atliekų tvarkymą;
  - (k) veiksmai, kuriais siekiama didinti vaisių bei daržovių sektoriaus produktų transportavimo ir saugojimo darnumą ir veiksmingumą;
  - (l) veiksmai, kuriais siekiama švelninti klimato kaitą, prisitaikyti prie jos ir didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą;
  - (m) Sąjungos ir nacionalinių kokybės sistemų įgyvendinimas;
  - (n) pardavimo skatinimas ir informavimas, įskaitant veiksmus ir veiklą, kuriais siekiama įvairinti ir konsoliduoti vaisių bei daržovių rinkas ir informuoti apie vaisių bei daržovių vartojimo naudą sveikatai;
  - (o) konsultavimo paslaugos ir techninė parama, visų pirma susijusios su darniais kenkėjų kontrolės metodais bei tausiu pesticidų naudojimu, prisitaikymu prie klimato kaitos ir jos švelninimu;
  - (p) mokymas ir keitimasis geriausia patirtimi, visų pirma susiję su darniais kenkėjų kontrolės metodais bei tausiu pesticidų naudojimu, prisitaikymu prie klimato kaitos ir jos švelninimu.
2. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka taikyti vienos ar kelių toliau išvardytų rūšių intervencines priemones, kuriomis siekia 42 straipsnio i punkte nurodyto tikslo:

- (a) gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, savitarpio pagalbos fondų įsteigimas ir (arba) papildymas;
  - (b) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, padedančios veiksmingiau valdyti rinkai tiekiamų produktų kiekius;
  - (c) sodų atsodinimas, kai jis būtinas po privalomo išnaikinimo dėl sveikatos apsaugos arba fitosanitarinių priežasčių, atlikto valstybės narės kompetentingos institucijos nurodymu;
  - (d) pašalinimas iš rinkos siekiant nemokamai paskirstyti arba naudoti kita paskirtimi;
  - (e) neprinokusių vaisių ir daržovių derliaus nuėmimas – viso neprinokusių netinkamos prekinės kokybės produktų, kurie iki nuėmimo nebuvo pažeisti klimato sąlygų, ligų ar kitų veiksmų, derliaus nuėmimas konkrečiame plote;
  - (f) vaisių ir daržovių derliaus nenuėmimas – einamojo auginimo ciklo atitinkamame plote nutraukimas, kai produktai yra gerai subrendę ir yra geros bei tinkamos prekinės kokybės, išskyrus produktų sunaikinimą dėl klimato reiškinių arba ligų;
  - (g) derliaus draudimas, padedantis apsaugoti gamintojų pajamas tais atvejais, kai patiriama nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, ligų arba kenkėjų antplūdžių, kuriuo užtikrinama, kad paramos gavėjai imtųsi būtinų rizikos prevencijos priemonių;
  - (h) kitų gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, arba atskirų gamintojų konsultuojamasis ugdymas;
  - (i) trečiųjų valstybių fitosanitarijos protokolų įgyvendinimas ir administravimas Sąjungos teritorijoje, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas patekti į trečiųjų valstybių rinkas;
  - (j) Sąjungos ir nacionalinių kokybės sistemų įgyvendinimas;
  - (k) konsultavimo paslaugos ir techninė parama, visų pirma susijusios su darniais kenkėjų kontrolės metodais ir tausiu pesticidų naudojimu.
3. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nustato intervencines priemones pagal pasirinktas 1 ir 2 dalyse nustatytas intervencinių priemonių rūšis.

44 straipsnis
Veiklos programos

1. 42 straipsnyje nurodyti tikslai ir vaisių bei daržovių sektoriuje taikomos intervencinės priemonės, nustatytos valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose, įgyvendinami per patvirtintas gamintojų organizacijų ir (arba) gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas, laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.
2. Veiksmų programų įgyvendinimo laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip treji metai ir ne ilgesnis kaip septyneri metai. Jomis turi būti siekiama 42 straipsnio d ir e punktuose nurodytų tikslų ir bent dviejų kitų tame straipsnyje nurodytų tikslų.

3. Veiksmų programose turi būti aprašytos pasirinktos valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos intervencinės priemonės, kuriomis siekiama kiekvieno pasirinkto tikslo.
4. Gamintojų organizacijos ir (arba) gamintojų organizacijų asociacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas teikia tvirtinti valstybės narėms.
5. Veiksmų programas gali įgyvendinti tik gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013.
6. Į gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas negali būti įtrauktos tos pačios intervencinės priemonės, kurios įtrauktos į joms priklausančių organizacijų veiksmų programas. Valstybės narės gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas vertina kartu su joms priklausančių organizacijų veiksmų programomis.

Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

- (a) į gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas įtrauktos intervencinės priemonės būtų visiškai finansuojamos tai asociacijai priklausančių organizacijų lėšomis ir kad tos lėšos būtų surenkamos iš tų organizacijų veiklos fondų;
  - (b) kiekvienos asociacijai priklausančios organizacijos veiksmų programoje būtų nustatytos intervencinės priemonės ir joms įgyvendinti skirta atitinkama finansinių lėšų dalis.
7. Valstybės narės užtikrina, kad:
- (a) ne mažiau kaip 20 % išlaidų pagal veiksmų programas būtų patirtos taikant intervencines priemones, kuriomis siekiama 42 straipsnio d ir e punktuose nurodytų tikslų;
  - (b) ne mažiau kaip 5 % išlaidų pagal veiksmų programas būtų patirtos taikant intervencines priemones, kuriomis siekiama 42 straipsnio c punkte nurodyto tikslo;
  - (c) išlaidos, patirtos taikant 43 straipsnio 2 dalies d, e ir f punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones, neviršytų trečdaliao visų pagal veiksmų programas patiriamų išlaidų.

45 straipsnis
Veiklos fondai

1. Vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijos ir (arba) jų asociacijos gali įsteigti veiklos fondą. Fondas finansuojamas:
  - (a) finansiniais įnašais, įneštais:
    - i) gamintojų organizacijos narių ir (arba) pačios gamintojų organizacijos arba
    - ii) gamintojų organizacijų asociacijų per tų asociacijų narius;
  - (b) Sąjungos finansinės paramos, kuri gali būti skiriama gamintojų organizacijoms arba jų asociacijoms, pateikusioms veiksmų programą, lėšomis.
2. Veiklos fondai naudojami tik valstybių narių patvirtintoms veiksmų programoms finansuoti.

46 straipsnis
Sjungos finansinė parama vaisių ir daržovių sektoriui

1. Sąjungos finansinė parama turi būti lygi faktiškai sumokėtų 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų finansinių įnašų sumai ir neviršyti 50 % faktiškai patirtų išlaidų.
2. Sąjungos finansinė parama turi neviršyti:
  - (a) 4,1 % kiekvienos gamintojų organizacijos parduodamos produkcijos vertės;
  - (b) 4,5 % kiekvienos gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės;
  - (c) 5 % kiekvienos tarpvalstybinės gamintojų organizacijos arba tarpvalstybinės gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Sąjungos finansinė parama gali būti padidinta taip:

- (a) gamintojų organizacijoms skirta procentinė paramos dalis gali būti padidinta iki 4,6 % parduodamos produkcijos vertės, jei suma, viršijanti 4,1 % parduodamos produkcijos vertės, yra naudojama tik vienai ar kelioms intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama 42 straipsnio c, d, e, g, h ir i punktuose nurodytų tikslų, įgyvendinti;
  - (b) gamintojų organizacijų asociacijoms skirta procentinė paramos dalis gali būti padidinta iki 5 % parduodamos produkcijos vertės, jei suma, viršijanti 4,5 % parduodamos produkcijos vertės, yra naudojama tik vienai ar kelioms intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama 42 straipsnio c, d, e, g, h ir i punktuose nurodytų tikslų ir kurias taiko gamintojų organizacijų asociacija savo narių vardu, įgyvendinti;
  - (c) tarpvalstybinėms gamintojų organizacijoms arba tarpvalstybinėms gamintojų organizacijų asociacijoms skirta procentinė paramos dalis gali būti padidinta iki 5,5 % parduodamos produkcijos vertės, jei suma, viršijanti 5 % parduodamos produkcijos vertės, yra naudojama tik vienai ar kelioms intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama 42 straipsnio c, d, e, g, h ir i punktuose nurodytų tikslų ir kurias taiko tarpvalstybinė gamintojų organizacija arba tarpvalstybinė gamintojų organizacijų asociacija savo narių vardu, įgyvendinti.
3. Gamintojų organizacijos prašymu 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 60 %, jei veiksmų programa arba jos dalis, kuriai taikoma ta riba, atitinka bent vieną iš šių sąlygų:
  - (a) gamintojų organizacijos, vykdančios veiklą skirtingose valstybėse narėse, intervencines priemones, kuriomis siekiama 42 straipsnio b ir e punktuose nurodytų tikslų, taiko tarpvalstybiniu lygmeniu;
  - (b) viena arba daugiau gamintojų organizacijų intervencines priemones taiko tarpšakiniu pagrindu;

- (c) į veiksmų programą įtraukta tik konkreti parama ekologiškų produktų gamybai, kuriai taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007³⁵;
- (d) veiksmų programą pirmą kartą įgyvendina gamintojų organizacijų asociacija, pripažinta pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013;
- (e) gamintojų organizacijų produkcija sudaro mažiau nei 20 % vaisių ir daržovių produkcijos valstybėje narėje;
- (f) gamintojų organizacija vykdo veiklą viename iš SESV 349 straipsnyje nurodytų atokiausių regionų;
- (g) į veiksmų programą įtrauktos intervencinės priemonės, kuriomis siekiama 42 straipsnio c, d, e, h ir i punktuose nurodytų tikslų.

4. 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 100 % šiais atvejais:

- (a) kai iš rinkos pašalinami vaisiai ir daržovės sudaro ne daugiau kaip 5 % kiekvienos gamintojų organizacijos parduodamos produkcijos kiekio ir yra realizuojami vienu iš šių būdų:
  - i) nemokamai paskirstomi tuo tikslu valstybių narių patvirtintoms labdaros organizacijoms ir fondams, naudoti jų veikloje padedant asmenims, kurių teisė į valstybės paramą pripažįstama nacionalinės teisės aktais, visų pirma dėl to, kad jie stokoja būtinų pragyvenimo lėšų;
  - ii) nemokamai paskirstomi valstybių narių paskirtoms bausmių atlikimo įstaigoms, mokykloms, viešosioms mokymo įstaigoms, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 22 straipsnyje nurodytoms įstaigoms bei vaikų atostogų stovykloms, taip pat ligoninėms ir senelių namams; valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad taip paskirstomi kiekiai papildytų tų įstaigų paprastai superkamus kiekius;
- (b) kai vykdomi kitų šio reglamento 47 straipsnio 2 dalyje nurodytuose valstybių narių regionuose esančių gamintojų organizacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, arba atskirų gamintojų konsultuojamojo ugdymo veiksmai.

47 straipsnis

Nacionalinė finansinė parama

1. Valstybės narės regionuose, kuriuose vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijų steigimosi lygis yra gerokai mažesnis už Sąjungos vidurkį, gali skirti gamintojų organizacijoms, pripažintoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, nacionalinę finansinę paramą, kuri turi būti ne didesnė kaip 80 % 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų finansinių įnašų ir 10 % tokios gamintojų organizacijos parduodamos produkcijos vertės. Nacionalinė finansinė parama papildo iš veiklos fondo teikiamą paramą.
2. Gamintojų organizacijų steigimosi lygis valstybės narės regione laikomas gerokai mažesniu už Sąjungos vidurkį, kai vidutinis organizacijų steigimosi lygis trejus iš

---

³⁵ 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL L 189, 2007 7 20, p. 1).

eilės metus iki veiksmų programos įgyvendinimo yra mažesnis nei 20 %. Organizacijų steigimosi lygis apskaičiuojamas vaisių ir daržovių produkcijos, pagamintos atitinkamame regione ir parduotos gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, vertę padalijus iš visos tame regione pagamintos vaisių ir daržovių produkcijos vertės.

Valstybės narės, teikiančios nacionalinę finansinę paramą pagal 1 dalį, praneša Komisijai apie 2 dalyje nurodytus kriterijus atitinkančius regionus ir apie tų regionų gamintojų organizacijoms suteiktą nacionalinę finansinę paramą.

3 SKIRSNIS

BITININKYSTĖS SEKTORIUS

48 straipsnis

Bitininkystės sektoriuje siektini tikslai

Valstybės narės siekia bent vieno iš 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių bitininkystės sektoriuje siektinų tikslų.

49 straipsnis

Bitininkystės sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšys ir Sąjungos finansinė parama

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose kiekvienam 6 straipsnio 1 dalyje nustatytam konkrečiam bitininkystės sektoriuje siektinam tikslui įgyvendinti pasirenka vienos ar kelių toliau išvardytų rūšių intervencines priemones:
  - (a) techninė parama bitininkams ir jų organizacijoms;
  - (b) kovos su avilių kenkėjais ir ligomis, ypač varoze, veiksmai;
  - (c) sezoninio avilių perkėlimo į naujas vietas racionalizavimo veiksmai;
  - (d) veiksmai, kuriais siekiama remti bitininkystės produktų analizės laboratorijas;
  - (e) Sąjungos bičių išteklių papildymas;
  - (f) bendradarbiavimas su specializuotomis įstaigomis, vykdamas su bitininkyste ir bitininkystės produktais susijusių mokslinių tyrimų programas;
  - (g) rinkos stebėsenos veiksmai;
  - (h) veiksmai, kuriais siekiama gerinti produktų kokybę.
2. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pagrindžia konkrečių tikslų ir intervencinių priemonių rūšių pasirinkimą. Pagal pasirinktas intervencinių priemonių rūšis valstybės narės nustato intervencines priemones.
3. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nustato finansavimą, skiriamą tuose planuose pasirinktų rūšių intervencinėms priemonėms įgyvendinti.
4. Sąjungos finansinė parama 2 dalyje nurodytoms intervencinėms priemonėms įgyvendinti turi neviršyti 50 % finansuoti tinkamų išlaidų. Likusią dalį išlaidų padengia valstybės narės.
5. Rengdamos BŽŪP strateginius planus, valstybės narės konsultuojasi su bitininkystės sektoriaus organizacijų atstovais.
6. Valstybės narės kasmet Komisijai praneša jų teritorijoje esančių avilių skaičių.

50 straipsnis
Deleguotieji įgaliojimai

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais į šį reglamentą įtraukiami reikalavimai, papildantys nustatytuosius šiame skirsnyje, dėl:

- (a) 49 straipsnio 6 dalyje nustatytos valstybių narių pareigos kasmet pranešti Komisijai savo teritorijoje esančių avilių skaičių;
- (b) avilio apibrėžties ir avilių skaičiaus apskaičiavimo metodų;
- (c) mažiausio Sąjungos įnašo, skirto 49 straipsnyje nurodytų rūšių intervencinių priemonių įgyvendinimo išlaidoms padengti.

4 SKIRSNIS
VYNO SEKTORIUS

51 straipsnis
Vyno sektoriuje siektini tikslai

Valstybės narės vyno sektoriuje siekia vieno ar daugiau iš šių tikslų:

- (a) didinti Sąjungos vyno gamintojų konkurencingumą, be kita ko, prisidedant prie tvarios gamybos sistemų bei Sąjungos vyno sektoriaus poveikio aplinkai mažinimo; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b–f ir h punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (b) gerinti Sąjungos vyno įmonių veiklos rezultatus ir padėti joms geriau prisitaikyti prie rinkos poreikių, taip pat didinti jų konkurencingumą, susijusį su vynuogių produktų gamyba ir rinkodara, įskaitant energijos taupymą, visuotinį energijos vartojimo efektyvumą ir tvarumo procesus; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a–e, g ir h punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (c) padėti atkurti pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą Sąjungos vyno rinkoje ir taip išvengti rinkos krizių; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- (d) padėti apsaugoti Sąjungos vyno gamintojų pajamas tais atvejais, kai jie patiria nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų ligų ar kenkėjų antplūdžio; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytu tikslu;
- (e) didinti Sąjungos vynuogių produktų perkamumą ir konkurencingumą, visų pirma kuriant naujoviškus produktus, procesus bei technologijas ir pridėtinę vertę bet kuriame tiekimo grandinės etape, įskaitant žinių perdavimo elementą; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c, e ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (f) naudoti vyno gamybos šalutinius produktus pramonės ir energetikos reikmėms, užtikrinant Sąjungos vyno kokybę ir kartu saugant aplinką; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies d ir e punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (g) padėti didinti vartotojų informuotumą apie atsakingą vyno vartojimą ir apie Sąjungos vyno kokybės sistemas; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies b ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (h) didinti Sąjungos vynuogių produktų konkurencingumą trečiojoje valstybėse; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies b ir h punktuose nustatytais tikslais;

- (i) padėti didinti gamintojų atsparumą rinkos svyravimams; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytais tikslais.

52 straipsnis

Vyno sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšys

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose kiekvienam tikslui, pasirinktam iš nustatytųjų 51 straipsnyje, įgyvendinti pasirenka vienos ar kelių toliau nurodytų rūšių intervencines priemones:
- (a) vynuogynų restruktūrizavimas ir konversija, įskaitant vynuogynų atsodinimą, kai tai būtina po privalomo išnaikinimo dėl sveikatos apsaugos arba fitosanitarinių priežasčių, atlikto valstybės narės kompetentingos institucijos nurodymu, išskyrus įprastą vynuogynų atnaujinimą tame pačiame žemės sklype pagal tą pačią vynmedžių auginimo sistemą atsodinant tos pačios veislės vynuoges, kai vynmedžiai natūraliai pasensta;
  - (b) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą: perdirbimo įrenginius ir vyno gamybos infrastruktūrą, taip pat prekybos struktūras ir priemones;
  - (c) neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimas – visiškas neprinokusių vynuogių kekių sunaikinimas arba pašalinimas tam tikrame plote sunaikinant visą derlių, išskyrus neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimą, kai prekybai skirtos vynuogės paliekamos ant vynmedžių įprasto auginimo ciklo pabaigoje;
  - (d) derliaus draudimas nuo pajamų nuostolių, patiriamų dėl nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, nepalankių klimato reiškinių, gyvūnų ar augalų ligų arba kenkėjų antplūdžio;
  - (e) su inovacijomis susijusios investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, skirtos naujoviškiems produktams ir šalutiniams vyno gamybos produktams, procesams ir technologijoms kurti, ir kitos investicijos, kuriomis sukuriama pridėtinė vertė bet kuriame tiekimo grandinės etape, įskaitant keitimąsi žiniomis;
  - (f) vyno gamybos šalutinių produktų distiliavimas laikantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 VIII priedo II dalies D skirsnyje nustatytų apribojimų;
  - (g) informavimo apie Sąjungos vynus veiksmai, vykdomi valstybėse narėse, kuriais skatinama atsakingai vartoti vyną arba taikyti Sąjungos kokybės sistemas, apimančias kilmės vietas bei geografines nuorodas;
  - (h) trečiojoje valstybėse vykdoma pardavimo skatinimo veikla, kurią sudaro vienas ar keli iš šių veiksmy:
    - i) viešųjų ryšių, pardavimo skatinimo arba reklamavimo veiksmai, kuriais visų pirma pabrėžiami aukšti Sąjungos produktų standartai, ypač susijusieji su kokybe, maisto sauga ar aplinkosauga;
    - ii) dalyvavimas tarptautinės svarbos renginiuose, mugėse arba parodose;
    - iii) informavimo kampanijos, visų pirma informavimas apie Sąjungos kokybės sistemas, apimančias kilmės vietas bei geografines nuorodas ir ekologinius produktus;
    - iv) naujų rinkų tyrimai, reikalingi prekybos rinkoms plėsti;

- v) tyrimai informavimo ir pardavimo skatinimo priemonių taikymo rezultatams įvertinti;
  - vi) techninių bylų, įskaitant laboratorinių tyrimų ir vertinimų, susijusių su vynininkystės metodais, fitosanitarijos bei higienos taisyklėmis ir kitais trečiųjų valstybių taikomais vyno sektoriaus produktų importo reikalavimais, dokumentus, rengimas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas patekti į trečiųjų valstybių rinkas.
- (i) laikina ir mažėjanti parama, skirta savitarpio pagalbos fondų steigimo administracinėms išlaidoms kompensuoti.
2. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pagrindžia vyno sektoriuje siektinų tikslų ir taikytinų intervencinių priemonių rūšių pasirinkimą. Pagal pasirinktas intervencinių priemonių rūšis valstybės narės nustato intervencines priemones.
3. Valstybės narės ne tik laikosi V antraštinėje dalyje nustatytų reikalavimų, bet ir savo BŽŪP strateginiuose planuose papildomai nustato pasirinktų rūšių intervencinių priemonių įgyvendinimo tvarkaraštį ir pateikia bendrą finansinę lentelę, kurioje nurodo naudotinus išteklius ir numatomą išteklių paskirstymą pagal pasirinktas intervencines priemones bei jų rūšis, laikantis V priede nustatytų finansinių asignavimų.

53 straipsnis

Sjungos finansinė parama vyno sektoriui

1. Sąjungos finansinė parama, skirta 52 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytam vynuogynų restruktūrizavimui ir konversijai atlikti, turi neviršyti 50 % vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos faktinių išlaidų arba 75 % mažiau išsivysčiusių regionų vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos faktinių išlaidų.
- Pagalba gali būti teikiama tik kaip kompensacija augintojams už pajamas, prarastas taikant intervencinę priemonę ir padengiant dalį restruktūrizavimo bei konversijos išlaidų. Kompensacija, skiriama augintojams už pajamas, prarastas taikant intervencinę priemonę, gali būti padengiama iki 100 % atitinkamų nuostolių.
2. Sąjungos finansinė parama investicijoms, nurodytoms 52 straipsnio 1 dalies b punkte, turi neviršyti šių ribų:
- (a) 50 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
  - (b) 40 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;
  - (c) 75 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų SESV 349 straipsnyje nurodytuose atokiausiuose regionuose;
  - (d) 65 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų Reglamento (ES) Nr. 229/2013 1 straipsnio 2 dalyje apibrėžtose mažosiose Egėjo jūros salose.

Didžiausia pirmoje pastraipoje nurodyta Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, apibrėžtoms Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB³⁶. Tačiau ji gali būti skiriama visoms atokiausiuose regionuose, nurodytuose SESV 349 straipsnyje, ir mažosiose Egėjo jūros salose, apibrėžtose Reglamento (ES) Nr. 229/2013 1 straipsnio 2 dalyje, įsisteigusioms įmonėms.

Įmonėms, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo I antraštinės dalies 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, taikomos pirmoje pastraipoje nurodytos didžiausios ribos sumažinamos perpus.

Sąjungos finansinė parama neskiriama sunkumų turinčioms įmonėms, apibrėžtoms Sąjungos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti³⁷.

3. Sąjungos finansinė parama 52 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytam neprinokusių vynuogių derliui nuimti turi neviršyti 50 % vynuogių kekių sunaikinimo arba pašalinimo tiesioginių išlaidų ir dėl tokio sunaikinimo arba pašalinimo prarastų pajamų sumos.
4. Sąjungos finansinė parama derliui apdrausti, kaip nurodyta 52 straipsnio 1 dalies d punkte, turi neviršyti:
  - (a) 80 % draudimo įmokų, kurias augintojai moka už draudimą nuo nuostolių, patiriamų dėl nepalankių klimato reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, sumos;
  - (b) 50 % draudimo įmokų, kurias augintojai moka už draudimą nuo toliau nurodytų nuostolių, sumos:
    - i) nuo a punkte nurodytų nuostolių ir nuostolių, kuriuos sukelia nepalankūs klimato reiškiniai;
    - ii) nuo gyvūnų, augalų ligų arba kenkėjų antplūdžių padarytų nuostolių.

Sąjungos finansinė parama derliui apdrausti gali būti skiriama, jeigu atitinkamomis draudimo išmokomis gamintojams nekompensuojama daugiau kaip 100 % prarastų pajamų, atsižvelgiant į visas kompensacijas, kurias gamintojai galėjo būti gavę pagal kitas su draudžiama rizika susijusias paramos sistemas. Draudimo sutartyse turi būti reikalaujama, kad paramos gavėjai imtųsi reikalingų rizikos prevencijos priemonių.
5. Sąjungos finansinė parama inovacijoms, nurodytoms 52 straipsnio 1 dalies e punkte, turi neviršyti:
  - (a) 50 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
  - (b) 40 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;

---

³⁶ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

³⁷ Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“, 2014 7 21 (2014/C 249/01).

- (c) 75 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų SESV 349 straipsnyje nurodytuose atokiausiuose regionuose;
- (d) 65 % tinkamų finansuoti investicijų išlaidų Reglamento (ES) Nr. 229/2013 1 straipsnio 2 dalyje apibrėžtose mažosiose Egėjo jūros salose.

Didžiausia pirmoje pastraipoje nurodyta Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, apibrėžtoms Rekomendacijoje 2003/361/EB, tačiau ji gali būti skiriama visoms atokiausiuose regionuose, nurodytuose SESV 349 straipsnyje, ir mažosiose Egėjo jūros salose, apibrėžtose Reglamento (ES) Nr. 229/2013 1 straipsnio 2 dalyje, įsisteigusioms įmonėms.

Įmonėms, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo I antraštinės dalies 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, taikoma pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausia paramos riba sumažinama perpus.

- 6. Sąjungos finansinė parama informavimo ir skatinimo veiksams, nurodytiems 52 straipsnio 1 dalies g ir h punktuose, vykdyti turi neviršyti 50 % finansuoti tinkamų išlaidų.
- 7. Sąjungos finansinę paramą šalutiniams vyno gamybos produktams distiliuoti, kaip nurodyta 52 straipsnio 1 dalies f punkte, nustato Komisija įgyvendinimo aktais, kurie priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, laikydamosi 54 straipsnio 3 dalyje nustatytų specialiųjų taisyklių.

54 straipsnis

Sąjungos finansinės paramos vyno sektoriui specialiosios taisyklės

- 1. Atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad Sąjungos finansinė parama derliui apdrausti neiškraipytų konkurencijos draudimo rinkoje.
- 2. Atitinkamos valstybės narės nustato objektyviais kriterijais grindžiamą sistemą, kuria užtikrinama, kad dėl neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo atskiri vyno gamintojai negautų kompensacijos, viršijančios 53 straipsnio 3 dalyje nustatytą ribą.
- 3. Sąjungos paramos vyno gamybos šalutiniams produktams distiliuoti suma nustatoma už pagaminto alkoholio koncentraciją tūrio procentais ir už pagaminto alkoholio hektolitrą. Jei alkoholio koncentracija distiliuoti skirtuose šalutiniuose produktuose viršija 10 % pagaminto vyno alkoholio koncentracijos, Sąjungos finansinė parama neskiriama.

Atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad Sąjungos finansinė parama vyno gamybos šalutiniams produktams distiliuoti būtų mokama distiliavimo gamykloms, perdirbančioms distiliuoti pristatytus vyno gamybos šalutinius produktus į gryną alkoholį, kurio koncentracija yra ne mažesnė kaip 92 % tūrio.

Sąjungos finansinė parama apima vienkartinę išmoką, skirtą vyno gamybos šalutinių produktų surinkimo išlaidoms kompensuoti. Jeigu atitinkamas išlaidas apmoka gamintojas, ta išmoka skiriama jam, o ne distiliavimo gamyklai.

Atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad alkoholis, gautas distiliuojant vyno gamybos šalutinius produktus, nurodytus 52 straipsnio 1 dalies f punkte, už kuriuos buvo skirta Sąjungos finansinė parama, būtų naudojamas tik pramonės ar energetikos reikmėms, dėl kurių nėra iškraipoma konkurencija.

4. Atitinkamos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nustato mažiausią procentinę dalį išlaidų, patiriamų vykdant veiksmus, kuriais siekiama apsaugoti aplinką, prisitaikyti prie klimato kaitos, gerinti gamybos sistemų ir procesų tvarumą, mažinti Sąjungos vyno sektoriaus poveikį aplinkai, taupyti energiją ir gerinti visuotinį jos vartojimo efektyvumą vyno sektoriuje.

5 SKIRSNIS

APYNIŲ SEKTORIUS

55 straipsnis

Apynių sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšys

1. 82 straipsnio 3 dalyje nurodyta valstybė narė apynių sektoriuje siekia vieno ar daugiau iš šių tikslų:
- (a) planuoti gamybą, ją pritaikyti prie paklausos, ypač kokybės ir kiekio atžvilgiu; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
  - (b) koncentruoti pasiūlą ir apynių sektoriaus produktų tiekimą rinkai, be kita ko, naudojant tiesioginę rinkodarą; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
  - (c) optimizuoti gamybos išlaidas bei investicijų grąžą atsižvelgiant į aplinkosaugos standartus ir stabilizuoti gamintojo kainas; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
  - (d) vykdyti tvarios gamybos metodų, įskaitant atsparumą kenkėjams, mokslinius tyrimus ir tuos metodus plėtoti, taikyti novatorišką praktiką, kuria skatinamas ekonominis konkurencingumas ir rinkos pokyčiai; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, c ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
  - (e) kurti, taikyti ir skatinti taikyti aplinką tausojančius gamybos metodus, aplinkai naudingą auginimo praktiką bei gamybos metodus, tamsiai naudoti gamtos išteklius, visų pirma saugoti vandenį, dirvožemį ir kitus gamtos išteklius; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies e ir f punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
  - (f) padėti švelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos, kaip nustatyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte.
2. Tikslams, pasirinktiems iš nustatytųjų 1 dalyje, įgyvendinti 82 straipsnio 3 dalyje nurodyta valstybė narė savo BŽŪP strateginiame plane pasirenka vieną ar kelias 60 straipsnyje nurodytas intervencinių priemonių rūšis. Pagal pasirinktas intervencinių priemonių rūšis valstybės narės nustato intervencines priemones. 82 straipsnio 3 dalyje nurodyta valstybė narė savo BŽŪP strateginiame plane pagrindžia tikslų, intervencinių priemonių, kuriomis siekia tų tikslų, ir tų priemonių rūšių pasirinkimą.

6 SKIRSNIS

ALYVUOGIŲ ALIEJAUS IR VALGOMŲJŲ ALYVUOGIŲ SEKTORIUS

56 straipsnis

Alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje siektini tikslai

82 straipsnio 4 dalyje nurodytos valstybės narės alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje siekia vieno ar daugiau iš šių tikslų:

- (a) stiprinti alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių gamybos organizavimą ir valdymą; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (b) gerinti alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriaus konkurencingumą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, visų pirma tą sektorių modernizuojant; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- (c) mažinti alyvmedžių auginimo poveikį aplinkai ir siekti, kad juos auginant būtų prisidedama prie klimato srities veikslių; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies d ir e punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (d) gerinti alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių kokybę; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- (e) vykdyti tvarios gamybos metodų, įskaitant atsparumą kenkėjams, mokslinius tyrimus ir tuos metodus plėtoti, taikyti novatorišką praktiką, kuria skatinamas ekonominis konkurencingumas ir rinkos pokyčiai; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a, c ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (f) taikyti krizių prevencijos ir valdymo priemonės, kuriomis siekiama didinti atsparumą kenkėjams ir reaguoti į krizes alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių rinkoje; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies h punkte nustatytu konkrečiu tikslu.

57 straipsnis

Alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšys ir tų priemonių taikymas

1. 56 straipsnyje nurodytiems tikslams įgyvendinti 82 straipsnio 4 dalyje nurodytos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka vieną ar kelias 60 straipsnyje nurodytas intervencinių priemonių rūšis. Pagal pasirinktas intervencinių priemonių rūšis valstybės narės nustato intervencines priemones.
2. 82 straipsnio 4 dalyje nurodytų valstybių narių nustatytos intervencinės priemonės įgyvendinamos per patvirtintas gamintojų organizacijų ir (arba) gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas. Šiuo tikslu taikomi šio reglamento 61 ir 62 straipsniai.

58 straipsnis

Sjungos finansinė parama

1. Sąjungos finansinė parama tinkamoms išlaidoms finansuoti turi neviršyti:
  - (a) 75 % faktinių išlaidų, patirtų taikant su 56 straipsnio a, b, c ir e punktuose nurodytais tikslais susijusias intervencines priemones;

- (b) 75 % faktinių išlaidų, patirtų investuojant į ilgalaikį turtą, ir 50 % faktinių išlaidų, patirtų taikant kitas intervencines priemones, kuriomis siekiama 56 straipsnio d punkte nurodyto tikslo;
  - (c) 50 % faktinių išlaidų, patirtų taikant intervencines priemones, kuriomis siekiama 56 straipsnio f punkte nurodyto tikslo;
  - (d) 75 % faktinių išlaidų, patirtų taikant 60 straipsnio 1 dalies f ir h punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones, jei veiksmų programą ne mažiau kaip trijose trečiosiose valstybėse arba negaminančiose valstybėse narėse įgyvendina gamintojų organizacijos iš ne mažiau kaip dviejų gaminančių valstybių narių, ir 50 % faktinių išlaidų, jei, taikant šios rūšies intervencines priemones, šios sąlygos nesilaikoma.
2. Sąjungos finansinė parama turi neviršyti 5 % kiekvienos gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės.
  3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų papildomai finansuojama iki 50 % išlaidų, kurios nėra finansuojamos Sąjungos finansinės paramos lėšomis.

7 SKIRSNIS

KITI SEKTORIAI

59 straipsnis

Kituose sektoriuose siektini tikslai

Valstybės narės kituose 39 straipsnio f punkte nurodytuose sektoriuose siekia vieno ar daugiau iš šių nurodytų tikslų:

- (a) planuoti gamybą, ją pritaikyti prie paklausos, ypač kokybės ir kiekio atžvilgiu, optimizuoti gamybos išlaidas bei investicijų grąžą ir stabilizuoti gamintojo kainas; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (b) koncentruoti pasiūlą ir atitinkamų produktų tiekimą rinkai; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (c) vykdyti tvarios gamybos metodų, įskaitant atsparumą kenkėjams, mokslinius tyrimus ir tuos metodus plėtoti, taikyti novatorišką praktiką ir gamybos metodus, kuriais skatinamas ekonominis konkurencingumas ir rinkos pokyčiai; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, c ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (d) kurti, taikyti ir skatinti taikyti aplinką tausojančius gamybos metodus, gyvūnų gerovės standartus, kenkėjams atsparią ir aplinkai naudingą auginimo praktiką bei gamybos metodus, aplinkai nekenksmingu būdu naudoti ir tvarkyti šalutinius produktus bei atliekas, tausiai naudoti gamtos išteklius, visų pirma saugoti vandenį, dirvožemį ir kitus gamtos išteklius; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies e ir f punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (e) padėti švelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos, kaip nustatyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte;
- (f) didinti produktų komercinę vertę ir gerinti jų kokybę, be kita ko, kurti produktus su saugoma kilmės vietos nuoroda, saugoma geografinė nuoroda arba produktus, kuriems taikomos nacionalinės kokybės sistemos; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytu konkrečiu tikslu;

- (g) skatinti parduoti vieno ar kelių 40 straipsnio f punkte nurodytų sektorių produktus ir vykdyti jų rinkodarą; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- (h) taikyti krizių prevencijos ir rizikos valdymo priemonės, kuriomis siekiama išvengti krizių vieno ar kelių 39 straipsnio f punkte nurodytų sektorių rinkose ir į jas reaguoti; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nustatytais konkrečiais tikslais.

60 straipsnis

Intervencinių priemonių rūšys

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka taikyti vienos ar kelių toliau išvardytų rūšių intervencines priemones, kuriomis siekia 59 straipsnio a–g punktuose nurodytų tikslų:
  - (a) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, moksliniai tyrimai ir eksperimentinė gamyba, taip pat kiti veiksmai, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama:
    - i) apsaugoti dirvožemį, be kita ko, didinant dirvožemyje esančios anglies kiekį;
    - ii) gerinti vandens naudojimą ir vandentvarką, įskaitant vandens taupymą ir vandens nutekėjimo sistemas;
    - iii) vengti pavojingų meteorologinių reiškinių daromos žalos ir skatinti naudoti veisles ir valdymo praktiką, pritaikytas prie kintančių klimato sąlygų;
    - iv) taupyti energiją ir didinti jos vartojimo efektyvumą;
    - v) naudoti ekologines pakuotes;
    - vi) saugoti gyvūnų sveikatą ir užtikrinti jų gerovę;
    - vii) mažinti atliekų kiekį ir geriau naudoti ir tvarkyti šalutinius produktus bei atliekas;
    - viii) didinti atsparumą kenkėjams;
    - ix) mažinti pesticidų naudojimo keliamą riziką ir poveikį;
    - xi) kurti ir išlaikyti buveines, kuriose vyrauja biologinei įvairovei palankios sąlygos;
  - (b) konsultavimo paslaugos ir techninė parama, kuriomis visų pirma padedama prisitaikyti prie klimato kaitos ir ją švelninti;
  - (c) mokymai, įskaitant konsultuojamąjį ugdymą ir keitimąsi geriausia patirtimi;
  - (d) ekologinė gamyba;
  - (e) veiksmai, kuriais didinamas vieno ar kelių 40 straipsnio f punkte nurodytų sektorių produktų transportavimo ir saugojimo darnumas ir veiksmingumas;
  - (f) pardavimo skatinimas, informavimas ir rinkodara, įskaitant veiksmus ir veiklą, kuriais visų pirma siekiama didinti vartotojų informuotumą apie Sąjungos kokybės sistemas, sveikos mitybos svarbą ir rinkų įvairinimą;
  - (g) Sąjungos ir nacionalinių kokybės sistemų įgyvendinimas;

- (h) atsekamumo ir sertifikavimo sistemų, visų pirma galutiniams vartotojams parduodamų produktų kokybės stebėsenos sistemos, įgyvendinimas.
2. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka taikyti vienos ar kelių toliau išvardytų rūšių intervencines priemones, kuriomis siekia 59 straipsnio h punkte nurodyto tikslo:
- (a) gamintojų organizacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, savitarpio pagalbos fondų įsteigimas ir (arba) papildymas;
  - (b) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, padedančios veiksmingiau valdyti rinkai tiekiamų produktų kiekius;
  - (c) bendras gamintojų organizacijos arba jos narių pagamintų produktų sandėliavimas;
  - (d) sodų atsodinimas, kai jis būtinas po privalomo išnaikinimo dėl sveikatos apsaugos arba fitosanitarinių priežasčių, atlikto valstybės narės kompetentingos institucijos nurodymu, arba siekiant prisitaikyti prie klimato kaitos;
  - (e) pašalinimas iš rinkos siekiant nemokamai paskirstyti arba naudoti kita paskirtimi;
  - (f) neprinokusių vaisių ir daržovių derliaus nuėmimas – viso neprinokusių netinkamos prekinės kokybės produktų, kurie iki nuėmimo nebuvo pažeisti klimato sąlygų, ligų ar kitų veiksmų, derliaus nuėmimas konkrečiame plote;
  - (g) derliaus nenuėmimas – einamojo auginimo ciklo atitinkamame plote nutraukimas, kai produktai yra gerai subrendę ir yra geros bei tinkamos prekinės kokybės, išskyrus produktų sunaikinimą dėl klimato reiškinių arba ligų;
  - (h) derliaus ir produkcijos draudimas, padedantis apsaugoti gamintojų pajamas tais atvejais, kai patiriama nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių, ligų arba kenkėjų antplūdžių, kuriuo užtikrinama, kad paramos gavėjai imtųsi būtinų rizikos prevencijos priemonių.
3. Valstybės narės BŽŪP strateginiuose planuose nurodo pasirinktus sektorius, kuriuose jos ketina taikyti šiame straipsnyje nustatytų rūšių intervencines priemones. Jos pasirenka kiekviename sektoriuje įgyvendinti vieną ar daugiau 59 straipsnyje nustatytų tikslų ir taikyti šio straipsnio 1 bei 2 dalyse nustatytų rūšių intervencines priemones. Valstybės narės nustato kiekvienos rūšies intervencines priemones. Valstybės narės pagrindžia sektorių, tikslų ir intervencinių priemonių bei jų rūšių pasirinkimą.

61 straipsnis
Veiklos programos

1. Kiekviename atitinkamame sektoriuje siektini tikslai ir taikytinos intervencinės priemonės, nustatytos valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose, įgyvendinami per patvirtintas gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas, laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.
2. 39 straipsnio f punkte nurodytų sektorių veiksmų programų įgyvendinimo laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip treji metai ir ne ilgesnis kaip septyneri metai.

3. Veiksmų programose aprašomos intervencinės priemonės, pasirinktos iš valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų intervencinių priemonių.
4. Gamintojų organizacijos ir (arba) gamintojų organizacijų asociacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas teikia tvirtinti valstybės narėms.
5. Veiksmų programas gali vykdyti tik gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013.
6. Į gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas negali būti įtrauktos tos pačios intervencinės priemonės, kurios įtrauktos į joms priklausančių organizacijų veiksmų programas. Valstybės narės gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas vertina kartu su joms priklausančių organizacijų veiksmų programomis.

Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

- (a) į gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas įtrauktos intervencinės priemonės būtų visiškai finansuojamos tai asociacijai priklausančių organizacijų lėšomis ir kad tos lėšos būtų surenkamos iš tų organizacijų veiklos fondų;
  - (b) intervencinės priemonės ir joms skirta atitinkama finansinių lėšų dalis būtų nustatytos kiekvienos asociacijai priklausančios organizacijos veiksmų programoje ir
  - (c) nebūtų teikiamas dvigubas finansavimas.
7. Valstybės narės užtikrina, kad intervencinėmis priemonėmis, kuriomis siekiama 59 straipsnio h punkte nurodyto tikslo, kompensuojamos išlaidos neviršytų trečdalis bendrų išlaidų, patirtų vykdant gamintojų organizacijų arba gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas.

62 straipsnis

Veiklos fondai

1. 39 straipsnio f punkte nurodytų sektorių gamintojų organizacijos ir (arba) jų asociacijos gali įsteigti veiklos fondą. Fondas finansuojamas:
  - (a) finansiniais įnašais, įneštais:
    - i) gamintojų organizacijos narių ir (arba) pačios gamintojų organizacijos arba
    - ii) gamintojų organizacijų asociacijų per tų asociacijų narius;
  - (b) Sąjungos finansinės paramos, kuri gali būti skiriama gamintojų organizacijoms arba jų asociacijoms, pateikusioms veiksmų programą, lėšomis.
2. Veiklos fondai naudojami tik valstybių narių patvirtintoms veiksmų programoms finansuoti.

63 straipsnis

Sąjungos finansinė parama

1. Sąjungos finansinė parama turi būti lygi 62 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų faktiškai sumokėtų finansinių įnašų sumai ir neviršyti 50 % faktiškai patirtų išlaidų.

2. Sąjungos finansinė parama turi neviršyti 5 % kiekvienos gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės.

IV SKYRIUS

KAIMO PLĖTROS INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS

1 SKIRSNIS

INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS

64 straipsnis

Kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšys

Šiame skyriuje nustatomos šios intervencinių priemonių rūšys:

- (a) aplinkos, klimato ir kiti valdymo įsipareigojimai;
- (b) gamtinės ar kitokios vietai būdingos kliūtys;
- (c) dėl tam tikrų privalomų reikalavimų susidariusios nepalankios konkrečios vietovės sąlygos;
- (d) investicijos;
- (e) jaunųjų ūkininkų įsisteigimas ir kaimo verslo kūrimas;
- (f) rizikos valdymo priemonės;
- (g) bendradarbiavimas;
- (h) keitimasis žiniomis ir informavimas.

65 straipsnis

Aplinkos, klimato ir kiti valdymo įsipareigojimai

- 1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti išmokas už aplinkos, klimato ir kitus valdymo įsipareigojimus.
- 2. Į BŽŪP strateginius planus valstybės narės įtraukia agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus.
- 3. Valstybės narės gali skirti su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusią paramą savo teritorijose, atsižvelgdamos į savo specifinius nacionalinius, regioninius arba vietos poreikius.
- 4. Valstybės narės išmokas skiria tik ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, savanoriškai prisiimantiems valdymo įsipareigojimus, kurie gali padėti siekti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų.
- 5. Taikydamos šios rūšies intervencines priemones valstybės narės skiria tik išmokas už įsipareigojimus, kurie:
  - (a) viršija atitinkamus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus ir geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartus, nustatytus pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį;

- (b) viršija būtiniausius trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo, gyvūnų gerovės reikalavimus ir kitus nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus privalomus reikalavimus;
  - (c) viršija žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygas;
  - (d) skiriasi nuo įsipareigojimų, už kuriuos išmokos skiriamos pagal 28 straipsnį.
6. Valstybės narės kompensuoja dėl prisiimtų įsipareigojimų patirtas paramos gavėjų išlaidas ir prarastas pajamas. Jei būtina, jos taip pat gali apmokėti sandorių išlaidas. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali skirti paramą kaip fiksuoto dydžio arba vienkartinę išmoką už vienetą. Išmokos skiriamos kasmet.
  7. Valstybės narės gali skatinti taikyti ir remti kolektyvines sistemas ir rezultatais grindžiamas išmokų sistemas, kad paskatintų ūkininkus platesniu mastu ir išmatuojamu būdu siekti svaraus aplinkos kokybės gerinimo.
  8. Įsipareigojimai prisiimami penkerių–septynerių metų laikotarpiui. Tačiau, jei to reikia, kad būtų pasiekta arba išlaikyta norima tam tikra nauda aplinkai, valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, taikomą konkrečių tipų įsipareigojimams, be kita ko, numatydamos, kad pasibaigus pirminiam laikotarpiui, įsipareigojimai kasmet pratęsimi. Išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nustatyti trumpesnį laikotarpį, taikomą naujiems įsipareigojimams, prisiimtiems iš karto po pirminiu laikotarpiu įvykdytų įsipareigojimų.
  9. Kai su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusi parama skiriama už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus, įsipareigojimus pereiti prie Reglamente (EB) Nr. 834/2007 apibrėžtos ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų arba juos išlaikyti, ir miškų aplinkosaugos ir klimato srities paslaugoms, valstybės narės nustato išmokas už hektarą.
  10. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, atliekantys su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusius veiksmus, galėtų gauti tiems veiksmams atlikti reikalingų žinių ir informacijos.
  11. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį taikomos intervencinės priemonės derėtų su intervencinėmis priemonėmis, taikomomis pagal 28 straipsnį.

66 straipsnis

Gamtinės ar kitokios vietovei būdingos kliūtys

1. Kad padėtų siekti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų, šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti išmokas už gamtines ar kitokias vietovei būdingas kliūtis.
2. Šios išmokos tikriesiems ūkininkams skiriamos už vietoves, nustatytas pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnį.
3. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusias išmokas valstybės narės gali skirti tik tam, kad kompensuotų dėl atitinkamoje vietovėje esančių gamtinių ar kitokių vietovei būdingų kliūčių paramos gavėjų patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ar dalį jų.

4. 3 dalyje nurodytos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos apskaičiuojamos atsižvelgiant į gamtines ar kitokias vietovei būdingas kliūtis, lyginant su vietovėmis, kuriose nėra gamtinių ar kitokių vietovei būdingų kliūčių.
5. Išmokos skiriamos kasmet už ploto hektarą.

67 straipsnis

Dėl tam tikrų privalomų reikalavimų susidariusios nepalankios konkrečios vietovės sąlygos

1. Kad padėtų siekti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų, šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti išmokas už nepalankias konkrečios vietovės sąlygas, susidariusias dėl direktyvose 92/43/EEB ir 2009/147/EB arba 2000/60/EB nustatytų reikalavimų vykdymo.
2. Šios išmokos gali būti skiriamos ūkininkams, miškų valdytojams ir kitiems žemės valdytojams už 1 dalyje nurodytas nepalankių sąlygų vietas.
3. Nustatydamos nepalankių sąlygų vietas valstybės narės gali įtraukti šias vietas:
  - (a) pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB „Natura 2000“ tinklui priskirtas žemės ūkio paskirties ir miško plotus;
  - (b) kitas nustatytas gamtos apsaugos teritorijas, kuriose esantiems ūkiams ar miškams taikomi aplinkosaugos apribojimai, kuriais prisidedama prie Direktyvos 92/43/EEB 10 straipsnio įgyvendinimo, jei tos teritorijos neviršija 5 % kiekvieno BŽŪP strateginio plano teritorinei taikymo sričiai priklausančių nustatytų „Natura 2000“ teritorijų;
  - (c) pagal Direktyvą 2000/60/EB į upės baseino valdymo planus įtrauktus žemės ūkio paskirties žemės plotus.
4. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusias išmokas valstybės narės gali skirti tik tam, kad kompensuotų dėl nepalankių atitinkamoje vietovėje susidariusių sąlygų paramos gavėjų patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ar dalį jų.
5. 4 dalyje nurodytos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos apskaičiuojamos:
  - (a) atsižvelgiant į kliūtis, atsiradusias dėl direktyvų 92/43/EEB ir 2009/147/EB įgyvendinimo, susijusias su nepalankiomis sąlygomis, susidariusiomis dėl reikalavimų, kuriais viršijami atitinkami geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartai, nustatyti pagal šio reglamento šios antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnį, ir žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygos;
  - (b) atsižvelgiant į kliūtis, atsiradusias dėl Direktyvos 2000/60/EB įgyvendinimo, susijusias su nepalankiomis sąlygomis, susidariusiomis dėl reikalavimų, kuriais viršijami atitinkami teisės aktais nustatyti valdymo reikalavimai, išskyrus III priede nurodytą 2 VR, ir geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartai, nustatyti pagal šios antraštinės dalies I skyriaus I skyriaus 2 skirsnį, taip pat žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a punktą sąlygos.
6. Išmokos skiriamos kasmet už ploto hektarą.

68 straipsnis
Investicijos

1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti paramą investicijoms.
2. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusią paramą valstybės narės gali skirti tik investicijoms į materialųjį ir (arba) nematerialųjį turtą, kurios padeda siekti 6 straipsnyje nurodytų konkrečių tikslų. Miškininkystės sektoriui skiriama parama grindžiama miškotvarkos planu arba lygiaverte priemone.
3. Valstybės narės sudaro netinkamų finansuoti investicijų ir išlaidų kategorijų sąrašą, į kurį įtraukia bent:
  - (a) žemės ūkio gamybos teisių pirkimą,
  - (b) teisių į išmokas pirkimą,
  - (c) žemės pirkimą, išskyrus su aplinkos išsaugojimu susijusį žemės pirkimą arba žemės pirkimo sandorius, kuriuos jaunieji ūkininkai atlieka naudodamiesi finansinėmis priemonėmis;
  - (d) gyvūnų bei vienmečių augalų pirkimą ir tų augalų sodinimą, nesusijusį su žemės ūkio arba miškininkystės potencialo atkūrimu po gaivalinės nelaimės ir katastrofinių įvykių;
  - (e) skolos palūkanas, išskyrus susijusias su dotacijomis, suteiktomis kaip palūkanų normos subsidija ar garantinio mokesčio subsidija;
  - (f) investicijas į drėkinimą, kurios yra nesuderinamos su geros vandens telkinių būklės užtikrinimu, kaip nustatyta Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 1 dalyje, įskaitant drėkinimo plėtrą, darančią poveikį vandens telkiniams, kurių būklė pagal atitinkamą upių baseinų valdymo planą yra prastesnė nei gera;
  - (g) investicijas į didelę infrastruktūrą, neįtrauktą į vietos plėtros strategijas;
  - (h) investicijas į miško veisimą, kurios yra nesuderinamos su klimato ir aplinkos srities tikslais, atitinkančiais tvarios miškotvarkos principus, nustatytus Europos miškų veisimo ir atkūrimo gairėse.

Pirmos pastraipos a, b, d ir g punktai netaikomi, jei parama teikiama naudojant finansines priemones.

4. Valstybių narių skiriama parama turi būti ne didesnė kaip 75 % tinkamų finansuoti išlaidų.

Didžiausia paramos norma gali būti padidinta, jei parama skiriama šioms investicijoms:

- a) investicijoms į miško veisimą ir negamybinėms investicijoms, susijusioms su 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytais konkrečiais su aplinka ir klimatu susijusiais tikslais;
- b) investicijoms į kaimo vietovėse teikiamas pagrindines paslaugas;
- c) investicijoms į žemės ūkio arba miškininkystės potencialo atkūrimą po gaivalinių nelaimių arba katastrofinių įvykių ir investicijoms į miškams ir kaimo vietovėms skirtus tinkamus prevencinius veiksmus.

69 straipsnis

Jaunųjų ūkininkų įsisteigimas ir kaimo verslo kūrimas

1. Kad padėtų siekti 6 straipsnyje nurodytų konkrečių tikslų, šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti jaunųjų ūkininkų įsisteigimo ir kaimo verslo kūrimo paramą.
2. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusią paramą valstybės narės gali skirti tik tam, kad padėtų:
  - (a) steigti jaunesiems ūkininkams, kurie tenkina 4 straipsnio 1 dalies e punkte pateiktoje apibrėžtyje nurodytas sąlygas;
  - (b) kurti kaimo verslą, susijusį su žemės ūkiu ir miškininkyste, arba įvairinti ūkininko ūkio pajamas;
  - (c) kurti su ne žemės ūkio veikla susijusį verslą kaimo vietovėse, kurios įtrauktos į vietos plėtros strategijas.
3. Valstybės narės nustato verslo plano pateikimo sąlygas ir turinį.
4. Valstybės narės skiria paramą kaip vienkartinės išmokas. Parama neturi viršyti didžiausios 100 000 EUR sumos ir gali būti derinama su finansinėmis priemonėmis.

70 straipsnis

Rizikos valdymo priemonės

1. Šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės skiria paramą rizikos valdymo priemonėms.
2. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusią paramą valstybės narės skiria, siekdamos paskatinti taikyti rizikos valdymo priemones, kurios padeda tikriesiems ūkininkams valdyti su jų žemės ūkio veikla susijusią ir nuo jų valios nepriklausančią gamybos bei pajamų riziką ir siekti 6 straipsnyje nurodytų konkrečių tikslų.
3. Valstybės narės gali, visų pirma, skirti šią paramą:
  - (a) finansinius įnašus į draudimo sistemų įmokas;
  - (b) finansinius įnašus į savitarpio pagalbos fondus, įskaitant administracines jų steigimo išlaidas.
4. Valstybės narės nustato šias tinkamumo finansuoti sąlygas:
  - (a) tinkamų finansuoti draudimo sistemų ir savitarpio pagalbos fondų tipus ir aprėptį;
  - (b) nuostolių apskaičiavimo metodiką ir kompensacijos išmokėjimą lemiančius veiksnius;
  - (c) savitarpio pagalbos fondų steigimo ir valdymo taisykles.
5. Valstybės narės užtikrina, kad parama būtų skiriama tik tuo atveju, jei nuostoliai sudaro ne mažiau kaip 20 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių trejų metų laikotarpiu, arba vidutinės trejų metų produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis penkerių metų laikotarpiu (neatsižvelgiant į didžiausią ir mažiausią vertes).

6. Valstybių narių skiriama parama turi būti ne didesnė kaip 70 % tinkamų finansuoti išlaidų.
7. Valstybės narės užtikrina, kad taikant šiame straipsnyje numatytas intervencines priemones kartu su kitomis viešosiomis arba privačiosiomis rizikos valdymo sistemomis, būtų išvengta kompensacijos permokos.

71 straipsnis
Bendradarbiavimas

1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti bendradarbiavimo paramą, kurios lėšomis būtų rengiami ir įgyvendinami veiklos grupių projektai, susiję su 114 straipsnyje nurodyta Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partneryste, ir Reglamento (ES) [BNR] 25 straipsnyje nurodyta bendruomenės inicijuota vietos plėtra pagal iniciatyvą LEADER, taip pat skatinama taikyti kokybės sistemas, kurti gamintojų organizacijas ar gamintojų grupes arba plėtoti kitų rūšių bendradarbiavimą.
2. Su šia intervencinių priemonių rūšimi susijusią paramą valstybės narės gali skirti tik tam, kad skatintų plėtoti bendradarbiavimą, kuriame dalyvauja bent du subjektai ir kuris padeda siekti 6 straipsnyje nurodytų konkrečių tikslų.
3. Taikydamos šios rūšies intervencines priemones valstybės narės gali apmokėti su visais bendradarbiavimo aspektais susijusias išlaidas.
4. Valstybės narės gali skirti paramą kaip bendrą sumą, kuria apmokamos bendradarbiavimo ir įgyvendinamų projektų ir veiksmų išlaidos, arba gali apmokėti tik bendradarbiavimo išlaidas, o projektams įgyvendinti naudoti kitų rūšių intervencinių priemonių, nacionalinių arba Sąjungos paramos priemonių lėšas.
5. Jei parama skiriama kaip bendra suma, valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi Sąjungos taisyklių ir reikalavimų, susijusių su panašiais veiksmais, kuriems taikomos kitų rūšių intervencinės priemonės. Ši dalis netaikoma Reglamento (ES) [BNR] 25 straipsnyje nurodytai bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai pagal iniciatyvą LEADER.
6. Taikydamos šios rūšies intervencines priemones valstybės narės neremia bendradarbiavimo, kuriame dalyvauja tik mokslinių tyrimų įstaigos.
7. Jei bendradarbiavimas susijęs su ūkio paveldėjimu, valstybės narės gali skirti paramą tik ūkininkams, sulaukusiems nacionalinės teisės aktuose nustatyto pensinio amžiaus.
8. Valstybės narės paramą teikia ne ilgiau kaip septynerius metus, išskyrus paramą kolektyvinei aplinkosaugos ir klimato srities veiklai tinkamai pagrįstais atvejais, kai siekiama šio reglamento 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų.

72 straipsnis
Keitimasis žiniomis ir informavimas

1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti keitimosi žemės ūkio, miškininkystės ir kaimo verslo sričių žiniomis ir informavimo paramą.

2. Taikydamos šios rūšies intervencines priemones valstybės narės gali apmokėti kiekvieno susijusio veiksmo, kuris padeda siekti 6 straipsnyje nurodytų konkrečių tikslų ir kuriuo skatinama diegti inovacijas, užtikrinti prieigą prie mokymo ir konsultacijų, keistis žiniomis bei informacija ir jas platinti, išlaidas.
3. Valstybių narių skiriama parama turi būti ne didesnė kaip 75 % tinkamų finansuoti išlaidų.
Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, tais atvejais, kai kuriamos ūkių konsultavimo paslaugos, valstybės narės gali skirti paramą kaip fiksuotąją sumą, kuri neturi viršyti 200 000 EUR.
4. Nukrypdamos nuo 3 dalies, atokiausiuose regionuose ir kitais tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės, siekdamos šio reglamento 6 straipsnyje nurodytų konkrečių tikslų, gali taikyti didesnę normą arba skirti didesnę sumą, nei nustatyta toje dalyje.
5. Jei parama skiriama ūkių konsultavimo paslaugų kūrimui, valstybės narės užtikrina, kad paramos teikimo laikas būtų ribotos trukmės.
6. Valstybės narės užtikrina, kad veiksmai, remiami taikant šios rūšies intervencines priemones, būtų grindžiami ŽŪŽIS aprašu, pateiktu BŽŪP strateginiame plane pagal 102 straipsnio a dalies i punktą, ir su juo derėtų.

2 SKIRSNIS

KELIOMS INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠIMS BENDRI ELEMENTAI

73 straipsnis Veiksmų atranka

1. BŽŪP strateginio plano vadovaujančioji institucija arba kitos paskirtosios tarpinės institucijos, pasikonsultavusios su 111 straipsnyje nurodytu Stebėsenos komitetu, nustato atrankos kriterijus, taikomus intervencinėms priemonėms, susijusioms su šiomis intervencinių priemonių rūšimis: investicijomis, jaunųjų ūkininkų įsisteigimu ir kaimo verslo kūrimu, bendradarbiavimu, keitimusi žiniomis ir informavimu. Atrankos kriterijais siekiama užtikrinti vienodas sąlygas pareiškėjams, geresnį finansinių išteklių naudojimą ir tikslingesnę paramos taikymą pagal intervencinių priemonių paskirtį.
Valstybės narės gali nuspręsti atrankos kriterijų netaikyti investicijų intervencinėms priemonėms, kurios aiškiai skirtos aplinkosaugos reikmėms arba kurios susijusios su atkūrimo veikla.
2. 1 dalyje nurodyta vadovaujančiosios institucijos atsakomybė nedaro poveikio vietos veiklos grupių užduotims, nurodytoms Reglamento (ES) [BNR] 27 straipsnyje.
3. 1 dalis netaikoma, jei parama teikiama kaip finansinės priemonės.
4. Atrankos kriterijų galima nenustatyti veiksams, kurie pagal programą „Horizontas 2020“ arba programą „Europos horizontas“ pažymėti pažangumo ženklu arba atrinkti pagal priemonę „Life +“, jei tokie veiksmai dera su BŽŪP strateginiu planu.
5. Veiksmai neatrenkami, kad jiems būtų teikiama parama, jeigu iki paraiškos skirti finansavimą pagal BŽŪP strateginį planą pateikimo vadovaujančiajai institucijai jie buvo fiziškai baigti arba visiškai įgyvendinti, neatsižvelgiant į tai, ar atlikti visi su jais susiję mokėjimai.

74 straipsnis
Bendrosios finansinių priemonių taisyklės

1. Jeigu su šiame skyriuje nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis susijusi parama skiriama kaip Reglamento (ES) [BNR] 52 straipsnyje nurodytos finansinės priemonės, tai vartojamos Reglamento (ES) [BNR] 2 straipsnyje apibrėžtos sąvokos „finansinė priemonė“, „finansinis produktas“, „galutinis gavėjas“, „kontroliuojantysis fondas“, „specialusis fondas“, „svertas poveikis“, „dauginamasis koeficientas“, „valdymo išlaidos“ bei „valdymo mokesčiai“ ir taikomos to reglamento V antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio nuostatos.

Be to, taikomos 2–5 dalių nuostatos.

2. Jeigu su šiame skyriuje nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis susijusi parama skiriama kaip Reglamento (ES) [BNR] 52 straipsnyje nurodytos finansinės priemonės, valstybės narės laikosi tolesnėse dalyse nustatytų reikalavimų.
3. Pagal Reglamento (ES) [BNR] 52 straipsnio 2 dalį ir nukrypstant nuo šio reglamento 62 straipsnio 2 dalies, apyvartinis kapitalas (pats vienas arba kaip veiksmo dalis) gali būti laikomas tinkamomis finansuoti išlaidomis.

SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priskirtos veiklos atveju apyvartinis kapitalas gali būti laikomas tinkamomis finansuoti išlaidomis, kai bendrasis subsidijos ekvivalentas neviršija 200 000 EUR per bet kurį trejų fiskalinių metų laikotarpį, nedarant poveikio kitoms šiame reglamente nustatytoms paramos normoms.

4. Jeigu veiksmui skiriamas kelių rūšių paramos – finansinių priemonių ir dotacijų – derinys, didžiausia taikytina paramos norma taikoma veiksmui skirtai kompleksinei paramai, o valstybės narės deklaruotos bendros tinkamos finansuoti išlaidos neturi viršyti 100 % veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų.
5. Finansinės priemonės tinkamos finansuoti išlaidos yra visa BŽŪP strateginio plano įnašų suma, sumokėta finansinei priemonei arba garantijų atveju atidėta, kaip susitarta garantijų sutartyse, pagal finansinę priemonę tinkamumo finansuoti laikotarpiu, jei ta suma atitinka:

- (a) mokėjimus galutiniams gavėjams arba jų naudai paskolų ir investicijų į nuosavą kapitalą bei kvaziniuosavą kapitalą atveju;
- (b) atidėtus išteklius, kaip susitarta garantijų sutartyse, dar nesumokėtus arba jau sulaukusius mokėjimo termino, siekiant apmokėti galimus nuostolius pagal garantiją, apskaičiuotus pagal dauginamąjį koeficientą, apimančį daug pagrindinių išmokėtų naujų paskolų ar investicijas į galutinių gavėjų nuosavą ar kvaziniuosavą kapitalą;
- (c) mokėjimus galutiniams gavėjams arba jų naudai, jei finansinės priemonės derinamos su kitu Sąjungos įnašu įgyvendinant vieną finansinės priemonės veiksmą pagal Reglamento (ES) [BNR] 52 straipsnio 5 dalį;
- (d) valdymo mokesčių mokėjimus ir valdymo išlaidų, kurias patyrė finansinę priemonę įgyvendinantys subjektai, atlyginimą.

Šios dalies b punkte minimas dauginamasis koeficientas apskaičiuojamas remiantis apdairiu *ex ante* rizikos vertinimu ir dėl jo susitariama atitinkamoje finansavimo sutartyje. Dauginamasis koeficientas gali būti peržiūrėtas, jei tai būtina dėl vėliau pasikeitusių rinkos sąlygų. Tokia peržiūra neturi atgalinio poveikio.

Šios dalies d punkte minimi valdymo mokesčiai grindžiami veiklos rezultatais. Jei kontroliuojantįjį fondą ir (arba) specialiuosius fondus valdantys subjektai pagal Reglamento (ES) [BNR] 53 straipsnio 3 dalį atrenkami tiesiogiai skiriant sutartį, tiems subjektams sumokėtų valdymo išlaidų ir mokesčių sumai, kuri gali būti deklaruota kaip tinkamos finansuoti išlaidos, taikoma [ne didesnė kaip 5 %] visos BŽŪP strateginio plano įnašų, sumokėtų galutiniams gavėjams kaip paskolos ir investicijos į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą arba atidėtų, kaip susitarta garantijų sutartyse, sumos viršutinė riba.

Ta riba netaikoma, jei finansines priemones įgyvendinantys subjektai atrenkami konkurso būdu pagal taikytiną teisę ir konkursu nustatoma, kad valdymo išlaidos ir mokesčiai turi būti didesni.

Jei administravimo mokesčiai arba jų dalis renkami iš galutinių gavėjų, jie nedeklaruojami kaip tinkamos finansuoti išlaidos.

75 straipsnis

EŽŪFKP lėšų, skiriamų per „InvestEU“ fondą arba derinamų su „InvestEU“ fondo lėšomis, naudojimas

1. Pagal Reglamento (ES) [BNR] 10 straipsnį ir šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus valstybės narės BŽŪP strateginiame plane gali nurodyti sumą, kuri bus skirta per „InvestEU“ fondą. Suma, skiriama per „InvestEU“ fondą, turi neviršyti 5 % viso EŽŪFKP asignavimo, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. BŽŪP strateginiame plane turi būti išdėstyti „InvestEU“ biudžeto garantijų naudojimo motyvai.

Be pirmoje pastraipoje nurodytų asignavimų valstybės narės gali perkelti dalį 112 straipsnyje numatytos techninės paramos į „InvestEU“, kurią atitinkamas „InvestEU“ pagalbos centras naudos [„InvestEU“ reglamento] [9] straipsnyje minimame susitarime dėl įnašo nurodytai veiklai.

2. 107 straipsnyje nurodytuose prašymuose iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą gali būti nurodomi tik būsimų metų ištekliai.

2026 ir 2027 metų ištekliai neturi būti naudojami 1 dalyje nurodytiems asignavimams.

3. 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta suma naudojama ES garantijos dalies atidėjiniams valstybės narės skyriuje suformuoti.
4. Jei [„InvestEU“ reglamento] [9] straipsnyje nustatytas susitarimas dėl įnašo, susijęs su 1 dalyje nurodyta ir partnerystės sutartyje skirta suma, nesudaromas iki 2021 m. gruodžio 31 d., valstybė narė, siekdama atitinkamą sumą panaudoti, pagal 107 straipsnį pateikia prašymą iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą.

Susitarimas dėl įnašo, susijęs su 1 dalyje nurodyta ir prašyme iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą skirta suma, sudaromas tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas BŽŪP planas.

5. Jei susitarimas dėl garantijos, kaip nustatyta [„InvestEU“ reglamento] [9] straipsnyje, nebuvo sudarytas per devynis mėnesius nuo susitarimo dėl įnašo patvirtinimo, atitinkamos sumos, sumokėtos į bendrą atidėjinių fondą kaip atidėjiniai, perkeliama atgal į BŽŪP strateginį planą, o valstybė narė pateikia atitinkamą prašymą iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą.

6. Jei susitarimas dėl garantijos, kaip nustatyta [„InvestEU“ reglamento] [9] straipsnyje, nebuvo visapusiškai įgyvendintas per ketverius metus nuo susitarimo dėl garantijos pasirašymo, valstybė narė gali prašyti, kad susitarime dėl garantijos numatytoms sumoms, neapimančioms pagrindinių paskolų ar kitų rizikingų priemonių, būtų taikoma 5 dalis.
7. Ištekliai, gauti iš sumų, skirtų įnašui į „InvestEU“ ir suteiktų pasinaudojus biudžeto garantijomis, arba su jomis susiję ištekliai pateikiami valstybei narei ir panaudojami grąžintinosios paramos formoms pagal BŽŪP strateginį planą.

76 straipsnis

Išmokų apskaičiavimo tinkamumas ir tikslumas

Kai parama skiriama remiantis papildomomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis pagal 65, 66 ir 67 straipsnius, valstybės narės užtikrina, kad atitinkami skaičiavimai būtų tinkami bei tikslūs ir atlikti iš anksto, taikant teisingą, sąžiningą ir patikrinamą apskaičiavimo metodą. Tuo tikslu įstaiga, kuri yra funkciškai nepriklausoma nuo institucijų, atsakingų už BŽŪP plano įgyvendinimą, ir turinti tinkamos ekspertinės patirties, atlieka skaičiavimus arba patvirtina skaičiavimų tinkamumą ir tikslumą.

77 straipsnis

Supaprastintas išlaidų apmokėjimas

1. Nedarant poveikio 65, 66, 67 ir 69 straipsniams, pagal šį skyrių teikiamos paramos formos gali būti:
  - (a) paramos gavėjo faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas;
  - (b) pagal vieneto įkainius;
  - (c) pagal fiksuotąsias sumas;
  - (d) teikdamos finansavimą taikant fiksuotąją normą;
2. 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytų formų dotacijų sumos nustatomos vienu iš šių būdų:
  - (a) sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, pagrįstu:
    - i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu; arba
    - ii) patikrintais ankstesniais atskirų paramos gavėjų duomenimis; arba
    - iii) įprasta atskirų paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;
  - (b) biudžeto projektais;
  - (c) vadovaujantis taisyklėmis, kurios Sąjungos politikos srityse įgyvendinant panašaus pobūdžio veiksmą taikomos vieneto įkainiams, fiksuotosioms sumoms ir fiksuotosioms normoms;
  - (d) vadovaujantis taisyklėmis, kurios pagal vien tik valstybės narės finansuojamas dotacijų programas įgyvendinant panašaus pobūdžio veiksmą taikomos vieneto įkainiams, fiksuotosioms sumoms ir fiksuotosioms normoms.

78 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai priimti papildomus reikalavimus, susijusius su kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšimis

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas reikalavimais, papildančiais šiame skyriuje nustatytus reikalavimus, susijusius su paramos skyrimo toliau nurodytoms kaimo plėtros intervencinėms priemonėms, sąlygomis:

- (a) 65 straipsnyje nurodyti valdymo įsipareigojimai;
- (b) 68 dalyje nurodytos investicijos;
- (c) 71 dalyje nurodytas bendradarbiavimas.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS FINANSINĖS NUOSTATOS

79 straipsnis EŽŪGF ir EŽŪFKP išlaidos

1. EŽŪGF finansuoja intervencinių priemonių rūšis, kurios susijusios su:
  - (a) 14 straipsnyje nustatytais tiesioginėmis išmokomis;
  - (b) III antraštinės dalies III skyriuje nustatytais sektorinėmis intervencinėmis priemonėmis.
2. EŽŪFKP finansuoja III antraštinės dalies IV skyriuje nurodytas intervencinių priemonių rūšis.

80 straipsnis Išlaidų tinkamumas finansuoti

1. Išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪGF ir EŽŪFKP įnašo lėšomis nuo kitų metų po metų, kuriais Komisija patvirtino BŽŪP strateginį planą, sausio 1 d.
2. Išlaidos, kurios tampa tinkamomis finansuoti dėl BŽŪP strateginio plano pakeitimo, laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis nuo pakeitimo prašymo pateikimo Komisijai dienos.

Nukrypstant nuo 73 straipsnio 5 dalies ir pirmos pastraipos, tais atvejais, kai dėl gaivalinių nelaimių, katastrofinių įvykių, nepalankių klimato reiškinių ar didelio ir staigaus valstybės narės arba regiono socialinių ir ekonominių sąlygų pokyčio yra taikomos nepaprastosios priemonės, BŽŪP strateginiame plane gali būti numatyta, kad dėl plano pakeitimų EŽŪFKP lėšomis finansuotinos išlaidos tampa tinkamomis finansuoti nuo įvykio pradžios datos.

3. Išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis, jei paramos gavėjas jas patyrė ir už jas sumokėta iki [2029 m.] gruodžio 31 d. Be to, išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis tik tuo atveju, jei mokėjimo agentūra faktiškai išmokėjo atitinkamos pagalbos lėšas iki [2029 m.] gruodžio 31 d.

81 straipsnis Finansiniai asignavimai tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms

1. Nedarant poveikio Reglamento (ES) [HZR] 15 straipsnio taikymui, tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms mokėtina bendra suma, kuri pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyrių gali būti skirta valstybėje narėje kalendoriniais metais, neturi viršyti IV priede nurodyto tos valstybės narės finansinio asignavimo.

Nedarant poveikio Reglamento (ES) [HZR] 15 straipsnio taikymui, didžiausia suma, kuri valstybėje narėje gali būti skirta kalendoriniais metais pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnį, prieš taikant šio reglamento 15 straipsnį, neturi viršyti VI priede nurodyto tos valstybės narės finansinio asignavimo.

86 straipsnio 5 dalies taikymo tikslais, pirmoje pastraipoje minimas valstybės narės finansinis asignavimas, iš kurio atskaitytos VI priede nurodytos sumos ir kurio lėšos neperkeltos pagal 15 straipsnį, nurodomas VII priede.

2. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami IV ir VII prieduose nurodyti valstybių narių asignavimai, siekiant atsižvelgti į pokyčius, susijusius su bendra didžiausia tiesioginių išmokų suma, kuri gali būti skirta, įskaitant 15 ir 90 straipsniuose nurodytus perkėlimus, 82 straipsnio 5 dalyje nurodytus finansinių asignavimų perkėlimus ir 82 straipsnio 6 dalyje nurodytus atskaitymus įvairių rūšių intervencinėms priemonėms finansuoti kituose sektoriuose.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, pritaikant VII priedą neatsižvelgiama į lėšų perkėlimą pagal 15 straipsnį.

3. 88 straipsnyje nurodyta intervencinės priemonės preliminarinių finansinių asignavimų suma, kuri konkrečiais kalendoriniais metais valstybėje narėje turi būti skirta 14 straipsnyje nurodytoms tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms, IV priede nurodytą tos valstybės narės asignavimą gali viršyti numatoma išmokų sumažinimo pagal BŽŪP strateginį planą suma, nurodyta 100 straipsnio 2 dalies d straipsnyje.

82 straipsnis

Finansiniai asignavimai tam tikroms sektorinėms intervencinėms priemonėms

1. Sąjungos finansinė pagalba vyno sektoriaus intervencinėms priemonėms valstybėms narėms skiriama V priede nustatyta tvarka.
2. Sąjungos finansinė pagalba bitininkystės sektoriaus intervencinėms priemonėms valstybėms narėms skiriama VIII priede nustatyta tvarka.
3. Vokietijai skiriama Sąjungos finansinė pagalba apynių sektoriaus intervencinėms priemonėms turi būti 2 188 000 EUR per metus.
4. Sąjungos finansinė pagalba alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriaus intervencinėms priemonėms paskirstoma taip:
  - (a) 10 666 000 EUR per metus Graikijai,
  - (b) 554 000 EUR per metus Prancūzijai ir
  - (c) 34 590 000 EUR per metus Italijai.
5. Atitinkamos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nuspręsti perkelti visus 3 ir 4 dalyje nurodytus finansinius asignavimus į savo asignavimus tiesioginėms išmokoms. Šis sprendimas negali būti peržiūrimas.

Valstybių narių finansiniai asignavimai, perkelti į asignavimus tiesioginėms išmokoms, negali būti naudojami 3 ir 4 dalyse nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms.
6. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nuspręsti iki 3 % IV priede numatytų valstybių narių asignavimų tiesioginėms išmokoms, atskaičius iš jų VI priede nurodytas medvilnei skirtas sumas, panaudoti III antraštinės dalies III skyriaus 7 skirsnyje nurodytoms intervencinėms priemonėms kituose sektoriuose.
7. 2023 m. valstybės narės gali peržiūrėti 6 dalyje nurodytus savo sprendimus, kai pagal 107 straipsnį teiks prašymą iš dalies pakeisti savo BŽŪP strateginius planus.
8. Patvirtintame BŽŪP strateginiame plane nurodytos sumos, kurios gautos taikant 6 ir 7 dalis, atitinkamoms valstybėms narėms turi būti privalomos.

83 straipsnis

Finansiniai asignavimai kaimo plėtros intervencinėms priemonėms

1. Bendra Sąjungos paramos šiame reglamente numatytoms kaimo plėtros intervencinėms priemonėms suma laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. yra 78 811 mln. EUR dabartinėmis kainomis pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą³⁸.
2. 0,25 % 1 dalyje nurodytų išteklių skiriama Komisijos iniciatyva teikiamos techninės paramos veiklai, kuri nurodyta Reglamento (ES) [HzR] 7 straipsnyje, įskaitant šio reglamento 113 straipsnio 2 dalyje nurodytą Europos bendros žemės ūkio politikos tinklą ir šio reglamento 114 straipsnyje nurodytą Europos inovacijų partnerystę žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, finansuoti. Ta veikla gali būti susijusi su ankstesniais ir vėlesniais BŽŪP strateginio plano laikotarpiais.
3. 1 dalyje minimų sumų metinis paskirstymas pagal valstybes nares, atskaičius 2 dalyje nurodytą sumą, nurodomas IX priede.
4. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IX priedas, siekiant peržiūrėti metinį paskirstymą pagal valstybes nares, kad būtų atsižvelgta į atitinkamus pokyčius, įskaitant 15 ir 90 straipsniuose nurodytus perkėlimus, atlikti techniniai koregavimai nekeičiant bendrų asignavimų arba atsižvelgta į visus kitus pokyčius, numatytus teisės akte po šio reglamento priėmimo.

84 straipsnis

EŽŪFKP įnašas

Komisijos įgyvendinimo aktu, kuriuo pagal 106 straipsnio 6 dalį patvirtinamas BŽŪP strateginis planas, nustatomas didžiausias tam planui finansuoti skirtas EŽŪFKP įnašas. EŽŪFKP įnašas apskaičiuojamas remiantis tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma.

85 straipsnis

EŽŪFKP įnašo normos

1. BŽŪP strateginiuose planuose nustatoma bendra EŽŪFKP įnašo norma, taikoma visoms intervencinėms priemonėms.
2. Didžiausia EŽŪFKP įnašo norma turi būti:
  - (a) 70 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 229/2013;
  - (b) 70 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų kituose mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
  - (c) 65 % tinkamų finansuoti išlaidų, kurioms apmokėti pagal 66 straipsnį gali būti skiriamos išmokos;
  - (d) 43 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų kituose regionuose.

---

³⁸ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa; Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, COM(2018)322 *final*.

Mažiausia EŽŪFKP įnašo norma turi būti 20 %.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, didžiausia EŽŪFKP įnašo norma turi būti:
  - (a) 80 % šio reglamento 65 straipsnyje nurodytiems valdymo įsipareigojimams, pagal šio reglamento 67 straipsnį skiriamoms išmokoms, šio reglamento 68 straipsnyje nurodytoms negamybinėms investicijoms, paramai Europos inovacijų partnerystei pagal šio reglamento 71 straipsnį ir Reglamento (ES) [BNR] 25 straipsnyje nurodytai bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai pagal iniciatyvą LEADER;
  - (b) 100 % veiksams, finansuojamiems iš lėšų, perkeltų į EŽŪFKP pagal šio reglamento 15 ir 90 straipsnius.

86 straipsnis

Mažiausi ir didžiausi finansiniai asignavimai

1. Bent 5 % BŽŪP strateginiam planui skirto bendro EŽŪFKP įnašo, nurodyto IX priede, rezervuojama Reglamento (ES) [BNR] 25 straipsnyje nurodytai bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai pagal iniciatyvą LEADER.
2. Bent 30 % BŽŪP strateginiam planui skirto bendro EŽŪFKP įnašo, nurodyto IX priede, rezervuojama intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama šio reglamento 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų, išskyrus 66 straipsniu grindžiamas intervencines priemones.

Pirma pastraipa netaikoma atokiausiems regionams.

3. Ne daugiau kaip 4 % BŽŪP strateginiam planui skirto bendro EŽŪFKP įnašo, nurodyto IX priede, gali būti naudojama valstybių narių iniciatyva teikiamos techninės paramos veiksams, nurodytiems 112 straipsnyje, finansuoti.

EŽŪFKP įnašas gali būti padidintas iki 6 % BŽŪP strateginiams planams, pagal kuriuos kaimo plėtrai skirta bendra Sąjungos paramos suma neviršija 90 mln. EUR.

Techninė parama gali būti atlyginama kaip finansavimas taikant fiksuotąją normą pagal Reglamento (ES/Euratomas .../...[naujo Finansinio reglamento] 125 straipsnio 1 dalies e punktą, laikantis tarpinių išmokų skyrimo tvarkos pagal Reglamento (ES) [HZR] 30 straipsnį. Ši fiksuotoji norma atitinka bendros deklaruotų išlaidų sumos dalį procentais, nustatytą BŽŪP strateginiame plane techninei paramai.

4. Kiekvienai valstybei narei X priede nurodyta mažiausia suma rezervuojama 6 straipsnio 1 dalies g punkte nurodyto tikslo „pritraukti jaunuosius ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai kaimo vietovėse“ įgyvendinimui. Remiantis stiprybėmis, silpnybėmis, galimybėmis ir grėsmėmis (SSGG) pagrįsta padėties analize bei poreikių, į kuriuos būtina atsižvelgti, nustatymu, ta suma naudojama šių rūšių intervencinėms priemonėms:

- (a) 27 straipsnyje nustatyta papildomai pajamų paramai jaunesiems ūkininkams;
- (b) jaunųjų ūkininkų įsisteigimui, kaip nurodyta 69 straipsnyje.

5. Preliminarūs finansiniai asignavimai, skirti susietosios pajamų paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 1 poskirsnyje, neturi viršyti 10 % VII priede nurodytų sumų.

Nukrypdomos nuo pirmos pastraipos, valstybės narės, kurios pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 53 straipsnio 4 dalį savanoriškai susietajai paramai panaudojo daugiau

kaip 13 % savo metinės nacionalinės viršutinės ribos, nustatytos to reglamento II priede, gali nuspręsti susietajai pajamų paramai panaudoti daugiau kaip 10 % VII priede nurodytos sumos. Gautas procentinis dydis neturi viršyti procentinio dydžio, kurį Komisija patvirtino savanoriškai susietajai paramai už 2018 paraiškų teikimo metus.

Ankstesnėje pastraipoje nurodytas procentinis dydis gali būti padidintas ne daugiau kaip 2 %, jei suma, atitinkanti procentinį dydį, viršijantį 10 %, skiriama paramai baltymingiems augalams pagal III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 1 poskirsnį.

Patvirtintame BŽŪP strateginiame plane nurodyta suma, kuri gauta taikant pirmą ir antrą pastraipas, yra privaloma.

6. Nedarant poveikio Reglamento (ES) [HzR] 15 straipsnio taikymui, didžiausia suma, kuri valstybėje narėje gali būti skirta kalendoriniais metais pagal III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 1 poskirsnį, prieš taikant šio reglamento 15 straipsnį, neturi viršyti pagal 6 dalį BŽŪP plane nustatytų sumų.
7. Savo BŽŪP strateginiuose planuose valstybės narės gali nuspręsti panaudoti tam tikrą dalį EŽŪFKP asignavimo paramai pritraukti ir integruotiesiems strateginiams gamtos projektams, kaip apibrėžta [LIFE reglamente], plačiau taikyti, taip pat finansuoti veiksmus, susijusius su tarpvalstybiniu žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje dirbančių asmenų judumu mokymosi tikslais pagal [„Erasmus“ reglamentą], daugiausia dėmesio skiriant jauniems ūkininkams.

87 straipsnis

Klimato srities išlaidų stebėjimas

1. Remdamasi valstybių narių pateikta informacija Komisija įvertina politikos indėlį į klimato kaitos srities tikslų vykdymą, naudodama paprastą bendrą metodiką.
2. Indėlis į tikslinio išlaidų rodiklio vykdymą vertinamas taikant specialiuosius korekcinius koeficientus, kurie nustatomi pagal tai, ar paramos indėlis į klimato kaitos srities tikslų vykdymą yra didelis ar vidutinis. Šie korekciniai koeficientai yra:
  - (a) 40 % – išlaidoms, susijusioms su bazine pajamų parama tvarumui didinti ir papildoma pajamų parama, kaip nurodyta III antraštinės dalies II skyriaus II skirsnio 2 ir 3 poskirsiuose;
  - (b) 100 % – išlaidoms, susijusioms su klimatui ir aplinkai naudingomis sistemomis, kaip nurodyta III antraštinės dalies II skyriaus II skirsnio 4 poskirsnyje;
  - (c) 100 % – išlaidoms, susijusioms su 86 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytomis intervencinėmis priemonėmis;
  - (d) 40 % – išlaidoms, susijusioms su 66 straipsnyje nurodytomis gamtinėmis ar kitokiomis vietovei būdingomis kliūtimis.

88 straipsnis

Preliminarūs finansiniai asignavimai

1. Savo BŽŪP strateginiuose planuose valstybės narės nustato kiekvienai intervencinei priemonei skirtą preliminarų finansinį asignavimą. Kiekvienai intervencinei priemonei nustatytos planuojamos vieneto sumos (nepritaikius 89 straipsnyje

nurodytos pokyčio normos) ir planuojamų produktų sandauga turi būti lygi šiam preliminariam finansiniam asignavimui.

2. Jei intervencinei priemonei numatytos skirtingos vieneto sumos, planuojamų vieneto sumų (nepritaikius 89 straipsnyje nurodytos pokyčio normos) ir atitinkamų planuojamų produktų sandaugų suma turi būti lygi 1 dalyje nurodytam preliminariam finansiniam asignavimui.

89 straipsnis
Vieneto sumos pokytis

1. Nedarydamos poveikio 15 straipsnio taikymui, valstybės narės nustato didžiausią paramos vieneto sumą arba pokyčio normą kiekvienai intervencinei priemonei, kuri priskirta šioms intervencinių priemonių rūšims:
  - (a) atsietosios tiesioginės išmokos ir susiję pajamų parama, kaip nurodyta III antraštinės dalies II skyriuje;
  - (b) 65 straipsnyje nurodytos išmokos už valdymo įsipareigojimus;
  - (c) 66 ir 67 straipsnyje nurodytos išmokos už gamtines ar kitokias vietai būdingas kliūtis.

Pokyčio norma yra procentinis dydis, kuriuo faktinė vidutinė arba pastovioji vieneto suma gali viršyti planuojamą vidutinę ar pastoviąją vieneto sumą, nurodytą BŽŪP strateginiame plane.

Kiekvienos tiesioginių išmokų intervencinės priemonės faktinė vidutinė arba pastovioji vieneto suma jokių būdu neturi būti mažesnė už planuojamą vieneto sumą, išskyrus atvejus, kai gauti produktai viršija BŽŪP strateginiame plane nustatytus planuojamus produktus.

Jeigu intervencinei priemonei nustatytos skirtingos vieneto sumos, ši pastraipa taikoma kiekvienai tos intervencinės priemonės pastoviajai ar vidutinei vieneto sumai.

2. Taikant šį straipsnį, faktinė vidutinė arba pastovioji vieneto suma apskaičiuojama padalijant metines apmokėtas išlaidas iš atitinkamų gautų kiekvienos intervencinės priemonės produktų.

90 straipsnis
Tiesioginėms išmokoms skirtų asignavimų ir EŽŪFKP asignavimų lankstumas

1. Savo BŽŪP strateginio plano pasiūlyme, nurodytame 106 straipsnio 1 dalyje, valstybės narės gali nuspręsti:
  - (a) ne daugiau kaip 15 % IV priede nurodyto tiesioginėms išmokoms skirto valstybės narės asignavimo, atskaičius VI priede nurodytas 2021–2026 kalendorinių metų medvilnei skirtas išmokas, perkelti į valstybės narės 2022–2027 finansinių metų EŽŪFKP asignavimą arba
  - (b) ne daugiau kaip 15 % valstybės narės 2022–2027 finansinių metų EŽŪFKP asignavimo perkelti į IV priede nurodytą 2021–2026 kalendorinių metų tiesioginėms išmokoms skirtą valstybės narės asignavimą.

Pirmoje pastraipoje nurodyta į EŽŪFKP asignavimą perkeltina valstybės narės tiesioginėms išmokoms skirto asignavimo dalis procentais gali būti padidinta

- (a) ne daugiau kaip 15 procentinių punktų, jei atitinkamai padidintas lėšas valstybės narės naudoja EŽŪFKP finansuojamoms intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų, nurodytų 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose;
  - (b) ne daugiau kaip 2 procentiniais punktais, jei atitinkamai padidintas lėšas valstybės narės naudoja laikydamosi 86 straipsnio 4 dalies b punkto.
2. 1 dalyje nurodytuose sprendimuose nustatomas 1 dalyje nurodytas procentinis dydis, kuris kiekvienais kalendoriniais metais gali skirtis.
  3. 2023 m. valstybės narės gali peržiūrėti 1 dalyje nurodytus savo sprendimus, kai pagal 107 straipsnį teiks prašymą iš dalies pakeisti savo BŽŪP strateginius planus.

V ANTRAŠTINĖ DALIS BŽŪP STRATEGINIS PLANAS

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

91 straipsnis BŽŪP strateginiai planai

Valstybės narės pagal šį reglamentą parengia BŽŪP strateginius planus, kad įgyvendintų EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamą Sąjungos paramą 6 straipsnyje nurodytiems konkretiems tikslams pasiekti.

Remiantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodyta SSGG analize ir 96 straipsnyje nurodytu poreikių vertinimu valstybė narė BŽŪP strateginiuose planuose išdėsto 97 straipsnyje minima interencijos strategiją, kurioje nurodomos kiekybinės siektinos reikšmės ir tarpinės reikšmės, būtinos 6 straipsnyje nurodytiems konkretiems tikslams pasiekti. Siektinos reikšmės nustatomos naudojant I priede pateiktus bendruosius rezultato rodiklius.

Toms siektinoms reikšmėms pasiekti valstybės narės pateikia intervencines priemones, grindžiamas III antraštinėje dalyje nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis.

Kiekvienas BŽŪP strateginis planas apima laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.

92 straipsnis Platesnio užmojo veikla siekiant su aplinka ir klimatu susijusių tikslų

1. Valstybės narės, remdamosi savo BŽŪP strateginiais planais ir, visų pirma, 97 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytais intervencijos strategijos elementais, siekia didesnio bendro indėlio į 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų įgyvendinimą, palyginti su bendru indėliu siekiant Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 110 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nustatyto tikslo naudojant EŽŪGF ir EŽŪFKP paramą 2014–2020 m. laikotarpiu.
2. Remdamosi turima informacija valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose paaiškina, kaip ketina siekti 1 dalyje nurodyto didesnio bendro indėlio. Tas paaiškinimas grindžiamas atitinkama informacija, pavyzdžiui, elementais, nurodytais 95 straipsnio 1 dalies a–f punktuose ir 95 straipsnio 2 dalies b punkte.

93 straipsnis BŽŪP strateginio plano struktūra

Kiekviena valstybė narė parengia bendrą BŽŪP strateginį planą visai savo teritorijai.

Jei BŽŪP strateginio plano elementai nustatomi regiono lygmeniu, valstybė narė užtikrina jų darną ir derėjimą su BŽŪP strateginio plano elementais, kurie nustatyti nacionaliniu lygmeniu.

94 straipsnis
Procedūriniai reikalavimai

1. Valstybės narės rengia savo BŽŪP strateginius planus taikydamos skaidrias procedūras ir remdamosi savo institucine ir teisine sistema.
2. Už BŽŪP strateginio plano rengimą atsakinga valstybės narės įstaiga užtikrina, kad už aplinkos ir klimato sritis atsakingos kompetentingos institucijos veiksmingai dalyvautų rengiant su aplinka ir klimatu susijusias plano nuostatas.
3. Kiekviena valstybė narė užmezga partnerystę su kompetentingomis regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis. Partnerystėje dalyvauja bent šie partneriai:
  - (a) atitinkamos valdžios institucijos;
  - (b) ekonominiai ir socialiniai partneriai;
  - (c) atitinkamos įstaigos, atstovaujančios pilietinei visuomenei, ir įstaigos, atsakingos už socialinės įtraukties, pagrindinių teisių, lyčių lygybės ir nediskriminavimo skatinimą.Valstybės narės įtraukia tuos partnerius į BŽŪP strateginių planų rengimą.
4. Valstybės narės ir Komisija bendradarbiaudamos užtikrina veiksmingą BŽŪP strateginių planų koordinavimą, atsižvelgdamos į proporcingumo ir pasidalijamojo valdymo principus.

II SKYRIUS

BŽŪP STRATEGINIO PLANO TURINYS

95 straipsnis
BŽŪP strateginių planų turinys

1. Kiekvieną BŽŪP strateginį planą sudaro šie skirsniai:
  - (a) poreikių vertinimas;
  - (b) intervencijos strategija;
  - (c) kelioms intervencinėms priemonėms bendrų elementų aprašas;
  - (d) strategijoje nurodytų tiesioginių išmokų, sektoriinių ir kaimo plėtros intervencinių priemonių apibūdinimas;
  - (e) siektinų reikšmių ir finansiniai planai;
  - (f) valdymo ir koordinavimo sistemos aprašas;
  - (g) BŽŪP modernizuoti būtinų elementų aprašas;
  - (h) su paprastinimu ir mažesne administracine našta galutiniams paramos gavėjams susijusių elementų apibūdinimas.
2. Kiekvienas BŽŪP strateginis planas turi turėti šiuos priedus:
  - (a) I priedą „*Ex-ante*“ vertinimas ir strateginis poveikio aplinkai vertinimas (SPAV)“;
  - (b) II priedą „SSGG analizė“;
  - (c) III priedą „Konsultacijos su partneriais“;
  - (d) IV priedą „Specialioji išmoka už medvilnę“;

- (e) V priedą „Papildomas nacionalinis finansavimas pagal BŽŪP strateginį planą“.
3. Išsamios taisyklės dėl BŽŪP strateginių planų skirsnių ir priedų, nurodytų 1 ir 2 dalyse, turinio nustatytos 96–103 straipsniuose.

96 straipsnis
Poreikių vertinimas

95 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytame poreikių vertinime:

- (a) pateikiama 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos SSGG analizės santrauka;
- (b) nurodomi su kiekvienu 6 straipsnyje minimu konkrečiu tikslu susiję poreikiai, remiantis faktine informacija, surinkta atlikus SSGG analizę. Apibūdinami visi poreikiai, nepriklausomai nuo to, ar jie bus tenkinami įgyvendinant BŽŪP strateginį planą;
- (c) įvertinami su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytu konkrečiu tikslu „remti perspektyvias ūkių pajamas ir atsparumą“ susiję rizikos valdymo poreikiai;
- (d) jei būtina, pateikiama pažeidžiamų geografinių vietovių, pavyzdžiui, atokiausių regionų, specialiųjų poreikių analizė;
- (e) nustatomi ir surikiuojami prioritetiniai poreikiai, taip pat deramai pagrindžiamos pasirinktys ir, jei būtina, nurodoma, kodėl kai kurie nustatyti poreikiai į BŽŪP strateginį planą neįtraukti arba įtraukti tik iš dalies.

Vertinant konkrečius su aplinka ir klimatu susijusius tikslus, nurodytus 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose, atsižvelgiama į nacionalinius aplinkosaugos ir klimato planus, parengtus pagal XI priede nurodytus teisės aktus.

Šiam vertinimui atlikti valstybės narės naudoja naujausius ir patikimiausius duomenis.

97 straipsnis
Intervencijos strategija

1. 95 straipsnio 1 dalies b punkte minimoje intervencijos strategijoje pateikiama ši su kiekvienu 6 straipsnio 1 dalyje nurodytu ir į BŽŪP strateginį planą įrašytu konkrečiu tikslu susijusi informacija:
- (a) visų atitinkamų bendrų rezultato rodiklių ir, atitinkamais atvejais, BŽŪP strateginiame plane nustatytų rezultato rodiklių siektinos reikšmės ir susijusios tarpinės reikšmės. Šios siektinos reikšmės turi būti pagrindžiamos, remiantis 96 straipsnyje nurodytu poreikių vertinimu. Su 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytais konkrečiais tikslais susijusios siektinos reikšmės nustatomos remiantis šio straipsnio 2 dalies a ir b punktuose pateikto paaiškinimo elementais;
  - (b) intervencinės priemonės, grindžiamos III antraštinėje dalyje nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis, išskyrus tos antraštinės dalies 2 skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnyje nustatytą specialiąją išmoką už medvilnę, rengiamos konkrečioje vietovėje susidariusiai padėčiai taisyti ir turi būti pagrįstos svariais intervencinių priemonių taikymo argumentais, 125 straipsnyje nurodytu *ex-ante* vertinimu, 103 straipsnio 2 dalyje nurodyta SSGG analize ir 96 straipsnyje nurodytu poreikių vertinimu;

- (c) elementai, rodantys, kaip intervencinės priemonės padeda siekti siektinų reikšmių, kaip jos tarpusavyje dera ir atitinka viena kitą;
- (d) elementai, rodantys, kad finansinių išteklių skyrimas BŽŪP strateginiame plane nustatytoms intervencinėms priemonėms yra pagrįstas ir tinkamas, kad būtų pasiektos nustatytos siektinos reikšmės, taip pat dera su 100 straipsnyje nurodytu finansiniu planu.

2. Intervencijos strategijoje taip pat nurodomi šie elementai, rodantys strategijos nuoseklumą ir su 6 straipsnio 1 dalyje nurodytais konkrečiais tikslais susijusių intervencinių priemonių papildomumą:

- (a) su aplinka ir klimatu susijusių BŽŪP strateginio plano struktūrinių elementų apžvalga, kurioje apibūdinamas paramos sąlygų sistemos ir įvairių intervencinių priemonių, kuriomis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytų konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų, papildomumas ir pagrindinės sąlygos, taip pat 92 straipsnyje nurodyto didesnio bendro indėlio siekimo metodas;
- (b) paaiškinimas, kaip su aplinka ir klimatu susiję BŽŪP strateginio plano struktūriniai elementai turėtų padėti siekti jau patvirtintų ilgalaikių nacionalinių siektinų reikšmių, nurodytų XI priede išvardytuose teisės aktuose arba pagal tuos teisės aktus nustatytų;
- (c) su 6 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytu konkrečiu tikslu „pritraukti jaunuosius ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai“ susijusi BŽŪP strateginiame plane nustatytų intervencinių priemonių ir specialiųjų sąlygų, pavyzdžiui, nustatytų 22 straipsnio 4 dalyje, 27 straipsnyje, 69 straipsnyje ir 71 straipsnio 7 dalyje, apžvalga. Pateikdamos su 27 ir 69 straipsniuose nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis susijusį finansinį planą valstybės narės, visų pirma, remiasi 86 straipsnio 5 dalimi. Apžvalgoje taip pat paaiškinama sąsaja su nacionalinėmis priemonėmis, siekiant didesnio šios srities Sąjungos ir nacionalinių veiksmų nuoseklumo;
- (d) su atskirais sektoriais susijusių intervencinių priemonių, įskaitant III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnyje nurodytą susietąją pajamų paramą ir III antraštinės dalies III skyriuje nurodytas sektorines intervencines priemones, apžvalga, kurioje išdėstomos sprendimo taikyti intervencines priemones konkreitiems sektoriams priežastys, pateikiamas kiekvienam sektoriui taikytinų intervencinių priemonių sąrašas, nurodomas jų papildomumas ir galimos papildomos siektinos reikšmės, susijusios su intervencinėmis priemonėmis, kurios grindžiamos III antraštinės dalies III skyriuje nurodytomis sektorinėmis intervencinėmis priemonėmis;
- (e) paaiškinimas, kurios intervencinės priemonės padės užtikrinti nuoseklų ir integruotą rizikos valdymo metodą;
- (f) nacionalinių ir regioninių intervencinių priemonių sąsajos bei finansinių asignavimų paskirstymo pagal intervencines priemones ir fondus apibūdinimas.

98 straipsnis

Kelioms intervencinėms priemonėms bendri elementai

95 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą kelioms intervencinėms priemonėms bendrų elementų aprašą sudaro:

- (a) pagal 4 straipsnio 1 dalį pateiktos valstybių narių apibrėžtys, taip pat 16 straipsnyje numatyti būtiniausi reikalavimai, taikomi intervencinėms priemonėms, kurias įgyvendinant skiriamos atsietosios tiesioginės išmokos;
- (b) paramos sąlygų sistemos aprašas, kurį sudaro:
  - i) kiekvienam III priede nurodytam GAAB standartui – Sąjungos standarto įgyvendinimo metodo aprašas, kurį sudaro šie elementai: informacijos apie ūkiuose taikomą praktiką santrauka, teritorinė taikymo sritis, atitinkamų ūkininkų tipas ir indėlio į pagrindinį praktikos tikslą pagrindimas;
  - ii) bendro indėlio į 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytus konkrečius su aplinka ir klimatu susijusius tikslus aprašas;
- (c) 83 straipsnio 2 dalyje, 86 straipsnio 3 dalyje ir 112 straipsnyje nurodytos techninės paramos ir 113 straipsnyje nurodyto BŽŪP tinklo naudojimo aprašas;
- (d) kita informacija apie įgyvendinimą, pavyzdžiui:
  - i) trumpas teisių į išmokas vertės apskaičiavimo ir rezervo naudojimo aprašas, jei būtina;
  - ii) sumažinus tiesiogines išmokas numatomų gauti lėšų, nurodytų 15 straipsnyje, naudojimas;
  - iii) EŽŪFKP ir kitų Sąjungos fondų, veikiančių kaimo vietovėse, veiklos koordinavimo, veiklos sričių atskyrimo ir papildomumo apžvalga.

99 straipsnis
Intervencinės priemonės

Kiekvienos intervencinės priemonės, nurodytos 95 straipsnio 1 dalies d punkte minimoje strategijoje, apraše pateikiama ši informacija:

- (a) intervencinių priemonių rūšis, kuriai ta priemonė priskirta;
- (b) teritorinė taikymo sritis;
- (c) pasirinktas tos intervencinės priemonės modelis arba jos taikymo reikalavimai, kuriais užtikrinama, kad būtų veiksmingai siekiama 6 straipsnio 1 dalyje nurodyto (-ų) konkretaus (-čių) tikslo (-ų). Aplinkosaugos ir klimato intervencinių priemonių atveju iš sąsajos su paramos sąlygų sistemos reikalavimais turi būti aišku, kad praktika nesidubliuoja;
- (d) tinkamumo finansuoti sąlygos;
- (e) kiekvienos intervencinės priemonės, kuri grindžiama šio reglamento II priede nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis, atveju – jos atitikties susijusioms PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo nuostatoms, nurodytoms šios reglamento 10 straipsnyje ir šio reglamento II priede, aprašas, o kiekvienos intervencinės priemonės, kuri nėra grindžiama šio reglamento II priede nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis, atveju – nuoroda į tai, ar ji atitinka susijusias PPO sutarties dėl žemės ūkio 6.5 straipsnio ar 2 priedo nuostatas, o jei atitinka – atitikties aprašas;
- (f) planuojami gauti metiniai intervencinės priemonės produktai ir, jei būtina, jų suskirstymas pagal pastoviąją arba vidutinę paramos vieneto sumą;

- (g) planuojama metinė paramos vieneto suma, jos pagrindimas ir pagrįstas didžiausias tos vieneto sumos pokytis, nurodytas šio reglamento 89 straipsnyje. Jei yra, taip pat pateikiama ši informacija:
- i) paramos forma ir norma;
  - ii) paramos vieneto sumos apskaičiavimas ir to apskaičiavimo patvirtinimas, kaip nurodyta 76 straipsnyje;
  - iii) skirtingos pastoviosios paramos vieneto sumos, numatytos tai intervencinei priemonei, visų pirma, 18 straipsnio 2 dalyje apibrėžtoms teritorijų grupėms;
  - iv) ar valstybės narės nusprendė pagal 18 straipsnio 2 dalį nustatyti skirtingas bazinės pajamų paramos už hektarą sumas kiekvienai teritorijų grupei;
- (h) intervencinei priemonei pagal 88 straipsnį skirtas metinis finansinis asignavimas. Jei būtina, atskirai nurodomos dotacijoms numatytos sumos ir finansinėms priemonėms numatytos sumos;
- (i) nuoroda į tai, ar intervencinė priemonė nėra priskirta SESV 42 straipsnio taikymo sričiai ir dėl jos turi būti atliekamas valstybės pagalbos vertinimas.

100 straipsnis

Siektinų reikšmių planai ir finansiniai planai

1. 95 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą siektinų reikšmių planą sudaro apibendrinamoji lentelė, kurioje pateikiamos 97 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos siektinos reikšmės, išskirstytos į metines tarpines reikšmes.
2. 95 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą finansinį planą sudaro 99 straipsnio f ir h punktus atitinkančios lentelės, kuriose pateikiama ši informacija:
  - (a) valstybės narės asignavimai tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms, kaip nurodyta 81 straipsnio 1 dalyje, sektorinėms intervencinėms priemonėms vyno sektoriuje, kaip nurodyta 82 straipsnio 1 dalyje, bitininkystės sektoriui, kaip nurodyta 82 straipsnio 2 dalyje, ir kaimo plėtros intervencinėms priemonėms, kaip nurodyta 83 straipsnio 3 dalyje;
  - (b) sumos, pagal 90 straipsnį perkeltos iš tiesioginių išmokų intervencinių priemonių į kaimo plėtros intervencines priemones (ir atvirkščiai), ir iš valstybių narių asignavimų tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms atskaitytos sumos, siekiant pagal 82 straipsnio 7 dalį finansuoti III antraštinės dalies III skyriaus VII skirsnyje nurodytas intervencines priemones kituose sektoriuose;
  - (c) valstybių narių asignavimai sektorinėms intervencinėms priemonėms alyvuogių aliejaus sektoriuje, kaip nurodyta 82 straipsnio 4 dalyje, ir apynių sektoriuje, kaip nurodyta 82 straipsnio 3 dalyje, o jei šių rūšių intervencinės priemonės netaikomos, – sprendimas pagal 82 straipsnio 5 dalį įtraukti atitinkamus asignavimus į valstybės narės asignavimą tiesioginėms išmokoms;
  - (d) remiantis preliminariais finansiniais asignavimais pagal intervencinių priemonių rūšį ir intervencines priemones suskirstyti valstybių narių asignavimai tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms po lėšų perkėlimo pagal b ir c punktus; nurodomi planuojami gauti produktai, vidutinė arba pastovioji vieneto suma ir 89 straipsnyje nurodytas didžiausias pokytis. Kai

taikytina, atliekant suskirstymą taip pat nurodoma teisių į išmokas rezervo suma.

Nurodoma sumažinus išmokas numatomų gauti lėšų bendra suma.

Atsižvelgiant į sumažinus išmokas numatomų gauti lėšų, nurodytų 15 straipsnyje ir 81 straipsnio 3 dalyje, naudojimą, šie preliminarūs finansiniai asignavimai, su jais susiję planuojami gauti produktai ir atitinkamos vidutinės vieneto sumos arba pastoviosios vieneto sumos nustatomi iki išmokų sumažinimo;

- (e) pagal intervencines priemones suskirstyti asignavimai III antraštinės dalies III skyriaus VII skirsnyje nurodytoms sektorinėms intervencinėms priemonėms; nurodomi planuojami gauti produktai ir vidutinė vieneto suma;
- (f) pagal intervencinių priemonių rūšį ir intervencines priemones suskirstyti valstybių narių asignavimai kaimo plėtrai, pagal b punktą perkėlus lėšas į tiesiogines išmokas ir iš jų; nurodomos bendros laikotarpio sumos ir taikytina EŽŪFKP įnašo norma pagal intervencinę priemonę ir, jei taikytina, regiono tipą. Jei perkeliama lėšos iš tiesioginių išmokų, nurodoma intervencinė (-s) priemonė (-s) arba intervencinės priemonės dalis, kurioms finansuoti naudojamos perkeliama lėšos. Be to, šioje lentelėje nurodomi kiekvienos intervencinės priemonės planuojami gauti produktai ir vidutinės arba pastoviosios vieneto sumos, taip pat, jei taikytina, atskirai nurodomos dotacijoms numatytos sumos ir finansinėms priemonėms numatytos sumos. Techninės paramos sumos taip pat nurodomos;
- (g) intervencinės priemonės, padėsiančios užtikrinti, kad būtų įvykdyti 86 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl minimalaus lėšų naudojimo.

Šioje dalyje nurodyti elementai nustatomi kiekvienais metais.

101 straipsnis

Valdymo ir koordinavimo sistemos

95 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytų valdymo ir koordinavimo sistemų apraše nurodoma:

- (a) visos Reglamento (ES) [HzR] II antraštinės dalies II skyriuje nurodytos valdymo įstaigos;
- (b) Reglamente (ES) [HzR] nenurodytos deleguotosios ir tarpinės institucijos ir jų funkcijos;
- (c) informacija apie Reglamento (ES) [HzR] IV antraštinėje dalyje nurodytas kontrolės sistemas ir nuobaudas, įskaitant:
  - i) Reglamento (ES) [HzR] IV antraštinės dalies II skyriuje nurodytą integruotą administravimo ir kontrolės sistemą;
  - ii) Reglamento (ES) [HzR] IV antraštinės dalies IV skyriuje nurodytą kontrolės ir nuobaudų sistemą, susijusią su paramos sąlygų sistemos taikymu;
  - iii) už patikrinimus atsakingas kompetentingas kontrolės įstaigas;
- (d) stebėsenos ir ataskaitų teikimo struktūros aprašas.

102 straipsnis
Modernizavimas

95 straipsnio 1 dalies g punkte minimame BŽŪP modernizuoti būtinų elementų apraše nurodomi BŽŪP strateginio plano elementai, galintys padėti modernizuoti žemės ūkio sektorių ir BŽŪP, visų pirma:

- (a) apžvelgiama, kaip BŽŪP strateginis planas padės siekti 5 straipsnio antroje pastraipoje nustatyto kompleksinio bendrojo tikslo, susijusio su žinių kaupimu ir keitimusi jomis, inovacijų diegimu, skaitmeninimo gerinimu ir praktiniu jų taikymu, visų pirma:
  - i) apibūdinama organizacinė ŽŪŽIS, kurios veikimas grindžiamas žinių srautais tarp asmenų, organizacijų ir institucijų, naudojančių ir kuriančių žemės ūkiui ir susijusiems sektoriams skirtas žinias, ir tokią veiklą vykdančių organizacijų visuma, struktūra;
  - ii) apibūdinama, kaip 13 straipsnyje nurodytos konsultavimo paslaugos, mokslinių tyrimų ir BŽŪP tinklai bendrai veiks pagal ŽŪŽIS ir kaip bus teikiamos konsultavimo ir inovacijų rėmimo paslaugos;
- (b) apibūdinama žemės ūkio sektoriui ir kaimo vietovėms skirtų skaitmeninių technologijų plėtojimo ir jų naudojimo BŽŪP strateginiame plane nustatytų intervencinių priemonių veiksmingumui ir efektyvumui didinti strategija.

103 straipsnis
Priedai

1. 95 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano I priede trumpai apibūdinami pagrindiniai 125 straipsnyje nurodyto *ex-ante* vertinimo ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/42/EB³⁹ nurodyto strateginio poveikio aplinkai vertinimo (SPAV) rezultatai, tai, kaip į juos atsižvelgta (arba paaiškinama, kodėl į juos neatsižvelgta), ir pateikiama nuoroda į išsamią *ex-ante* vertinimo ataskaitą ir SPAV ataskaitą.
2. 95 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano II priede pateikiama SSGG pagrįsta esamos padėties srityje, kuriai taikomas BŽŪP strateginis planas, analizė.

SSGG analizė yra grindžiama esama padėtimi vietovėje, kuriai taikomas BŽŪP strateginis planas, ir, atsižvelgiant į kiekvieną 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą konkretų tikslą, joje pateikiamas išsamus bendras esamos padėties vietovėje, kuriai taikomas BŽŪP strateginis planas, aprašas, grindžiamas bendrais konteksto rodikliais ir kita kiekybine ir kokybine naujausia informacija, pavyzdžiui, tyrimais, ankstesnių vertinimų ataskaitomis, sektorių analize ir gerosios jau įgytos patirties pavyzdžiais.

Be to, atsižvelgiant į kiekvieną 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 dalyje minimą bendrąjį ir konkretų tikslą, tame apraše visų pirma nurodomos:

- (a) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos stiprybės;

---

³⁹ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

- (b) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos silpnybės;
- (c) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos galimybės;
- (d) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos grėsmės;
- (e) kai taikytina, teritorinių aspektų analizė, nurodant teritorijas, kuriose bus taikomos intervencinės priemonės;
- (f) kai taikytina, su sektoriais susijusių aspektų analizė, visų pirma, tų sektorių, kuriems taikomos specialiosios intervencinės priemonės ir (arba) sektorių programos.

SSGG analizėje aptariant 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytus konkrečius tikslus, remiamasi pagal XI priede nurodytus teisės aktus parengtais nacionaliniais planais.

SSGG analizėje aptariant 6 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytą konkretų tikslą pritraukti jaunuosius ūkininkus pateikiama trumpa duomenų apie galimybes naudotis žeme, žemės nuosavybės judumą ir žemės restruktūrizavimą, galimybę gauti finansavimą ir kreditus, taip pat galimybę įgyti žinių ir gauti konsultacijų analizė.

SSGG analizėje aptariant 5 straipsnio antroje pastraipoje nustatytą bendrąjį kompleksinį tikslą, susijusį su žinių kaupimu ir keitimusi jomis, inovacijų diegimu, skaitmeninimo gerinimu ir praktiniu jų taikymu, taip pat pateikiama atitinkama informacija apie ŽŪŽIS veikimą ir susijusias struktūras.

3. 95 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano III priede pateikiami konsultacijų su partneriais rezultatai ir trumpai apibūdinama, kaip atliktos konsultacijos.
4. 95 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano IV priede trumpai apibūdinama specialioji išmoka už medvilnę ir jos papildomumas su BŽŪP strateginiame plane nustatytais kitomis intervencinėmis priemonėmis.
5. 95 straipsnio 2 dalies e punkte nurodyto BŽŪP strateginio plano V priedo elementai:
  - (a) trumpas papildomo nacionalinio finansavimo, kuris teikiamas pagal BŽŪP strateginį planą, įskaitant kiekvienai priemonei skiriamas sumas ir nuorodą į atitiktį šio reglamento reikalavimams, aprašas;
  - (b) papildomumo su BŽŪP strateginiame plane nustatytais intervencinėmis priemonėmis paaiškinimas ir
  - (c) nuoroda į tai, ar papildomas nacionalinis finansavimas nėra priskirtas SESV 42 straipsnio taikymo sričiai ir dėl jo turi būti atliekamas valstybės pagalbos vertinimas.

104 straipsnis

Su BŽŪP strateginio plano turiniu susiję deleguotieji įgaliojimai

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos šio skyriaus nuostatos dėl BŽŪP strateginio plano turinio ir jo priedų.

105 straipsnis

Su BŽŪP strateginio plano turiniu susiję įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 96–103 straipsniuose nurodytų elementų pateikimo BŽŪP strateginiuose planuose taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III SKYRIUS

BŽŪP STRATEGINIO PLANO PATVIRTINIMAS IR KEITIMAS

106 straipsnis

BŽŪP strateginio plano patvirtinimas

1. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. pateikia Komisijai pasiūlymą dėl BŽŪP strateginio plano, kuriame pateikiama 95 straipsnyje nurodyta informacija.
2. Komisija įvertina pasiūlytus BŽŪP strateginius planus, atsižvelgdama į planų išsamumą, nuoseklumą ir derėjimą su bendraisiais Sąjungos teisės principais, šiuo reglamentu ir pagal jį priimtomis nuostatomis, taip pat su Horizontaliuoju reglamentu, į jų faktinį indėlį siekiant 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų, poveikį tinkamam vidaus rinkos veikimui ir konkurencijos iškraipymui, paramos gavėjams ir administracijoms tenkančios administracinės naštos dydžiui. Visų pirma, vertinamas BŽŪP strateginio plano strategijos tinkamumas, atitinkami konkretūs tikslai, siektinos reikšmės, intervencinės priemonės ir SSGG analize bei *ex-ante* vertinimu grindžiamas biudžeto išteklių skyrimas konkrečioms BŽŪP strateginio plano tikslams siekti naudojant siūlomą intervencinių priemonių rinkinį.
3. Atsižvelgusi į 2 dalyje nurodyto vertinimo rezultatus, Komisija per tris mėnesius nuo BŽŪP strateginio plano perdavimo dienos gali valstybės narėms pateikti pastabų.
Valstybė narė pateikia Komisijai visą reikiamą papildomą informaciją ir prireikus persvarsto pasiūlytą planą.
4. Komisija patvirtina siūlomą BŽŪP strateginį planą, jei pateikta reikiama informacija ir jei ji įsitikina, kad pakeistas planas dera su bendraisiais Sąjungos teisės principais, šiame reglamente nustatytais reikalavimais, pagal jį priimtomis nuostatomis ir Reglamento (ES) [HzR] nuostatomis.
5. Kiekvienas BŽŪP strateginis planas patvirtinamas ne vėliau kaip po aštuonių mėnesių nuo dienos, kurią atitinkama valstybė narė jį pateikė.

Patvirtinimas netaikomas 101 straipsnio c punkte ir BŽŪP strateginio plano I–IV prieduose, kurie nurodyti 95 straipsnio 2 dalies a–d punktuose, pateiktai informacijai.

Tinkamai pagrįstais atvejais valstybė narė gali paprašyti Komisijos patvirtinti BŽŪP strateginį planą, kuriame nepateikti visi elementai. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė nurodo trūkstamas BŽŪP strateginio plano dalis ir pateikia su visu BŽŪP strateginiu planu susijusias preliminaras siektinas reikšmes ir 100 straipsnyje nurodytus finansinius planus, kad įrodytų bendrą plano nuoseklumą ir darną. Trūkstami BŽŪP strateginio plano elementai pateikiami Komisijai kaip plano pakeitimas pagal 107 straipsnį.

6. Kiekvieną BŽŪP strateginį planą Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo sprendimą, netaikydama 139 straipsnyje nurodytos komiteto procedūros.
7. BŽŪP strateginiai planai teisiškai įsigalioja tik patvirtinti Komisijos.

107 straipsnis
BŽŪP strateginio plano keitimas

1. Valstybės narės gali teikti Komisijai prašymus iš dalies pakeisti savo BŽŪP strateginius planus.
2. Prašymai iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus turi būti tinkamai pagrįsti ir, visų pirma, juose turi būti nurodytas tikėtinas plano pakeitimų poveikis 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų siekimui. Prie jų pridedamas iš dalies pakeistas planas ir, prireikus, atnaujinti priedai.
3. Komisija įvertina pakeitimo derėjimą su šiuo reglamentu ir pagal jį priimtomis nuostatomis, derėjimą su Reglamentu (ES) [HzR] ir jo faktinį indėlį į konkrečių tikslų siekimą.
4. Komisija patvirtina prašomą BŽŪP strateginio plano pakeitimą, jei pateikta reikiama informacija ir jei, Komisijos įsitikinimu, iš dalies pakeistas planas dera su bendraisiais Sąjungos teisės principais, šiame reglamente nustatytais reikalavimais, pagal jį priimtomis nuostatomis ir Reglamentu (ES) [HzR].
5. Komisija gali pateikti pastabas per 30 darbo dienų nuo prašymo iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą pateikimo dienos. Valstybė narė pateikia Komisijai visą reikiamą papildomą informaciją.
6. Prašymas iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą patvirtinamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo dienos, kurią valstybė narė jį pateikė, jeigu į Komisijos pastabas buvo tinkamai atsižvelgta.
7. Prašymas iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą gali būti teikiamas ne dažniau kaip kartą per kalendorinius metus, atsižvelgiant į galimas išimtis, kurias Komisija nustato pagal 109 straipsnį.
8. Kiekvieną BŽŪP strateginio plano pakeitimą Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo aktą, netaikydama 139 straipsnyje nurodytos komiteto procedūros.
9. Nedarant poveikio 80 straipsnio taikymui, BŽŪP strateginių planų pakeitimai teisiškai įsigalioja tik patvirtinti Komisijos.
10. Vien administracinio ar redakcinio pobūdžio taisymai, kurie nedaro poveikio politikos ir intervencinių priemonių įgyvendinimui, nelaikomi pakeitimo prašymu. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokius taisymus.

108 straipsnis
Terminų, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimas

Jeigu šiame skyriuje nustatytas terminas, per kurį Komisija turi imtis veiksmų, tas terminas pradedamas skaičiuoti, kai pateikiama visa informacija, atitinkanti šiame reglamente ir pagal jį priimtose nuostatose nustatytus reikalavimus.

Į šį terminą neįtraukiamas laikotarpis, prasidedantis kitą dieną po dienos, kurią Komisija išsiunčia valstybei narei savo pastabas arba prašymą pateikti patikslintus dokumentus, ir baigiasi, kai valstybė narė pateikia atsakymą Komisijai.

109 straipsnis
Deleguotieji įgaliojimai

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos šio skyriaus nuostatos dėl:

- (a) BŽŪP strateginių planų patvirtinimo procedūrų ir laikotarpių;
- (b) prašymų iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus pateikimo ir patvirtinimo procedūrų ir laikotarpių;
- (c) BŽŪP strateginių planų teikimo programavimo laikotarpiu periodiškumo, taip pat išimtinių atvejų, kuriais neatsižvelgiama į 107 straipsnio 7 dalyje nurodytą didžiausią pakeitimų skaičių, nustatymo.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS KOORDINAVIMAS IR VALDYMAS

110 straipsnis

Vadovaujančioji institucija

1. Valstybės narės paskiria už jų BŽŪP strateginius planus atsakingą vadovaujančiąją instituciją.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyta atitinkama valdymo ir kontrolės sistema, užtikrinanti aiškų vadovaujančiosios institucijos ir kitų įstaigų funkcijų pasiskirstymą ir atskyrimą. Valstybės narės atsako už užtikrinimą, kad sistema veiktų veiksmingai visą BŽŪP strateginio plano galiojimo laikotarpį.

2. Vadovaujančioji institucija atsako už efektyvų, veiksmingą ir tinkamą BŽŪP strateginio plano administravimą ir įgyvendinimą. Ji visų pirma užtikrina, kad:
  - (a) būtų tinkama saugi elektroninė sistema, skirta įrašyti, laikyti, valdyti ir pranešti stebėsenai ir vertinimui reikalingus statistinius duomenis apie planą ir jo įgyvendinimą, ypač duomenis, reikalingus pažangai siekiant nustatytų tikslų ir siektinų reikšmių stebėti;
  - (b) paramos gavėjai ir kitos įstaigos, dalyvaujančios įgyvendinant intervencines priemones:
    - i) būtų informuojami apie išsipareigojimus, atsirandančius dėl skirtos pagalbos, ir taikytų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams;
    - ii) žinotų apie duomenų teikimo vadovaujančiajai institucijai ir produktų bei rezultatų registravimo reikalavimus;
  - (c) atitinkamiems paramos gavėjams, prireikus, elektroninėmis priemonėmis būtų pateikiamas ūkyje taikytinas teisės aktais nustatytų reikalavimų ir būtiniausių geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų sąrašas, sudarytas pagal III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, taip pat aiški ir tiksli susijusi informacija;
  - (d) 125 straipsnyje nurodytas *ex-ante* vertinimas atitiktų vertinimo ir stebėsenos sistemą ir kad jis būtų priimtas ir pateiktas Komisijai;
  - (e) būtų parengtas 126 straipsnyje nurodytas vertinimo planas, tame pačiame straipsnyje nurodytas *ex post* vertinimas būtų atliekamas laikantis tame reglamente nustatytų terminų, būtų užtikrinama tokių vertinimų atitiktis stebėsenos ir vertinimo sistemai, taip pat kad jie būtų pateikti 111 straipsnyje nurodytam Stebėsenos komitetui ir Komisijai;
  - (f) Stebėsenos komitetui būtų pateikta BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo pagal konkrečius jo tikslus ir prioritetus stebėsenai būtina informacija ir dokumentai;
  - (g) būtų parengta metinė rezultatų ataskaita, įskaitant suvestines stebėsenos duomenų lenteles, ir, pasikonsultavus su Stebėsenos komitetu, ji būtų pateikta Komisijai;
  - (h) būtų imtasi veiksmų, kuriais būtų atsižvelgta į Komisijos pastabas dėl metinių rezultatų ataskaitų;

- (i) mokėjimo agentūra, prieš suteikdama leidimą skirti išmokas, gautų visą būtiną informaciją, pirmiausia apie procedūras ir finansuoti atrinktų intervencinių priemonių patikrinimus;
  - (j) EŽŪFKP paramos intervencinėms priemonėms, išskyrus su plotu ir gyvuliais susijusias intervencines priemones, finansuoti gavėjai patvirtintų gavę finansinę paramą, taip pat patvirtintų, kad tinkamai naudoja Sąjungos ženklą, laikydamiesi Komisijos pagal 5 dalį nustatytų taisyklių;
  - (k) BŽŪP strateginis planas būtų viešinamas, be kita ko, pasitelkiant nacionalinį BŽŪP tinklą, – galimi paramos gavėjai, profesinės organizacijos, ekonominiai ir socialiniai partneriai, lyčių lygybę skatinančios įstaigos ir atitinkamos nevyriausybinės organizacijos, įskaitant aplinkosaugos organizacijas, būtų informuojami apie BŽŪP strateginio plano siūlomas galimybes ir prieigos prie BŽŪP strateginio plano finansavimo taisyklės, taip pat paramos gavėjai ir visuomenė būtų informuojami apie Sąjungos paramą, kuri skiriama žemės ūkiui ir kaimo plėtrai pagal BŽŪP strateginį planą.
3. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija gali paskirti vieną ar daugiau tarpinių institucijų, įskaitant vietos valdžios institucijas, regioninės plėtros įstaigas ar nevyriausybinės organizacijas, valdyti ir įgyvendinti BŽŪP strateginiame plane nustatytas intervencines priemones.
4. Jei vadovaujančioji institucija perduoda dalį savo užduočių kitai įstaigai, vadovaujančioji institucija išlieka visiškai atsakinga už tų užduočių efektyvų ir tinkamą valdymą bei įgyvendinimą. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad būtų nustatytos tinkamos nuostatos, kuriomis būtų sudarytos sąlygos kitai įstaigai gauti visus toms užduotims vykdyti reikiamus duomenis ir informaciją.
5. Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas išsamiomis taisyklėmis dėl 2 dalies j ir k punktuose nustatytų informavimo, viešinimo ir matomumo reikalavimų taikymo.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III straipsnis *Stebėsenos komitetas*

1. Prieš pateikdama BŽŪP strateginį planą valstybė narė įsteigia BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo stebėsenos komitetą (toliau – Stebėsenos komitetas).
- Kiekvienas Stebėsenos komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.
- Stebėsenos komitetas posėdžiauja bent kartą metuose ir svarsto visus klausimus, kurie daro poveikį BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių siekimui.
- Stebėsenos komiteto darbo tvarkos taisyklės ir visus duomenis bei informaciją, kuria su Stebėsenos komitetu dalijamasi, valstybė narė skelbia internete.
2. Valstybė narė sprendžia dėl Stebėsenos komiteto sudėties ir užtikrina proporcingą atstovavimą atitinkamoms valdžios institucijoms ir tarpinėms institucijoms, taip pat 94 straipsnio 3 dalyje nurodytų partnerių atstovams.
- Kiekvienam Stebėsenos komiteto nariui suteikiama balsavimo teisė.
- Valstybė narė stebėsenos komiteto narių sąrašą skelbia internete.

Komisijos atstovai dalyvauja Stebėsenos komiteto veikloje patarėjo teisėmis.

3. Stebėsenos komitetas visų pirma svarsto:
  - (a) BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ir tarpinių bei siektinų reikšmių siekimo pažangą;
  - (b) visus klausimus, kurie daro poveikį BŽŪP strateginio įgyvendinimui, ir veiksmus, kurių imtasi tiems klausimams išspręsti;
  - (c) *ex ante* vertinimo elementus, išvardytus Reglamento (ES) [BNR] 52 straipsnio 3 dalyje, ir Reglamento (ES) [BNR] 53 straipsnio 1 dalyje nurodytą strateginį dokumentą;
  - (d) vertinimų pažangą, vertinimų santraukas ir veiksmus, kurių imtasi atsižvelgiant į išvadas;
  - (e) komunikacijos ir matomumo veiksmų įgyvendinimą;
  - (f) administracinių pajėgumų stiprinimą valdžios institucijoms ir paramos gavėjams, kai būtina.
4. Stebėsenos komitetas teikia savo nuomonę dėl:
  - (a) BŽŪP strateginio plano projekto;
  - (b) veiksmų atrankos metodikos ir kriterijų;
  - (c) metinių rezultatų ataskaitų;
  - (d) vertinimo plano ir jo pakeitimų;
  - (e) vadovaujančiosios institucijos pasiūlymų dėl BŽŪP strateginio plano pakeitimų.

112 straipsnis

Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė parama

1. Valstybės narės iniciatyva EŽŪFKP gali remti veiksmus, būtinus paramai pagal BŽŪP strateginį planą veiksmingai administruoti ir įgyvendinti, taip pat 113 straipsnio 1 dalyje nurodytam BŽŪP tinklui sukurti ir valdyti. Šioje dalyje nurodyti veiksmai gali būti susiję su ankstesniais ir vėlesniais BŽŪP strateginio plano laikotarpiais.
2. Pagrindinio fondo institucijos veiksams, įgyvendinamiems pagal Reglamento (ES) [BNR] 25 straipsnio 4, 5 ir 6 dalis, taip pat gali būti skiriama parama.
3. Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė parama nenaudojama tvirtinančiosioms įstaigoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) [HzR] 11 straipsnyje, finansuoti.

113 straipsnis

Europos ir nacionaliniai bendros žemės ūkio politikos tinklai

1. Komisijai patvirtinus BŽŪP strateginį planą, ne vėliau kaip po 12 mėnesių, kiekviena valstybė narė sukuria nacionalinį bendros žemės ūkio politikos tinklą (nacionalinį BŽŪP tinklą), skirtą organizacijų ir administracijų, konsultantų, tyrėjų ir kitų inovacijų sektoriaus subjektų, susijusių su žemės ūkio ir kaimo plėtros sritimi, ryšiams palaikyti nacionaliniu lygmeniu.

2. Sukuriamas Europos bendros žemės ūkio politikos tinklas (Europos BŽŪP tinklas), skirtas nacionalinių tinklų, organizacijų ir administracijų, susijusių su žemės ūkio ir kaimo plėtros sritimi, ryšiams palaikyti Sąjungos lygmeniu.
3. Naudojantis BŽŪP tinklais ryšiai palaikomi siekiant šių tikslų:
  - (a) paskatinti visas suinteresuotąsias šalis aktyviau dalyvauti rengiant ir įgyvendinant BŽŪP strateginius planus;
  - (b) padėti valstybių narių administracijoms įgyvendinti BŽŪP strateginius planus ir pereiti prie veiklos rezultatais grindžiamo įgyvendinimo modelio;
  - (c) sudaryti palankias tarpusavio mokymosi ir visų suinteresuotųjų žemės ūkio ir kaimo plėtros šalių sąveikos sąlygas;
  - (d) skatinti inovacijas ir padėti įtraukti visas suinteresuotąsias šalis į keitimosi žiniomis ir žinių kūrimo procesą;
  - (e) padėti stebėti ir vertinti visų suinteresuotųjų šalių pajėgumus;
  - (f) prisidėti prie BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo rezultatų sklaidos.
4. BŽŪP tinklų užduotys, susijusios su 3 dalyje nurodytų tikslų siekimu, yra šios:
  - (a) rinkti, analizuoti ir skleisti informaciją apie veiksmus, kurie remiami pagal BŽŪP strateginius planus;
  - (b) padėti stiprinti valstybių narių administracijų ir kitų subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant BŽŪP strateginius planus, pajėgumus, įskaitant su stebėsenos ir vertinimo procesais susijusius pajėgumus;
  - (c) rinkti ir skleisti gerosios patirties pavyzdžius;
  - (d) rinkti informaciją, įskaitant statistinius duomenis ir administracinę informaciją, taip pat analizuoti žemės ūkio srities ir kaimo vietovių pokyčius, susijusius su 6 straipsnio 1 dalyje nurodytais konkrečiais tikslais;
  - (e) kurti platformas, organizuoti forumus ir renginius, kurie padėtų suinteresuotosioms šalims lengviau keistis patirtimi ir mokytis vieniems iš kitų, taip pat prireikus vykdyti mainus su trečiųjų valstybių tinklais;
  - (f) rinkti informaciją ir sudaryti palankias sąlygas kurti finansuojamų struktūrų ir projektų, pavyzdžiui, Reglamento (ES) [BNR] 27 straipsnyje nurodytų vietos veiklos grupių, 114 straipsnio 4 dalyje nurodytos Europos inovacijų partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje veiklos grupių, taip pat lygiaverčių struktūrų ir projektų tinklus;
  - (g) remti vietos veiklos grupių arba panašių vietos bendradarbiavimo struktūrų bendradarbiavimo projektus, įskaitant tarpvalstybinį bendradarbiavimą;
  - (h) kurti ryšius su kitomis Sąjungos finansuojamomis strategijomis ar tinklais;
  - (i) padėti toliau plėtoti BŽŪP ir rengtis vėlesniems BŽŪP strateginio plano laikotarpiams;
  - (j) nacionalinių BŽŪP tinklų atveju dalyvauti Europos BŽŪP tinklo veikloje ir prie jos prisidėti.

114 straipsnis

Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje

1. Komisija sukuria Europos inovacijų partnerystę žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP).
2. EIP tikslas yra skatinti inovacijas ir veiksmingiau keistis žiniomis.
3. EIP turi padėti siekti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų.
4. EIP padeda taikyti 13 straipsnio 2 punkte nurodytą ŽŪŽIS, susiedama politikos kryptis ir priemonės inovacijoms paspartinti. Visų pirma ji:
  - (a) kuria pridėtinę vertę geriau susiedama mokslinius tyrimus ir ūkininkavimo praktiką ir skatindama platesnį turimų inovacinių priemonių naudojimą;
  - (b) susieja inovacijų subjektus ir projektus;
  - (c) skatina greitesnį ir platesnį inovacinių sprendimų įgyvendinimą praktikoje, ir
  - (d) informuoja mokslininkų bendruomenę apie ūkininkavimo praktikai reikalingus mokslinius tyrimus.

EIP veiklos grupės yra sudedamoji EIP dalis. Jos parengia planą, kaip rengti, bandyti, pritaikyti ar įgyvendinti inovacinius projektus vadovaujantis sąveikiuoju inovacijų modeliu, kuris pasižymi šiais pagrindiniais principais:

- (a) inovacinių sprendimų rengimas, daugiausia dėmesio skiriant ūkininkų ar miškininkų reikmėms, taip pat sąveikos stiprinimas tiekimo grandinėje, kai tai naudinga,
- (b) papildomų žinių turinčių partnerių (pavyzdžiui, ūkininkų, konsultantų, tyrėjų, įmonių ar nevyriausybinių organizacijų) sutelkimas į tikslinį junginį, kuris geriausiai tinka projekto tikslams pasiekti, ir
- (c) bendras sprendimų priėmimas ir bendras kūrimas visais projekto etapais.

Numatomos inovacijos gali būti grindžiamos ne tik nauja, bet ir tradicine praktika, taikoma naujomis geografinėmis arba aplinkosauginėmis aplinkybėmis.

Veiklos grupės skleidžia informaciją apie savo planus ir savo projektų rezultatus, visų pirma per BŽŪP tinklus.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS STEBĖSENA, ATASKAITŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

I SKYRIUS VEIKLOS PERŽIŪROS PLANAS

115 straipsnis

Veiklos peržiūros plano rengimas

1. Valstybė narė parengia veiklos peržiūros planą, kuriuo remiantis teikiamos ataskaitos, stebimi ir vertinami BŽŪP strateginio plano rezultatai to plano įgyvendinimo etapu.
2. Veiklos peržiūros plane pateikiama ši informacija:
  - (a) bendrieji konteksto, produkto, rezultato ir poveikio rodikliai, įskaitant nurodytuosius 7 straipsnyje, kuriais remiantis bus atliekama stebėseną, vertinimas ir rengiamos metinės rezultatų ataskaitos;
  - (b) siektinos reikšmės ir metinės tarpinės reikšmės, naudojant rezultato rodiklius susietos su atitinkamais konkrečiais tikslais;
  - (c) duomenų rinkimas, saugojimas ir perdavimas;
  - (d) reguliariai teikiamos veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo ataskaitos;
  - (e) mechanizmai, kuriuos naudojant atlyginama už gerus veiklos rezultatus ir imamasi priemonių prastiems veiklos rezultatams pagerinti;
  - (f) *ex-ante*, tarpinis ir *ex post* vertinimai, taip pat visi kiti vertinimai, susiję su BŽŪP strateginiu planu.
3. Veiklos peržiūros plane nurodoma:
  - (a) BŽŪP strateginių planų turinys;
  - (b) Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 numatytos rinkos priemonės ir kitos intervencinės priemonės.

116 straipsnis

Veiklos peržiūros plano tikslai

Veiklos peržiūros planu siekiama:

- (a) įvertinti BŽŪP poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę;
- (b) nustatyti su 6 straipsnyje nurodytais konkrečiais tikslais susijusias tarpines ir siektinas reikšmes;
- (c) stebėti, kaip siekiama BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų siektinų reikšmių;
- (d) įvertinti BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų intervencinių priemonių poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą ir darną;
- (e) remti su stebėseną ir vertinimu susijusį bendrą mokymosi procesą.

117 straipsnis
Elektroninė informacinė sistema

Valstybės narės sukuria elektroninę informacinę sistemą, kurioje registruoja ir saugo svarbiausią stebėsenai ir vertinimui būtiną informaciją apie BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą, visų pirma apie kiekvieną finansuoti atrinktą intervencinę priemonę ir įgyvendintas intervencines priemones, įskaitant informaciją apie kiekvieną paramos gavėją ir veiksmą.

118 straipsnis
Informacijos teikimas

Paramos pagal BŽŪP strateginiame plane nustatytas intervencines priemones gavėjai ir vietos veiklos grupės įsipareigoja vadovaujančiajai institucijai arba kitoms įstaigoms, kurioms suteikti įgaliojimai vadovaujančiosios institucijos vardu vykdyti funkcijas, teikti visą informaciją, reikalingą BŽŪP strateginio plano stebėsenai ir vertinimui.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyti išsamių, visus reikalaujamus elementus apimančių, laiku gaunamų ir patikimų duomenų šaltiniai, kad, naudojant produkto, rezultato ir poveikio rodiklius, būtų galima veiksmingai patikrinti politikos tikslų įgyvendinimo pažangą.

119 straipsnis
Stebėsenos procedūros

Vadovaujančioji institucija ir Stebėsenos komitetas, remdamiesi produkto ir rezultato rodikliais, stebi BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą ir BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių siekimo pažangą.

120 straipsnis
Su veiklos peržiūros planu susiję įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl veiklos peržiūros plano turinio. Tokiuose aktuose pateikiamas konteksto rodiklių sąrašas, kiti tinkamai politikos stebėsenai ir vertinimui reikalingi rodikliai, rodiklių apskaičiavimo metodai ir reikiamos nuostatos, būtinos valstybių narių renkamų duomenų tikslumui ir patikimumui garantuoti. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II SKYRIUS

METINĖS REZULTATŲ ATASKAITOS

121 straipsnis
Metinės rezultatų ataskaitos

1. Iki 2023 m. vasario 15 d., o vėliau kasmet iki vasario 15 d. iki 2030 m. imtinai valstybės narės pateikia Komisijai BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo rezultatų metines ataskaitas už praėjusius finansinius metus. 2023 m. teikiama ataskaita apima 2021 ir 2022 finansinius metus. Dėl III antraštinės dalies II skyriuje nurodytų tiesioginių išmokų ataskaita apima tik 2022 finansinius metus.
2. Paskutinėje metinėje rezultatų ataskaitoje, kuri turi būti pateikta iki 2030 m. vasario 15 d., pateikiama įgyvendinimo laikotarpiu atliktų vertinimų suvestinė.
3. Metinė rezultatų ataskaita laikoma priimtina, jei joje pateikta visa 4, 5 ir 6 dalyse nurodyta informacija. Komisija per 15 darbo dienų nuo metinės rezultatų ataskaitos

gavimo dienos valstybei narei praneša, jei ataskaita yra nepriimtina, o jei to nepadaro, ataskaita laikoma priimtina.

4. Remiantis finansiniais duomenimis, produkto ir rezultato rodikliais ir laikantis 118 straipsnio antros pastraipos, metinėse rezultatų ataskaitose pateikiama pagrindinė kokybinė ir kiekybinė informacija apie BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą. Jose taip pat pateikiama informacija apie gautus produktus, faktines išlaidas, gautus rezultatus, taip pat pasiektų ir atitinkamų siektinų reikšmių skirtumą.

Jei taikomos tokių rūšių intervencinės priemonės, kurios nepriskirtos šio reglamento 89 straipsnio taikymo sričiai, ir jei gauto produkto ir faktinių išlaidų santykis 50 % skiriasi nuo planuojamo gauti metinio produkto ir išlaidų santykio, valstybė narė pateikia tokio nuokrypio pagrindimą.

5. Perduoti duomenys turi būti susiję su pasiektomis iš dalies ir visiškai įgyvendintų intervencinių priemonių rodiklių reikšmėmis. Jie taip pat turi būti susiję su BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ankstesniais finansiniais metais apibūdinimu, visais aspektais, kurie gali padaryti poveikį BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo rezultatams, visų pirma nuokrypomis nuo tarpinių reikšmių, išdėstant priežastis ir, prireikus, apibūdinant taikytas priemones.

6. Pagal 4 dalį teikiant duomenis apie finansines priemones taip pat teikiama informacija apie:

- (a) tinkamas finansuoti išlaidas pagal finansinio produkto rūšį;
- (b) valdymo išlaidų ir mokesčių, deklaruotų kaip tinkamų finansuoti išlaidų, sumą;
- (c) be EŽŪFKP, papildomai sutelktų privačiųjų ir viešųjų išteklių sumą pagal finansinio produkto rūšį;
- (d) palūkanas ir kitą pelną, gautą iš EŽŪFKP paramos finansinėms priemonėms, kaip nurodyta Reglamento (ES) [BNR] [54] straipsnyje, ir EAFRD paramai priskirtinus gražintus išteklius, kaip nurodyta to reglamento 56 straipsnyje.

7. Remdamasi informacija, pateikta metinėse rezultatų ataskaitose, Komisija atlieka metinę veiklos rezultatų peržiūrą ir metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, nurodytą Reglamento (ES) [HzR] [52] straipsnyje.

8. Atlikdama metinę veiklos rezultatų peržiūrą Komisija gali pateikti pastabų dėl metinių rezultatų ataskaitų per vieną mėnesį nuo jų pateikimo. Jei Komisija per tą laikotarpį pastabų nepateikia, ataskaitos laikomos priimtiniomis.

108 straipsnis dėl laikotarpių, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimas taikomas *mutatis mutandis*.

9. Jeigu nustatoma, kad pranešta vieno ar kelių rezultato rodiklių reikšmė daugiau kaip 25 % skiriasi nuo tam tikrų ataskaitinių metų atitinkamos tarpinės reikšmės, Komisija gali paprašyti valstybės narės pagal Reglamento (ES) [HzR] 39 straipsnio 1 dalį pateikti veiksmų planą, kuriame būtų apibūdinti numatyti taisomieji veiksmai ir tikėtinas grafikas.

10. Metinės rezultatų ataskaitos ir piliečiams skirta jų turinio santrauka skelbiamos viešai.

11. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato metinės rezultatų ataskaitos turinio pateikimo taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

122 straipsnis
Metiniai peržiūros posėdžiai

1. Valstybės narės kiekvienais metais su Komisija rengia metinį peržiūros posėdį, kuriam Komisija pirmininkauja viena arba kartu su valstybėmis narėmis; jis rengiamas ne anksčiau kaip praėjus dviem mėnesiams nuo metinės rezultatų ataskaitos pateikimo.
2. Metiniu peržiūros posėdžiu siekiama apsvarstyti kiekvieno plano įgyvendinimo rezultatus, taip pat pažangą, padarytą siekiant nustatytų siektinų reikšmių, visus rezultatams poveikį darančias problemas ir priemones, kurių jau yra arba bus imtasi toms problemoms spręsti.

III SKYRIUS
GERŲ APLINKOSAUGOS IR KLIMATO SRITIES
REZULTATŲ SKATINIMO SISTEMA

123 straipsnis
Paskata už gerus veiklos rezultatus

1. Paskata už gerus veiklos rezultatus valstybėms narėms gali būti taikoma 2026 metais, siekiant atlyginti už gerus rezultatus, pasiektus vykdant su aplinka ir klimatu susijusius tikslus, jei tos valstybės narės įvykdo 124 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąlygą.
2. Paskata už gerus veiklos rezultatus sudaro 5 % 2027 finansiniais metais valstybei narei skiriamos sumos, nurodytos IX priede.

Apskaičiuojant paskatą už gerus veiklos rezultatus neatsižvelgiama į išteklius, kurie pagal 15 ir 90 straipsnius perkelti iš EŽŪGF į EŽŪFKP (ir atvirkščiai).

124 straipsnis
Paskatos už gerus veiklos rezultatus taikymas

1. Remiantis 2026 metų veiklos rezultatų peržiūra, paskata už gerus rezultatus, kuri išskaičiuojama iš valstybės narės asignavimo pagal 123 straipsnio antrą pastraipą, šiai valstybei narei taikoma, jei įgyvendinant jos BŽŪP strateginiame plane nustatytus rezultato rodiklius, susietus su 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nurodytais konkrečiais su aplinka ir klimatu susijusiais tikslais, pasiekta bent 90 % jų 2025 metų tikslinės reikšmės.
2. Komisija per du mėnesius nuo 2026 metų metinės rezultatų ataskaitos gavimo, netaikydama 139 straipsnyje nurodytos komiteto procedūros, priima įgyvendinimo aktą, kad dėl kiekvienos valstybės narės nuspręstų, ar įgyvendinant atitinkamus BŽŪP strateginius planus pasiektos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos tikslinės vertės.
3. Jei 1 dalyje nurodytos tikslinės reikšmės pasiekiamos, Komisija atitinkamoms valstybėms narėms skiria paskatos už gerus veiklos rezultatus sumą, ir ta suma laikoma galutinai paskirta 2027 finansiniams metams, remiantis 2 dalyje nurodytu sprendimu.
4. Jei 1 dalyje nurodytos tikslinės reikšmės nepasiekiamos, 2027 finansinių metų asignavimų, susijusių su atitinkamoms valstybėms narėms skirtos paskatos už gerus veiklos rezultatus suma, Komisija neskiria.

5. Taikydama paskatą už gerus veiklos rezultatus Komisija gali atsižvelgti į *force majeure* atvejus ir dideles socialines ekonomines krizes, dėl kurių gali atsirasti kliūčių atitinkamoms tarpinėms reikšmėms pasiekti.
6. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma išsami tvarka paskatos už gerus veiklos rezultatus taikymo valstybėms narėms nuoseklumui užtikrinti. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKYRIUS BŽŪP STRATEGINIO PLANO VERTINIMAS

125 straipsnis *Ex-ante vertinimai*

1. Valstybės narės atlieka *ex-ante* vertinimus, kad pagerintų kiekvieno BŽŪP strateginio plano rengimo kokybę.
2. Už *ex-ante* vertinimus atsako už BŽŪP strateginio plano parengimą atsakinga institucija.
3. Atliekant *ex-ante* vertinimus vertinama:
  - (a) BŽŪP strateginio plano indėlis siekiant BŽŪP konkrečių tikslų, atsižvelgiant į nacionalinius ir regioninius poreikius, taip pat vystymosi potencialą ir naudingą patirtį, įgytą įgyvendinant BŽŪP ankstesniais programavimo laikotarpiais;
  - (b) siūlomo BŽŪP strateginio plano vidaus nuoseklumas ir jo ryšys su kitomis susijusiomis priemonėmis;
  - (c) biudžeto išteklių skyrimo ir BŽŪP strateginio plano konkrečių tikslų derėjimas;
  - (d) kaip planuojami produktai padės siekti rezultatų;
  - (e) ar kiekybiškai išreikštos tikslinės rezultatų reikšmės gali būti pasiektos praktiškai, atsižvelgiant į numatomą EŽŪGF ir EŽŪFKP fondų paramą;
  - (f) žmogiškųjų išteklių ir administracinių pajėgumų tinkamumas BŽŪP strateginiam planui valdyti;
  - (g) BŽŪP strateginio plano stebėsenai ir vertinimams reikalingų duomenų rinkimo procedūrų tinkamumas;
  - (h) veiklos peržiūros planui pasirinktų tarpinių reikšmių tinkamumas;
  - (i) suplanuotos priemonės paramos gavėjų administracinei naštai mažinti;
  - (j) iš EŽŪFKP lėšų finansuojamų finansinių priemonių naudojimo pagrindimas.
4. Į *ex ante* vertinimą įtraukiami reikalavimai dėl strateginio poveikio aplinkai vertinimo, kaip nustatyta Direktyvoje 2001/42/EB, atsižvelgiant į būtinybę švelninti klimato kaitą.

126 straipsnis *BŽŪP strateginių planų vertinimas įgyvendinimo laikotarpiu ir jam pasibaigus*

1. Valstybės narės atlieka BŽŪP strateginių planų vertinimus, kad pagerintų planų rengimo ir įgyvendinimo kokybę, taip pat įvertintų jų veiksmingumą, efektyvumą,

aktualumą, darnumą, Sąjungos pridėtinę vertę ir poveikį, susijusį su jų indėliu siekiant BŽŪP bendrųjų ir konkrečių tikslų, nurodytų 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 dalyje.

2. Valstybės narės paveda atlikti vertinimus funkciškai nepriklausomiems ekspertams.
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų parengtos vertinimams reikalingų duomenų rengimo ir rinkimo procedūros.
4. Valstybės narės atsako už BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų intervencinių priemonių tinkamumo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytiems konkretiems tikslams siekti vertinimą.
5. Valstybės narės parengia vertinimo planą, kuriame pateikia informacijos apie planuojamą vertinimo veiklą įgyvendinimo laikotarpiu.
6. Valstybės narės pateikia vertinimo planą Stebėsenos komitetui ne vėliau kaip praėjus metams nuo BŽŪP strateginio plano priėmimo.
7. Vadovaujančiajai institucijai pavedama atlikti išsamų BŽŪP strateginio plano vertinimą iki 2031 12 31.
8. Valstybės narės sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su visais vertinimais.

V SKYRIUS

KOMISIJOS ATLIEKAMA VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ

127 straipsnis

Veiklos rezultatų analizė ir vertinimas

1. Komisija parengia daugiametį BŽŪP vertinimo planą, kuris turi būti vykdomas jai prižiūrint.
2. Kad įvertintų EŽŪGF ir EŽŪFKP veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę, Komisija iki trečiųjų metų nuo BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo pradžios atlieka tarpinį vertinimą, atsižvelgdama į I priede nurodytus rodiklius. Komisija gali naudotis visa reikalinga, kuri jau gauta pagal [naujo Finansinio reglamento] [128] straipsnį.
3. Komisija atlieka *ex post* vertinimą, kad įvertintų EŽŪGF ir EŽŪFKP veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę.
4. Remdamasi faktine informacija, pateikta BŽŪP vertinimuose, įskaitant BŽŪP strateginių planų vertinimus, taip pat kitais susijusiais informacijos šaltiniais, Komisija, baigusi tarpinį vertinimą, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pirminę šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant pirmuosius BŽŪP įgyvendinimo rezultatus. Antroji ataskaita, kurioje pateikiama BŽŪP įgyvendinimo rezultatų analizė, pateikiama iki 2031 m. gruodžio 31 d.

128 straipsnis

Pagrindiniais rodikliais grindžiamas ataskaitų teikimas

Laikydamosi [naujo Finansinio reglamento] [38 straipsnio 3 dalies e punkto i papunktyje] nustatyto ataskaitų teikimo reikalavimo, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia tame straipsnyje nurodytą su veiklos rezultatais, kurie matuojami naudojant XII priede pateiktus pagrindinius rodiklius, susijusią informaciją.

129 straipsnis
Bendrosios nuostatos

1. Valstybės narės Komisijai pateikia visą reikiamą informaciją, kad ji galėtų atlikti BŽŪP stebėseną ir vertinimą.
2. Konteksto ir poveikio rodikliams būtini duomenys pirmiausia bus renkami iš patikimų duomenų šaltinių, pavyzdžiui, ūkių apskaitos duomenų tinklo ir Eurostato. Jei šiems rodikliams reikalingų duomenų trūksta arba jie yra neišsamūs, tai trūkstami duomenys renkami pagal Europos statistikos programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009⁴⁰, teisės aktus, kuriais reglamentuojamas ūkių apskaitos duomenų tinklas, arba oficialius susitarimus su kitais duomenų teikėjais, pavyzdžiui, Jungtiniu tyrimų centru ir Europos aplinkos agentūra.
3. Išlaikomi esami administraciniai registrai (pavyzdžiui, IAKS, ŽSIS, gyvūnų ir vynuogynų registrai). IAKS ir ŽSIS toliau tobulinamos, kad labiau atitiktų su statistika susijusias BŽŪP reikmes. Administracinių registrų duomenys kuo labiau naudojami statistiniais tikslais, bendradarbiaujant su valstybių narių statistikos institucijomis ir Eurostatu.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl valstybių narių teiktinos informacijos, atsižvelgdama į poreikį išvengti nereikalingos administracinės naštos, taip pat taisykles dėl duomenų reikmių ir potencialių duomenų šaltinių sinergijos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

---

⁴⁰ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87 2009 3 31, p. 164).

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS KONKURENCIJOS NUOSTATOS

130 straipsnis

Įmonėms taikomos taisyklės

Kai parama pagal šio reglamento III skirsnį skiriama įmonių bendradarbiavimo formoms, ji gali būti skiriama tik tuo atveju, jie bendradarbiavimo formos atitinka konkurencijos taisyklės, taikomas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 206–209 straipsnius.

131 straipsnis

Valstybės pagalba

1. Išskyrus atvejus, kai šioje antraštinėje dalyje numatyta kitaip, paramai pagal šį reglamentą taikomi SESV 107, 108 ir 109 straipsniai.
2. SESV 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi išmokoms, valstybių narių mokamoms pagal šį reglamentą ir jo laikantis, arba šio reglamento 132 straipsnyje nurodytam papildomam nacionaliniam finansavimui, kuriam taikomas SESV 42 straipsnis.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, SESV 107, 108 ir 109 straipsniai taikomi paramai, kurios lėšomis finansuojamas ne tik SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priskirtas veiksmas, išskyrus atvejus, kai apyvartiniam kapitalui skirta parama teikiama taikant finansinę priemonę.

132 straipsnis

Papildomas nacionalinis finansavimas

Valstybių narių mokamos išmokos, susijusios su SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priskirtais veiksmais, kuriomis turi būti papildomai finansuojamos intervencinės priemonės, kurioms bet kuriuo BŽŪP strateginio plano laikotarpio momentu teikiama Sąjungos parama, gali būti skiriamos tik jei atitinka šį reglamentą, yra įtrauktos į BŽŪP strateginių planų V priedą, kaip numatyta 103 straipsnio 5 dalyje, ir jas patvirtino Komisija.

133 straipsnis

Nacionalinės fiskalinės priemonės

SESV 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi nacionalinėms fiskalinėms priemonėms, pagal kurias valstybės narės nusprendžia nesilaikyti bendrųjų apmokestinimo taisyklių, leisdamos ūkininkams taikomą pajamų mokesčio bazę apskaičiuoti atsižvelgiant į daugiametį laikotarpį.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

134 straipsnis

Konkrečioms problemoms spręsti būtinos priemonės

1. Siekiant spręsti konkrečias problemas, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kurie yra būtini ir pateisinami nepaprastosios padėties atvejais. Tokiais įgyvendinimo aktais galima nukrypti nuo šio reglamento nuostatų, tačiau tik tiek ir tokiam laikui, kiek tikrai būtina. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, ir siekiant išspręsti tokias konkrečias problemas, kokios nurodytos 1 dalyje, bei užtikrinti tiesioginių išmokų sistemos tęstinumą išskirtinėmis aplinkybėmis, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, laikydamosi 139 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.
3. Pagal 1 arba 2 dalį patvirtintos priemonės galioja ne ilgiau kaip dvylika mėnesių. Jei pasibaigus šiam laikotarpiui tose dalyse nurodytos konkrečios problemos neišsprendžiamos, Komisija gali pateikti atitinkamų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kad būtų priimtas ilgalaikis sprendimas.
4. Apie kiekvieną pagal 1 arba 2 dalį priimtą priemonę Komisija per dvi darbo dienas nuo jos priėmimo praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

135 straipsnis

Taikymas atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms

1. Tiesioginėms išmokoms, skiriamoms atokiausiuose Sąjungos regionuose pagal Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyrių, taikomi tik šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktai, 4 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktai, III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnis, 16 straipsnis ir IX antraštinė dalis. 4 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktai, III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnis, 16 straipsnis ir IX antraštinė dalis taikomi be jokių įpareigojimų, susijusių su BŽŪP strateginiu planu.
2. Tiesioginėms išmokoms, skiriamoms mažosiose Egėjo jūros salose pagal Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyrių, taikomi tik šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktai, 4 straipsnis, III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnis, III antraštinės dalies II skyriaus 1 ir 2 skirsniai ir IX antraštinė dalis. 4 straipsnis, III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnis, III antraštinės dalies II skyriaus 1 ir 2 skirsniai ir IX antraštinė dalis taikomi be jokių įpareigojimų, susijusių su BŽŪP strateginiu planu.

II SKYRIUS

INFORMACINĖ SISTEMA IR ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

136 straipsnis

Keitimasis informacija ir dokumentais

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, sukuria informacinę sistemą, kuria naudodamasi Komisija galėtų saugiai keistis bendro intereso duomenimis su kiekviena valstybe nare.
2. Komisija užtikrina, kad veiktų tinkama saugi elektroninė sistema, kurioje pagrindinė informacija ir stebėsenos ir vertinimo ataskaitos gali būti registruojamos, saugomos ir tvarkomos.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato 1 dalyje nurodytos sistemos veikimo taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 139 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

137 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga

1. Nedarydamos poveikio Reglamento (ES) [HzR] [96, 97 ir 98] straipsniams, valstybės narės ir Komisija renka asmens duomenis atitinkamų šiuo reglamentu joms nustatytų valdymo, kontrolės, stebėsenos bei vertinimo pareigų, visų pirma nustatytų VI ir VII antraštinėse dalyse tikslais, ir tvarko šiuos duomenis tik tokiu būdu, kuris suderinamas su šiuo tikslu.
2. Tuo atveju, kai asmens duomenys tvarkomi stebėsenos ir vertinimo tikslais pagal VII antraštinę dalį naudojant 136 straipsnyje nurodytą saugią elektroninę sistemą, jie anoniminami ir tvarkomi tik suvestine forma.
3. Asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamente (EB) Nr. 45/2001 ir (ES) Nr. 2016/679 nustatytų taisyklių. Visų pirma, tokie duomenys nesaugomi tokia forma, kurią naudojant duomenų subjektų tapatybę galima nustatyti ilgiau, nei to reikia tikslams, dėl kurių tie duomenys buvo surinkti arba dėl kurių jie toliau tvarkomi, atsižvelgiant į taikytinoje nacionalinėje ir Sąjungos teisės aktuose nustatytus minimalius saugojimo laikotarpius.
4. Valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie tai, kad nacionalinės ir Sąjungos įstaigos gali tvarkyti jų duomenis pagal 1 dalį ir kad šiuo atžvilgiu jie turi duomenų apsaugos teises, įtvirtintas reglamentuose (EB) Nr. 45/2001/EB ir (ES) Nr. 2016/679.

III SKYRIUS

ĮGALIOJIMŲ DELEGAVIMAS IR ĮGYVENDINIMO NUOSTATOS

138 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. Įgaliojimai priimti 4, 7, 12, 15, 23, 28, 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, 104 ir 141 straipsniuose nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4, 7, 12, 15, 23, 28, 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, 104 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 4, 7, 12, 15, 23, 28, 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, 104 ir 141 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

139 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Bendros žemės ūkio politikos komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

140 straipsnis
Panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d. Tačiau jis toliau taikomas veiksams, įgyvendinamiems pagal kaimo plėtros programas, kurias Komisija pagal tą reglamentą patvirtino iki 2021 m. sausio 1 d.

Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnis ir III priedas toliau taikomi vietovių, kurioms būdingos gamtinės ir kitos specifinės kliūtys, nustatymui. Nuorodos į kaimo plėtros programas laikomos nuorodomis į BŽŪP strateginius planus.

2. Reglamentas (ES) Nr. 1307/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Tačiau jis ir toliau taikomas pagalbos paraiškoms, susijusioms su paraiškų teikimo metais, kurie prasideda iki 2021 m. sausio 1 d.

Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 17 ir 19 straipsniai, taip pat to reglamento I priedas, jei svarbus Kroatijai, ir toliau taikomi iki 2021 m. gruodžio 31 d.

141 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Komisijai pagal 138 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas priemonėmis, kuriomis siekiama apsaugoti paramos gavėjų įgytas teises ir teisėtus lūkesčius tiek, kiek būtina, kad būtų pereita nuo reglamentuose (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 prie šiame reglamente nustatytos tvarkos. Tomis pereinamojo laikotarpio taisyklėmis, visų pirma, nustatomos sąlygos, kuriomis Komisijos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 patvirtinta parama gali būti įtraukta į paramą, teikiamą pagal šį reglamentą, įskaitant techninei paramai ir *ex post* vertinimams.

142 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

- 1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA**
  - 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
  - 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
  - 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
  - 1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
  - 1.5. Trukmė ir finansinis poveikis
  - 1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

- 2. VALDYMO PRIEMONĖS**
  - 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
  - 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
  - 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

- 3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS**
  - 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
  - 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
    - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
    - 3.2.2. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
    - 3.2.3. *Trečiųjų šalių įnašai*
  - 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

1. PASIŪLYMO STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo pavadinimas

- a) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas(ES) Nr.1306/2013, pasiūlymas;
- b) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, pasiūlymas;
- c) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egejo jūros saloms, pasiūlymas.

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

8 programų grupė – Žemės ūkio ir jūrų politika pagal 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) 3 išlaidų kategoriją – Gamtos ištekliai ir aplinka

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus⁴¹

esamos priemonės galiojimo pratęsimu

vienos ar daugiau priemonių sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują priemonę

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) tikslais, nustatytais Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 39 straipsnyje, siekiama:

a) didinti žemės ūkio našumą skatinant technikos pažangą bei užtikrinant racionalią žemės ūkio gamybos plėtotę;

b) tokiu būdu užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, be kita ko didinant žemės ūkyje dirbančių asmenų asmenines pajamas;

c) stabilizuoti rinkas;

d) garantuoti pakankamą tiekimą; ir

užtikrinti vartotojams priimtinas tiekiamos produkcijos kainas.

⁴¹ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Tie tikslai yra derinami ir nustatomi atsižvelgiant į 1.4.2 skyriuje nurodytus uždavinius siekiant skirti didesnę dėmesį Komisijos 10 prioritetų 2015–2019 m. laikotarpiu ir JT darnaus vystymosi tikslams, ir siekiant įgyvendinti pirmiau nurodytus pasiūlymus, kuriais siekiama nustatyti paprastesnės, šiuolaikiškesnės ir tvaresnės BŽŪP teisinę sistemą 2021–2027 m. laikotarpiu.

1.4.2. *Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduriama ES žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, yra tarpvalstybinio ir visame pasaulyje būdingo pobūdžio, todėl turi būti sprendžiamos įgyvendinant bendrą ES lygmens politiką. BŽŪP sprendžia tuos uždavinius:

- užtikrindama bendrą rinką ir vienodas sąlygas taikant bendrą pajamų garantijų sistemą, kuria pagrįstas aprūpinimas maistu, ir vengiant galimų konkurencijos iškreipimų;
- didindama ES ūkininkavimo sektoriaus atsparumą, kurio reikia siekiant įveikti globalizacijos iššūkius ir
- siekdama rezultatų pagrindinėse tvarumo problemų srityse (klimato kaitos, vandens naudojimo, oro kokybės, biologinės įvairovės ir pan.) kuriant atitinkamą BŽŪP aplinkosaugos struktūrą.

Kitose srityse tvirtas ES masto matmuo turi būti derinamas su didesniu subsidiarumu. Tokios sritys būtų maisto sauga (pvz. standartų derinimas), kaimo vietovėms išskylančios sunkumai (dideli nedarbo lygio kaimo vietovėse tarp atskirų valstybių narių skirtumai), bloga infrastruktūra ir paslaugų trūkumas kaimo vietovėse, neaktyviai vykdomi moksliniai tyrimai ir inovacijos, taip pat su maisto kokybe, visuomenės sveikata ir mityba susijusios problemos. Jei valstybės narės taiko lankstesnę požiūrį, atitinkami ES lygio veiksmai šalinant šiuos sunkumus tampa veiksmingesni ir efektyvesni.

1.4.3. *Panašios patirties išvados*

Remiantis esamos politikos sistemos įvertinimu, plačiomis konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais ir būsimų iššūkių bei poreikių analize, buvo atliktas išsamus poveikio vertinimas. Daugiau informacijos galima rasti poveikio vertinime ir aiškinamajame memorandume, kurie yra pridedami prie teisės aktų pasiūlymų.

1.4.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Dažniausiai BŽŪP atveju reikšminga sąveika ir supaprastinimo poveikis bus gaunami įtraukiant į vieną BŽŪP strateginio plano strateginę sistemą EŽŪGF ir EŽŪFKP finansuojamų intervencinių priemonių įgyvendinimą. Valstybėse narėse jau įdiegtos struktūros bus sustiprintos, o valdymo ir kontrolės taisyklės – supaprastintos ir pritaikytos konkrečioms valstybių narių įgyvendinamoms intervencijoms.

BŽŪP įgyvendinama glaudžioje sąveikoje su klimato ir aplinkos politika, maisto sauga, sveikatos apsauga, skaitmenine darbotvarke kaimo vietovėse, bioekonomika,

žinių ir inovacijų plėtra ir kaimynystės politika, prekybos ir vystymosi politika, programa „Erasmus +“.

BŽŪP politika bus įgyvendinama sanglaudoje su kitomis ES politikos sritimis ir fondais ir juos papildys: čia paminėtini Europos struktūrinių ir investicijų fondų, „InvestEU“ fondo remiami veiksmai, veiksmai pagal Devintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą, aplinkos bei klimato kaitos politikos sritis. Prireikus, nustatomos bendros taisyklės siekiant maksimaliai pagerinti fondų nuoseklumą ir papildomumą tuo pačiu užtikrinant, kad bus atsižvelgta į šių politikos sričių ypatumus.

Devintosios bendrosios programos grupėje „Maistas ir gamtos ištekliai“, kurios uždavinys – užtikrinti žemės ūkio ir maisto sistemų visapusišią saugumą, tvarumą, atsparumą, žiedžiškumą, įvairovę ir novatoriškumą, bus užtikrinama sąveika su bendrąja mokslinių tyrimų programa. Įgyvendinant BŽŪP bus dar labiau sustiprintas ryšys su ES mokslinių tyrimų ir inovacijos politika, numatant, kad bioekonomika turi būti prioritetinga BŽŪP sritis. Programos „Maistas ir gamtos ištekliai“ grupėje pabrėžiamas poreikis pasinaudoti skaitmeninės revoliucijos pasiekimais, todėl Mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla padės įvykdyti skaitmeninę transformaciją kaimo vietovėse.

Su šia finansine pažyma susiję teisės aktų pasiūlymai turėtų būti vertinami platesniame Bendrųjų nuostatų reglamento, kuriuo nustatoma EŽŪFKP fondų, Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kitų fondų bendrųjų taisyklių sistema, pasiūlymo kontekste. Tas pagrindų reglamentas turės svarų įnašą mažinant administracinę naštą, veiksmingai panaudojant ES lėšas ir realizuojant supaprastinimą.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo 2021 01 01 iki 2027 12 31
- Įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2021 m. iki 2027 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2021 m. iki 2027 m. ir vėliau.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms, pasiūlymo **neribotas galiojimas**.

- Įgyvendinimas nuo 2021 m. (biudžetinių metų).

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁴²

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

⁴² Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- vykdomųjų įstaigų.
- Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis.
- Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:
  - trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
  - tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
  - EIB ir Europos investicijų fondui;
  - įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
  - viešosios teisės subjektams;
  - privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
  - valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
  - atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Lyginant su dabartine padėtimi, didelių pokyčių nebus: valstybės narės pasidalijamuoju būdu valdys didžiąją dalį išlaidų, susijusių su BŽŪP teisės aktų pasiūlymais. Vis dėlto labai nedidelei daliai išlaidų toliau bus taikomas Komisijos vykdomas tiesioginis valdymas.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistema nustatoma siekiant:

- a) įvertinti BŽŪP poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę;
- b) nustatyti BŽŪP strateginių planų konkrečių tikslų tarpines ir siektinas reikšmes;
- c) stebėti, kaip siekiama BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų siektinų reikšmių;
- d) įvertinti BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų intervencinių priemonių poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą ir darną;
- e) remti bendrą mokymosi procesą, susijusį su stebėsenos ir vertinimu.

Vadovaujanti institucija ir Stebėsenos komitetas stebės BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą ir BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių vykdymo pažangą.

Metinės rezultatų ataskaitos

Iki 2023 m. vasario 15 d. ir po to kasmet iki vasario 15 d. iki 2030 m. imtinai valstybės narės pateikia Komisijai BŽŪP strateginio plano veiklos rezultatų metines ataskaitas už praėjusius finansinius metus. Šiose ataskaitose pateikiama pagrindinė kokybinė ir kiekybinė informacija apie BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą, kuri yra pagrįsta finansiniais duomenimis, produkto ir rezultatų rodikliais. Jose taip pat pateikiama informacija apie gautus produktus, faktines išlaidas, gautus rezultatus ir atotrūkį nuo siektinų reikšmių.

Perduodami duomenys turi būti susiję su iš dalies ir visiškai įgyvendintų intervencinių priemonių rodiklių vertėmis. Jie taip pat turi būti susiję su BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ankstesniais finansiniais metais apibūdinimu, visais aspektais, kurie gali padaryti poveikį BŽŪP strateginio plano veiklos rezultatams, visų pirma nuokrypomis nuo tarpinių reikšmių, išdėstant priežastis ir, prireikus, apibūdinant taikytas priemones.

Remdamasi informacija, pateikta metinėse rezultatų ataskaitose, Komisija atlieka metinę veiklos rezultatų peržiūrą ir metinį veiklos rezultatų patvirtinimą.

BŽŪP strateginio plano vertinimas

Valstybės narės vykdo *ex ante* vertinimus, įskaitant atitinkamo BŽŪP strateginio plano privalumus, trūkumus, galimybes ir grėsmes, siekiant nustatyti BŽŪP strateginiu planu tenkintinus poreikius.

Valstybės narės atlieka BŽŪP strateginių planų vertinimus, kad pagerintų planų rengimo ir įgyvendinimo kokybę, taip pat įvertintų jų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną, Sąjungos pridėtinę vertę ir poveikį, susijusį su jų indėliu į BŽŪP bendrųjų ir konkrečių reikšmių siekimą.

Komisijos atliekama veiklos rezultatų analizė

Komisija parengia daugiametį BŽŪP vertinimo planą, kuris turi būti vykdomas jai prižiūrint.

Komisija, atsižvelgdama į VII priede nustatytus rodiklius, atlieka tarpinį vertinimą, kad įvertintų fondų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir ES pridėtinę vertę. Komisija gali naudotis visa aktualia jau prieinama informacija pagal Finansinio reglamento 128 straipsnį.

Komisija atlieka retrospektyvų vertinimą, kad įvertintų fondų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir ES pridėtinę vertę.

Remdamasi įrodymais, pateiktais BŽŪP vertinimuose, įskaitant BŽŪP strateginių planų vertinimus, taip pat kitais susijusiais informacijos šaltiniais, Komisija iki 2025 m. gruodžio 31 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pirminę šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant pirmuosius BŽŪP veiklos rezultatus. Antroji ataskaita, į kurią įtraukiama BŽŪP veiklos rezultatų analizė, pateikiama iki 2031 m. gruodžio 31 d.

Bendru rodiklių sąrašu grindžiamas ataskaitų teikimas

Valstybių narių pateikta informacija yra pagrindas, kuriuo remdamasi Komisija turėtų teikti konkrečių tikslų įgyvendinimo visu programavimo laikotarpiu pažangos ataskaitą, tuo tikslu naudodamasi pagrindinių rodiklių rinkiniu.

Laikydamosi Finansinio reglamento 38 straipsnio 3 dalies e punkto i papunktyje nustatyto ataskaitų teikimo reikalavimo, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia tame straipsnyje nurodytą veiklos rezultatų, kurie matuojami naudojant pagrindinių rodiklių rinkinį, informaciją.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Paprastai BŽŪP pagal pasidalijamojo valdymo principą yra įgyvendinama kartu su valstybėmis narėmis. Dabartinės valstybėse narėse įsteigtos valdymo įstaigos, visų pirma mokėjimo agentūros ir sertifikavimo įstaigos, parodė savo veiksmingumą apsaugant ES biudžetą ir užtikrinant patikimą finansų valdymą. Paskutiniaisiais metais pastebimas žemas klaidų lygis įgyvendinant BŽŪP rodo, kad valstybių narių įsteigtos valdymo ir kontrolės sistemos veikia tinkamai ir suteikia pakankamą patikinimą.

Naujajame įgyvendinimo pagal BŽŪP modelyje atsižvelgiama į šią padėtį suteikiant valstybėms narėms daugiau subsidiarumo joms priimančioms sprendimus ir administruojant įdiegtas kontrolės sistemas – tuo tikslu Sąjungos lygmeniu nustatytas bendresnis taisyklių rinkinys. Be to, atsižvelgiant į biudžeto sudarymo strategiją, pagrįstą išmokomis, susietomis su bendrais rezultatais ir veiklos rezultatais, bendroje žemės ūkio politikoje išmokų tinkamumas finansuoti bus susietas su faktiniu įgyvendinimu vietoje. Taigi, bendros žemės ūkio politikos po 2020 m. teisės aktų pasiūlymuose veiklos rezultatai yra finansų valdymo ir patikinimo modelio pagrindas.

Naujuoju laikotarpiu taikoma kontrolės strategija yra visapusiškai suderinta su vieno audito principu, ir užtikrina, kad akredituotos mokėjimo agentūros ir sertifikavimo įstaigos suteiktų reikalingą patikinimą. Komisija skirs didelį dėmesį veiksmingam įdiegtų valdymo sistemų funkcionavimui ir ataskaitų apie veiklos rezultatus

patikimumui. Kaip dabar nustatyta, laikotarpio pradžioje bus parengta audito strategija ir daugiametė darbo programa.

Apibendrinant, Komisija užtikrina, kad valstybėse narėse įsteigtos valdymo sistemos yra veiksmingos, kompensuoja akredituotoms mokėjimo agentūroms jų išmokėtas išmokas ir atlieka metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, kuriame įvertinami valstybių narių ataskaitose nurodyti veiklos produktai.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Pagal įvairias pagalbos schemas BŽŪP teikia paramą daugiau nei septyniems milijonams paramos gavėjų. Tai, kad vis rečiau reikia mažinti klaidų lygį BŽŪP srityje, rodo, jog mokėjimo agentūrų valdymo ir kontrolės sistemos yra tvirtos ir patikimos.

Iki šiol BŽŪP įgyvendinama paramos gavėjo atžvilgiu taikant išsamias tinkamumo finansuoti taisykles, o tai padidino sudėtingumą, administracinę našą ir klaidų riziką. Valdymo ir kontrolės sistemos sąnaudos, siekiant sumažinti šią riziką, buvo laikomos šiek tiek neproporcingomis.

BŽŪP po 2020 m. teisės aktų rinkinyje iš esmės sumažinamas atitikties elementas ir padidinamas dėmesys veiklos rezultatams. ES taisyklėmis numatytas prievolės vykdo valstybės narės, kurios dėl to turi įdiegti atitinkamą valdymo ir kontrolės sistemą. Valstybės narės galės lanksčiau pasirinkti atitinkamą, geriau jų konkrečią realybę atitinkančią schemų ir priemonių struktūrą. Todėl BŽŪP finansavimas priklausys nuo strateginio politikos įgyvendinimo siekiant bendrų ES lygmeniu nustatytų tikslų. BŽŪP planas bus valstybių narių ir Komisijos susitarimas, nustatantis ir patvirtinantis 7 metų strategiją, tikslus, intervencijas ir planuotas išlaidas.

Reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos pasiūlyme dabartinė sąranga pritaikoma prie šio naujo įgyvendinimo modelio paliekant gerai veikiančias valdymo įstaigas (mokėjimo agentūras ir sertifikavimo įstaigas). Kaip ir dabartinėje situacijoje, kasmet reikalaujama, kad kiekvienos mokėjimo agentūros vadovas pateiktų valdymo deklaraciją, kurioje apibūdinamas sąskaitų išsamumas, tikslumas ir teisingumas, tinkamas valdymo struktūrų veikimas, įskaitant ES pagrindinių reikalavimų įgyvendinimą, ir ataskaitų apie veiklos rezultatus patikimumas. Nepriklausoma audito įstaiga (sertifikavimo įstaiga) turi pateikti nuomonę dėl šių elementų.

Jei valstybės narės produktai neatitinka sutartų standartų, išlaidos bus sumažintos. Atitikties auditai vis tiek bus atliekami siekiant įvertinti valdymo struktūrų veikimą. Komisija toliau tikrins žemės ūkio išlaidas, taikydama rizikos vertinimo metodiką ir siekdama užtikrinti, kad jos auditas vykdomas didžiausios rizikos srityse, laikantis vieno audito principo. Be to, nustatyti aiškūs mokėjimų sustabdymo mechanizmai, taikomi esant dideliems valdymo struktūros trūkumams arba labai prastų rodiklių tendencijoms.

Su nauju laikotarpiu susijusi numatoma rizika dėl to, kad supaprastinus konkrečias ir išsamias taisykles dėl to, kaip turėtų būti mokėjimo agentūrų lygmeniu įdiegiama valdymo ir kontrolės sistema valstybėje narėje, gali paveikti Komisijos reputaciją tais atvejais, kai nėra laikomasi valstybių narių nustatytų tinkamumo finansuoti taisyklių. Reikėtų pabrėžti, kad Komisija užtikrina, jog bus įdiegtos valdymo sistemos ir gauti

produktai bei pasiekti rezultatai. Laikydamosi rezultatais pagrįsto biudžeto sudarymo, Komisija daugiausiai dėmesio skirs politikos įgyvendinimo rezultatams.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Tikimasi, kad taikant naują BŽŪP įgyvendinimo modelį bus reikšmingai sumažintos kontrolės išlaidos valstybėms narėms ir paramos gavėjams.

Gerokai sumažinti reikalavimai ES lygmeniu – jie dabar nustatyti valstybių narių lygmeniu, kurios turėtų pasinaudoti šia galimybe pritaikydamos paramos gavėjams taikomas prievolės prie konkrečių nacionalinių ir regioninių aplinkybių.

Valstybės narės nustato valdymo ir kontrolės sistemą supaprastintoje, teisės aktų pasiūlymuose apibrėžtoje ES struktūroje. Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS), taikoma maždaug 88 proc. BŽŪP išmokų, yra toliau taikoma, nors konkrečių elementų, kurie lyg šiol buvo nustatyti ES lygmeniu, nustatymas bus perduotas valstybėms narėms. Todėl kontrolės intensyvumas ir aprėptis, nuo kurių iš esmės priklauso išlaidos, jau nebus nustatomi ES lygmeniu.

Dėmesys veiklos rezultatams reikalauja tvirtos ir patikimos ataskaitų teikimo sistemos, kuri, kaip minėta ankstesniuose skirsniuose, bus tikrinama atliekant nepriklausomą auditą. Tačiau nesitikima, kad tai turės didelį poveikį valstybių narių administracinei naštai, nes akredituotos mokėjimo agentūros jau turi daugumą produkto rodiklių.

Valstybės narės gali supaprastinti ir sumažinti su BŽŪP valdymu ir kontrole susijusią valdymo ir kontrolės administracinę naštą, nes jos galės pritaikyti tinkamumo finansuoti taisykles paramos gavėjo lygmeniu ir nuspręsti, koks kontrolės būdas būtų tinkamiausias (visiems vienodai tinkančio metodo nėra). Kaip nurodyta poveikio vertinime, pridėjame prie BŽŪP teisės aktų pasiūlymų skyriuje dėl supaprastinimo, naujos BŽŪP įgyvendinimo išlaidos neturėtų būti didesnės (šiuo metu jos yra 3,6 proc.), net atsižvelgiant į tai, kad didesnis dėmesys skiriamas veiklos rezultatų ataskaitoms.

Kalbant apie numatomą klaidų lygį taikant naują įgyvendinimo metodą, išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas remiantis gautais produktais. Todėl atskirų sandorių teisėtumo ir tvarkingumo klaidos neturėtų būti skaičiuojamos: jas reikėtų nustatyti produktų, už kurias buvo gražintos išlaidos, lygmeniu. Siekiant apsaugoti ES biudžetą, išlaidos, nepagrįstos atitinkamais produktais, bus sumažintos atliekant metinį veiklos rezultatų patvirtinimą.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Teisės aktų rinkinyje numatoma, kad valstybės narės turi užtikrinti veiksmingą sukčiavimo prevenciją, visų pirma didesnės rizikos sektoriuose, aptikti pažeidimus ir sukčiavimą, užkirsti kelią jiems ir pašalinti juos. Valstybės narės turi taikyti veiksmingas, atgrasančias ir proporcingas sankcijas, kaip nustatyta Sąjungos teisės aktuose arba nacionalinėje teisėje, ir susigrąžinti visas neteisėtai išmokėtas sumas su palūkanomis.

ES pagrindiniai reikalavimai sudaro dalį valdymo struktūrų, kurias tikrins sertifikavimo įstaigos, remdamosi rizika pagrįstu metodu, taip pat Komisija, laikydamasi vieno audito principo.

Išsamūs duomenys bus atitinkamai aptarti peržiūrėtoje AGRI kovos su sukčiavimu strategijoje. Tačiau nesitikima, kad sukčiavimo ir kitų didelių pažeidimų tipologija ateityje iš esmės pasikeis, palyginti su *status quo*.

Panašu, kad dabartinis tikslinio mokymo apie sukčiavimo ir kitų didelių pažeidimų prevenciją, aptikimą ir pašalinimą, skirto valstybėms narėms metodas bus taikomas būsimai BŽŪP. Tas pats pasakytina ir apie valstybėms narėms skirtas temines orientacines pastabas dėl konkrečių rizikos sričių.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO FINANSINIS POVEIKIS

Šioje finansinėje pažymoje sumos nurodytos dabartinėmis kainomis.

Be toliau pateikiamose lentelėse nurodytų pokyčių, teisės aktų pasiūlymuose nustatoma ir daugiau pakeitimų, neturinčių finansinio poveikio.

Kalbant apie išlaidas, susijusias su rinka, reikėtų pabrėžti, kad sumos, nurodytos dėl išlaidų, susijusių su rinka, yra pagrįstos prielaida, kad jokiuose sektoriuose nebuvo taikytas nei viešasis intervencinis pirkimas, nei kitos priemonės, susijusios su krizės sąlygomis.

Europos žemės ūkio garantijų fonde bus sukurtas naujas žemės ūkio sektoriaus rezervas skirtas suteikti papildomą apsaugos priemonėms skirtą paramą žemės ūkio sektoriui, taikomą valdant arba siekiant stabilizuoti rinką ir (arba) įvykus krizėms, kurios daro poveikį žemės ūkio gamybai arba paskirstymui. Rezervo suma bus ne mažiau kaip 400 mln. EUR, skiriamų kiekvienų finansinių metų pradžioje. Nepanaudotos žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo sumos 2020 finansiniais metais bus perkeltos į 2021 m. rezervui suformuoti; metinis nepanaudotų sumų perkėlimas bus taikomas 2021–2027 m. laikotarpiu. Jei rezervas panaudojamas, jis bus papildytas iš esamų biudžeto lėšų arba naujais asignavimais. Jei viršijama konkreti EŽŪGF tarpinė viršutinė riba, nustatyta 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje, siekiant patenkinti visus tarpinę viršutinę sumą viršijančius poreikius, įskaitant rezervo atnaujinimą, bus taikoma finansinė drausmė. Todėl 2021–2027 m. laikotarpiu nenumatyta pakartotinai taikyti finansinę drausmę rezervo suformavimo tikslais. Finansinės drausmės mechanizmas bus taikomas toliau siekiant užtikrinti EŽŪGF tarpinės viršutinės ribos laikymąsi.

Kalbant apie tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšis, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013 nustatytos grynosios viršutinės ribos 2021 finansiniais metais (2020 kalendoriniais metais) yra aukštesnės, nei tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims skirtos pridedamose lentelėse nurodytos sumos, todėl jos per terminą, kuris yra reikalingas siekiant tai laiku įgyvendinti valstybėse narėse ir atsižvelgiant į galutinį susitarimą dėl BŽŪP finansinio paketo, turi būti pakeistos.

Pasiūlymas apima tiesioginių išmokų išorės konvergencijos proceso tąsą: valstybės narės, kurių vidutinis paramos lygis yra mažesnis nei 90 % ES vidurkio, panaikins 50 % likusio skirtumo iki 90 % ES vidurkio nuo 2022 m. pradėdamos laipsniškai taikyti 6 etapus. Prie šio konvergencijos finansavimo prisidės visos valstybės narės. Tai atsispindi valstybių narių tiesioginių išmokų asignavimuose, nurodytuose Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų IV priede.

Išmokų sumažinimo poveikis teikiant tiesioginę paramą ūkininkams biudžetine prasme dėl tiesioginių išmokų asignavimo yra neutralus, nes išmokų sumažinimo produktas bus naudojamas siekiant finansuoti persikirstymo išmoką toje pačioje valstybėje narėje. Jei išmokos sumažinimo produktas negali būti įtrauktas į tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšių finansavimą, jis bus perkeltas į atitinkamos valstybės narės EŽŪFKP asignavimą. Šiuo metu neįmanoma įvertinti, kokios bus tokio galimo perkėlimo sumos.

Kalbant apie EŽŪGF priskiriamas pajamas, įplaukų ir išlaidų sąmatoje nurodomas remiantis paskutiniais sprendimais dėl sąskaitų patvirtinimo suteiktų atidėjimų ir mokėjimų (jie bus pervesti po 2020 m.) ir apskaičiuotų asignuotųjų pajamų, kurios

bus surinktos po sąskaitų patvirtinimų ir nustačius pažeidimus), poveikis. Laikoma, kad pradėjus taikyti naują įgyvendinimo metodą, pastarosios pajamos turėtų sumažėti.

Kalbant apie EŽŪFKP, pasiūlyme numatoma, kad ES bendro finansavimo normos sumažės atitinkamai kitiems Europos struktūriniais ir investicijų fondams. Dėl to ir dėl asignavimų EŽŪFKP intervencinių priemonių rūšims viešoji parama Europos kaimo vietovėms išliks beveik nepakitusi. Paskirstymas konkrečioms valstybėms narėms yra grindžiamas objektyviais kriterijais ir ankstesniais veiklos rezultatais.

Reformos pasiūlymuose pateikiamos nuostatos, kuriomis valstybėms narėms suteikiamas tam tikras lankstumas dėl joms skirtų asignavimų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims ir kaimo plėtros intervencijų rūšims, taip pat asignavimų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims ir tam tikroms sektorinėms intervencinėms priemonėms. Jei valstybės narės nutartų pasinaudoti šiuo lankstumu, tai turėtų finansinių pasekmių, kurių šiuo metu įvertinti neįmanoma, nustatytoms lėšų sumoms.

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūlomų naujų biudžeto išlaidų eilučių preliminarus sąrašas⁴³

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
			ELPA šalių ⁴⁵	šalių kandidačių ⁴⁶	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
	3 išlaidų kategorija Gamtos išteklių ir aplinka	DA / NDA ⁴⁴				
3	[08.01.YY] EŽŪGF ne veiklai skirta techninė pagalba	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.01.YY] EŽŪFKP ne veiklai skirta techninė pagalba	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.01.YY] Vykdomosios agentūros	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Žemės ūkio rezervas	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Sektorinės intervencinės priemonės pagal BŽŪP planą	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Su rinka susijusios išlaidos, neįtrauktos į BŽŪP planą	DA / NDA	NE	NE	NE	NE

⁴³ Bus palikta daug dabartinių biudžeto išlaidų eilučių, kurių eilutės numeris turi būti suderintas su nauja biudžeto nomenklatura (pvz. dabartiniai skyriai 05 07 ir 05 08). Nomenklatura gali būti tikslinama atsižvelgiant į BŽŪP pasiūlymo pakeitimus.

⁴⁴ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴⁵ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴⁶ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	3 išlaidų kategorija Gamtos ištekliai ir aplinka		DA / NDA ⁴⁴	ELPA šalių ⁴⁵	šalių kandidačių ⁴⁶	trečiųjų valstybių
3	[08.02.YY] Tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšys pagal BŽŪP planą	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Tiesioginės išmokos, neįtrauktos į BŽŪP planą	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] EŽŪGF Veiklai skirta techninė pagalba	DA / NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.03.YY] 2021–2027 m. kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšys pagal BŽŪP planą	DA	NE	NE	NE	NE
3	[08.03.YY] EŽŪFKP veiklos techninė pagalba	DA	NE	NE	NE	NE
7	[08.01.YY] Išlaidos žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities pareigūnams ir laikiniams darbuotojams	NDA	NE	NE	NE	NE
7	[08.01.YY] Išorės personalo ir kitos žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities valdymo išlaidos	NDA	NE	NE	NE	NE
7	[08.01.YY] Žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities informacinių ir ryšių technologijų įrangai ir paslaugoms	NDA	NE	NE	NE	NE

Lentelėje pateiktas biudžeto punktų sąrašas yra preliminarus ir neužkerta galimybės Komisijai pateikti metinei biudžeto procedūrai skirtą konkrečią biudžeto nomenklatūrą.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	3	Gamtos ištekliai ir aplinka
--	----------	-----------------------------

			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
08 02 YY – Žemės ūkio sektoriaus rezervas	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(1)	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.		p. m.
08 02 YY – Sektorinės intervencinės priemonės pagal BŽŪP planą ⁴⁷	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(2)	2 044,116	2 066,584	2 091,060	2 115,010	2 139,737	2 165,443	2 192,347		14 814,294
08 02 YY – su rinka susijusios išlaidos	Išsipareigojimai	(3)	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309		4 468,163
	Mokėjimai	(4)	605,136	611,601	623,808	627,643	629,770	630,334	630,314	109,558	4 468,164
08 02 YY – Su tiesioginėmis išmokomis susijusios intervencinių veikslių rūšys	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(5)	37 392,689	37 547,129	37 686,679	37 802,859	37 919,038	38 035,217	38 151,396		264 535,007
08 02 YY – Tiesioginės išmokos ne pagal BŽŪP planą	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(6)	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321		2 949,249
08 02 YY – EŽŪGF veiklai skirta techninė pagalba ⁴⁸	Išsipareigojimai = Mokėjimai ⁴⁹	(7)	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000		497,000

⁴⁷ Sektorinių intervencinių priemonių pagal BŽŪP planą padidėjimas paaškinamas 60 mln. EUR asignavimu, kuris siūlomas siekiant paremti žemės ūkio sektorių, taip pat išlaidų vaisių ir daržovių sektoriuje pokyčiais, kurie, remiantis pastebėtu lėšų panaudojimo lygiu pastaruoju laikotarpiu, neapsiriboja tik ES skirtomis lėšomis.

08 01 YY– Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami EŽŪGF ⁵⁰	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(8)	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000		91,000
67 01 ir 67 02 – EŽŪGF priskiriamos pajamos	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(9)	280,000	230,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000		1 160,000
TARPINĖ SUMA – EŽŪGF	Įsipareigojimai	(10)=(1+2+3+5+6+7+8-9)	40 300,435	40 527,343	40 791,369	40 931,499	41 072,405	41 214,290	41 357,373		286 194,715
	Mokėjimai	(11)=(1+2+4+5+6+7+8-9)	40 267,262	40 500,635	40 776,868	40 920,833	41 063,866	41 206,315	41 349,378	109,558	286 194,715

08 03 YY – Kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšys	Įsipareigojimai	(12)	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561		78 613,927
	Mokėjimai	(13)	786,139	3 703,699	6 314,312	7 860,977	9 356,414	10 331,700	11 025,236	29 235,450	
08 03 YY – EŽŪFKP veiklos techninė pagalba ES	Įsipareigojimai = Mokėjimai ⁵¹	(14)	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147		155,029
08 01 YY – Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš EŽŪFKP	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(15)	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000		42,000
TARPINĖ SUMA – EŽŪFKP	Įsipareigojimai	(16)=(12+14+15)	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708		78 810,955

⁴⁸ Įskaitant taip pat sumas, kurios dabar finansuojamos pagal 05 07 skyrių (Žemės ūkio išlaidų auditas) ir 05 08 (Žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities strategija ir koordinavimas).

⁴⁹ Supaprastinimo tikslais EŽŪGF techninės pagalbos asignavimai laikomi nediferencijuotais. Neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) suma, palyginti su bendra šios finansinės pažymos suma, yra nedidelė.

⁵⁰ Įskaitant sumas, kurios dabar finansuojamos pagal biudžeto punktą 05 01 04 01 – Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) rėmimo išlaidos – Ne veiklai skirta techninė pagalba ir 05 01 06 01 – Vartotojų, sveikatos ir maisto programų vykdomoji įstaiga – Įnašas pagal Žemės ūkio skatinimo priemonių programą

⁵¹ Supaprastinimo tikslais EŽŪFKP techninės pagalbos asignavimai laikomi nediferencijuotais. Neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) suma, palyginti su bendra šios finansinės pažymos suma, yra nedidelė.

	Mokėjimai	(17)=(1 3+14+1 5)	814,286	3 731,846	6 342,459	7 889,124	9 384,561	10 359,847	11 053,383	29 235,450	78 810,955
IŠ VISO asignavimų, skirtų BŽŪP	Įsipareigojimai	=10+16	51 559,143	51 786,051	52 050,077	52 190,207	52 331,113	52 472,998	52 616,081		365 005,670
	Mokėjimai	=11+17	41 081,548	44 232,481	47 119,327	48 809,957	50 448,427	51 566,162	52 402,761	29 345,008	365 005,670

Bendros sumos netikslios dėl suapvalinimo.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	---	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	<i>Po 2027 m.</i>	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678		879,746
Kitos administracinės išlaidos		6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008		42,056
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai = Mokėjimai	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686		921,802

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	<i>Po 2027 m.</i>	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose daugiamečių finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE	Įsipareigojimai	51 690,829	51 917,737	52 181,763	52 321,893	52 462,799	52 604,684	52 747,767		365 927,472
	Mokėjimai	41 213,234	44 364,167	47 251,013	48 941,643	50 580,113	51 697,848	52 534,447	29 345,008	365 927,472

Bendros sumos netikslios dėl suapvalinimo.

3.2.2. *Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	879,746
Kitos administracinės išlaidos	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	42,056
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	921,802

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos⁵² 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	12,950
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	120,050
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	133,000

Bendros sumos netikslios dėl suapvalinimo.

IŠ VISO	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	1 054,802
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) persikirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsizvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁵² Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		845	845	845	845	845	845	845
Delegacijos		3	3	3	3	3	3	3
Moksliniai tyrimai								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JES⁵³								
7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75
	- delegacijose	1	1	1	1	1	1	1
Finansuojama iš programos paketo lėšų ⁵⁴	- būstinėje	29	29	29	29	29	29	29
	- delegacijose							
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO		935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁵³ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JES – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁵⁴ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
  - nuosaviems ištekliams
  - kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo poveikis						
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
67 01 ir 67 02	280	230	130	130	130	130	130

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

08 02 YY – Sektorinės intervencinės priemonės

08 02 YY – Su tiesioginėmis išmokomis susijusios intervencinių veiksmų rūšys

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

Žr. 3 punkto pastabas